

Naročnina mesečno 25 Din, za inozemstvo 40 Din — nedeljska izdaja celoletno 96 Din, za inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v Kopitarjevi ul. 6/III

SCLOVENECE

Telefoni uredništva in uprave: 40-01, 40-02, 40-03, 40-04, 40-05 — Izhaja vsak dan zjutraj razen ponedeljka in dneva po prazniku

Cekovni račun: Ljubljana številka 10.650 in 10.349 za inzerate.

Uprava: Kopitarjeva ulica številka 6.

Napetost ponehava

Zelo značilno za pravilno ocenitev mednarodnega položaja zadnjih dni je, da ga je neki švicarski list, ki velja za nepristranskega opazovalca zunanje političnih dogodkov, posnel v kratke besede: Napetost je popustila.

Lahko bi se dali zapeljati po nekaterih svežih dogodkih preteklih dni v črno gledanje. Na vseh koncih in krajih Evrope opazujemo zbiranje sil v strnjene politične in vojaške tabore. Govor poljskega zunanjega ministra v Berlinu ni zadovoljil in so nekateri napovedovali burne razvoje nemško-poljskih odnosov. V Milanu je bila preteklo nedeljo sklenjena vojaška in politična zveza med fašistično Italijo in narodnosocialistično Nemčijo, kar so nekateri spet porabili v to, da so napovedovali nove nevarnosti za obstoječi mir. Med Anglijo in Turčijo na eni, med Anglijo in Sovjetsko Rusijo na drugi strani so v teku pogajanja za sklenitev vojaških zvez, ki jih gotovi krogi razlagajo kot znamenja bližajoče se nevihte. Tudi z Daljnega vzhoda je prišel glas, namreč iz japonskih ust, ki je zvenel kot komaj prikrita grožnja na naslov Sovjetske Rusije, ako bi se ta preveč izpostavila za zapadne velesile v Evropi. Med malimi državami smo v poslednjih dneh opazili mnogo mrzličnega beganja sem ter tja med obema taboroma velikih, ko da ne vedo, kam naj se obrnejo in pod katero ostrešje naj se rešijo, ako bi nevihta kar naenkrat udarila nad Evropo. Zadnji dogodki torej na prvi pogled delajo videz, da gremo neurjem nasproti in da mednarodne napetosti postopno postajajo nevdružne. In vendar je imel švicarski list prav, ko je iz nešteti dogodkov razbral stvarno resnico, da namreč oznanjajo padanje trenutnih zategnenosti in s tem odpirajo upom za ohranitev miru mnoge upravičene možnosti.

V Evropi se namreč ustvarja novo ravnovesje. To ravnotežje je politično in tudi vojaško. V zadnjih letih takšnega ravnotežja ni bilo in so od tod izvirale neprestane motnje v življenju Evrope. Kakor hitro se je s prihodom narodnosocialistične Nemčije na oblast v Evropi pojavila nova sila, ki je težila v drugo smer, kakor pa velesile, ki so vzdrževale tako imenovani versajski red, je ravnovesje postopno izginjalo. Razvoj v tem pravcu je pospešila zveza med Nemčijo in Italijo jeseni 1937, ki je ustvarila osiše Rim-Berlin in ki je težišče evropskega življenja čedalje bolj vlekla na svojo stran, tembolj, ker se zapadne velesile, preveč zavarovane v svojo neranljivost in nepremagljivost, opustile vse, kar bi bilo moglo obvarovati postojanke, ki so si jih pridobile s mirovnimi pogodbami l. 1919. Politično in strateško težišče je vidno prehajalo na stran osiše, to se pravi cela vrsta manjših držav, ki so v evropski politiki kot obtežilni material pri iskanju ravnovesja vedno imele veliko vlogo, se je začela pod silo razmer pomikati v območje zaveznikov Italije in Nemčije, ki sta s hitrim in načrtnim oboroževanjem postali tudi v vojaškem pogledu najmočnejši evropski velesili. Takšno premikanje težišča — bolj podobno potresu kot pa mirnemu razvoju, je na nasprotni strani povzročilo nered, zaskrbljenost, slepo udarjanje, ko pri človeku, ki je nepričakovano izgubil ravnotežje in se z mahanjem rok naokrog po zraku skuša obdržati na nogah. Anglija in Francija sta strme spoznali, da v Evropi nastaja brez njih in proti njim nov red in da je razvoj takšne narave, da zna težišče popolnoma prenesti na stran italijansko-nemške zveze, in s tem tudi poveljujoči položaj v Evropi.

Pričakovati je bilo, da pri tem ne bo moglo ostati in da bosta zapadni velesili skušali čim prej dobiti trdna tla pod nogami, trdno stojjo, da ustavita enostransko nihanje ravnotežja in vpostavita spet stalnost. Stalnost se pridobi na dva načina. Bodisi tako, da prevzameta spet sami vso politično in vojaško težo Evrope, ali pa tako, da nasprotnim silam naložita na svoji strani politične in vojaške protitežje, da bo nihanje sem in tja ponehalo in se bo v višjem ravnovesju, ki predpostavlja enake moči, enake teže na obeh straneh politične tehtnice, obnovila stalnost v odnosih evropskih narodov. Takšnim naporom zapadnih velesil smo prisostvovali zadnje mesece, od monakovske konference lani v septembru dalje. Opazovali smo izredne napore zapadnih velesil, da si razširijo krog svojih političnih prijateljev s pomočjo pogodb, paktov in zavezništev, a videli smo tudi, kako odločno so se začele oboroževati na suhem, na morju in v zraku, da nadoknadijo zamujene čase. Posebno Anglija si je prizadela mnogo truda v tem smislu in njeno delovanje na jugovzhodu Evrope, na evropskem vzhodu, v Sredozemlju, med severnimi in baltskimi državami, je bilo tako trdovratno, da ni obstojal noben dvom, da ne bi vpostavile ravnotežja, preden težišče končnoveljavno ne zdrkne iz doseganega tečaja.

Najnovejši dogodki pričajo, da se polagoma Evropi vrača njeno politično in vojaško ravnotežje. — Oba tabora velesil, ki si morata držati ravnotežje, dobivata čedalje bolj jasno obliko. Vsa zamegljenost izginja. Karte so na mizi. Ustvarje se razblinjajo. Razpadla je utvara o nepremakljivi moči zapadnih velesil. Razpršila se je utvara, da bi mogle kdaj Italijo in Nemčijo razediti. Ostal je hladen in stvaren račun o obojestranski moči. Čim bolj odprta postaja igra, čim bolj jasne so oblike obeh taborov, čim bolj odkriti so računi, tem bolj prihaja na dan za Evropo tolikanj pomirljivo dejstvo, da sta oba tabora postala politično in vojaško enako močna — da si držita ravnotežje — in da ne kaže ne enemu ne drugemu z nasilnimi sredstvi spreminjati na tem novem dejstvu.

Tako je mislil omenjeni švicarski list, ki je po podpisu nemško-italijanske vojaške zveze in po napovedih, da tudi Anglija sklepa vojaške zveze z vzhodnimi državami, veselo vzkliznil, da napetost

Knez - namestnik v Rimu

Prestolnica italijanskega imperija je knezu namestniku in kneginji Olgi priredila nad vse veličasten sprejem

Knez-namestnik se je poklonil grobovom italijanskih vladarjev, spomину padlih junakov in tvoriteljev Italije

Rim, 10. maja. b. Davi so v Rimu nad vse svečano pričakovali in sprejeli Nj. kr. Vis. kneza namestnika Pavla in Nj. kr. Vis. kneginjo Olgo. Na postaji Termini, ki je bila vsa okrašena s cvetjem, zastavami ter grbi Italije in Jugoslavije, se je pripeljal ob 9.25 predsednik vlade Benito Mussolini v spremstvu italijanskega zunanjega ministra grofa Ciana, tajnika fašistične stranke Starace, državnega podtajnika v predsedstvu vlade ter državnih podtajnikov v zunanjem ministrstvu in za Albanijo.

Ob 9.35 je prispel na postajo italijanski kralj in cesar Abesinije Viktor Emanuel III. v spremstvu ministra dvora in svojega prvega pobočnika. Na postaji je bilo v polnem številu zbrano osebje jugoslovanskega poslanstva, dalje so bili tam člani diplomatskega zbora, nosilci odlikovanja sv. Anunciate, šef generalnega štaba italijanske vojske, šef štaba fašistične milice in drugi odličniki. Na postaji je bil razvrščen tudi bataljon grenadirjev z zastavo in godbo.

Prihod kneza

Vlak z visokima jugoslovanskima gostoma je privozil na postajo točno ob 9.47. Godba je takoj zaigrala italijansko himno, nato pa jugoslovansko. Knez namestnik Pavle je prvi izstopil iz salonskega vagona. Nasproti mu je prišel kralj in cesar Viktor Emanuel III. ter objel in poljubil kneza namestnika Pavla. Knez namestnik Pavle je nato stopil h kraljici in cesarici Jeleni, ki je kneza prav tako objela. Za knezom namestnikom Pavlom je izstopila iz salonskega vagona kneginja Olga. K njej je takoj stopil in jo pristrčno pozdravil kralj in cesar Viktor Emanuel III., nato pa še kraljica in cesarica Jelena. Kralj in knez namestnik Pavle sta pregledala častno četo ter je kralj Viktor Emanuel pustil kneza namestnika Pavla na desni strani, isto pa je storila tudi cesarica Jelena ter pustila kneginjo Olgo na desno stran ter jima je bila takoj izkazana velika pozornost s strani italijanskih vladarjev.

Po pregledu častne čete so vladarji odšli v dvorno čakalnico, kjer so jim predstavili člane spremstva. Pred postajo Termini so čakale kraljevske kočije. V prvo kočijo sta vstopila kralj Viktor Emanuel in knez namestnik Pavle, v drugo kočijo pa kraljica Jelena in kneginja Olga. V tretjo kočijo sta šla italijanski zunanji minister grof Ciano in jugoslovanski zunanji minister dr. Cinciar Marković, za njimi pa ostalo spremstvo. Na trgu Esebra se je sprevod ustavil. Tu je s posebne tribune pozdravil Nj. kr. Vis. kneza namestnika Pavla in Nj. Vis. kneginjo Olgo guverner Rima knez Colona. — Na ulicah, kjer so se vozili suvereni, je ogromna množica ljudstva priredila špalir in navdušene ovacije knezu namestniku, kneginji Olgi in Jugoslaviji. Knez Pavle in kneginja Olga sta se odpeljala nato na Kvirinal.

Manifestacije knezu namestniku Pavlu so bile posebno pristrčne, ko je visoki gost prispel v kr. palačo. Ogromna množica ljudstva je prebila kordon vojske, ki je bila postrojena na kvirinalskem trgu. Knez Pavle, kneginja Olga, kralj Emanuel in kraljica Jelena so se pojavili nato na balkonu kraljevskega dvorca. Ljudske množice pa so v tem trenutku priredile nad vse navdušene manifestacije. Vzklikale so Jugoslaviji, knezu namestniku Pavlu, kneginji Olgi, italijanskemu kralju in kraljici.

Knez namestnik Pavle in kneginja Olga pri odhodu v Italijo

Mussolini pri knezu

Ob 11 dopoldne je knez namestnik Pavle sprejel v kvirinalski palači v avdienco predsednika italijanske vlade g. Mussolinija in zunanjega ministra grofa Ciana.

Na grobovih vladarjev Italije

Ob 11.45 je knez Pavle v spremstvu jugoslovanskega zunanjega ministra Markovića, jugoslovanskega poslanika v Rimu Hristića, šefa protokola italijanskega zunanjega ministra ter ostalih članov spremstva obiskal Panteon, kjer je izkazal čast grobovom italijanskih vladarjev in položil krasen venec z jugoslovanskim trakom. Ob vsej poti je ogromna množica ljudstva navdušeno pozdravljala kneza namestnika. Tudi pred Panteonom se je zbralo mnogo ljudstva, ki je priredilo knezu Pavlu tople manifestacije. Ljudstvo je vzklikalo knezu Pavlu, italijanskemu kralju in Mussoliniju.

Na grobu neznane junaka

Potem ko se je poklonil na grobovih italijanskih vladarjev je knez namestnik Pavle odšel s spremstvom na Beneški trg, da izkaže čast italijanskemu neznanemu vojaku. Tu je

bila zbrana še večja množica ljudi. Knez Pavle je položil pred spomenik neznane vojaka krasen lorvorjev venec z jugoslovanskim trakom.

V liktorski palači

Nato pa se je odpeljal v Liktorsko palačo, sedež fašistične stranke, da izkaže čast tistim, ki so padli v fašistični revoluciji. Kneza Pavla so sprejeli in pozdravili v Liktorski palači tajnik fašistične stranke Starace ter vsi člani direktorija fašistične stranke. Knez namestnik je položil v kapeli fašistične revolucije lorvorjev venec z jugoslovanskim trakom, oddelki fašistov pa so izkazali visokemu gostu vojaške časti.

Ob navdušenih pozdravih in vzkliklih članov fašističnih organizacij in ogromne množice ljudstva se je knez namestnik vrnil v Kvirinal.

Obed pri kralju

Opoldne sta se knez namestnik Pavle in kneginja Olga odpeljala s Kvirinala v vilo »Savoia«, kjer sta njima na čast priredila ob 12.30 italijanski kralj in kraljica intimno kosilo.

Veličasten sprejem v rimski mestni hiši

Rim, 10. maja. c. Nocoj ob 18 je rimska mestna občina priredila slavnostni sprejem na čast knezu namestniku in kneginji Olgi. Ob 17.45 so se v slavnostnih kočijah odpeljali v palačo Campidoglio italijanski kralj in cesar, knez namestnik, kraljica in cesarica Jelena in kneginja Olga. V ostalih dvornih vozovih so se vozili ostali člani kraljeve hiše in dvorno spremstvo s člani vojaških domov. Po ulicah se je razvil krasen sprevod in je ljudstvo ob vsej cesti navdušeno pozdravljalo visoke goste. Pred palačo so bile zopet prirejene navdušene manifestacije knezu namestniku, kneginji Olgi in italijanskemu kraljevskemu in cesarskemu domu. Nato pa se je do dvorane palače razvil sprevod in je na čelu spreveda šel knez namestnik Pavle, ki je ponudil roko kraljici in cesarici Heleni, takoj nato pa sta šla italijanski kralj in cesar, ki je nudi roko kneginji Olgi. Sprejem v mestni hiši je trajal do 18.45.

Romunski trgovinski minister v Rimu

Rim, 10. maja. b. Na povabilo italijanske vlade je prispel danes v Rim romunski trgovinski minister Constantinescu. Romunski trgovinski minister ostane nekaj dni v Italiji in se bo pogajal s predstavniki italijanske vlade o gospodarskih vprašanjih, ki so v zvezi z razširitvijo trgovinske pogodbe med Italijo in Romunijo. Italijanski tisk pozdravlja obisk ministra Constantinesca kot iskrenega prijatelja Italije in poudarja, da je po njegovi zaslugi prišlo do sklenitve doedanje trgovinske pogodbe.

Italija demobilizira

Rim, 10. majnika. TG. Kakor znano je Italijo poklicala pod orožje dva popolna letnika, namreč letnika 1901 in 1912. Od letnikov 1911 dalje pa je vpoklicala samo strokovne tehnične obvezance. Nadalje je zadržala lanske letnik, ki bi bil moral letos domov. Vsega skupaj ima Italija pod orožjem okrog milijon in pol vojakov.

Značilno za pomirjenje mednarodnega ozračja je, da je ministristvo za vojsko začelo vojakom, ki dokažejo, da so doma potrebni, dajati zelo dolge dopuste, kar je dejansko istovetno z demobilizacijo. Med narodom je to dejstvo napravilo najgloblji vtis.

Angleški kralj obišče Belgijo

Bruselj, 10. maja. AA. (DNB.) Agencija Belgija objavlja poročilo, da bo angleška kr. dvojica obiskala Belgijo meseca novembra. Ta obisk bo uraden.

Franco obišče Berlin

Pariz, 10. maja. AA. Havas poroča iz Berlina: Razširili so se glasovi, da bo general Franco meseca junija prišel na uradni obisk v Nemčijo in sicer na povabilo maršala Göringa. Glede tega obiska so uradni krogi še popolnoma rezervirani, prav tako tudi glede obiska maršala Göringa v Španiji.

Že 19 držav je zapustilo ZN

Zeneva, 10. maja. AA. (Stefani.) Z sklepom Španije, da izstopi iz Zveze narodov, je naraslo število držav, ki so zapustile ženevsko ustanovo, na 19. med katerimi so tri velesile: Nemčija, Italija in Japonska.

Dunajska vremenska napoved: Pri lahnih južnih vetrovih menjaje oblačno, brez padavin, temperatura bo narasla.

Zemunska vremenska napoved: Delno oblačno vreme, ponekod nevihte z dežjem.

Zagrebska vremenska napoved: Deloma oblačno.

Politični razgovori

Sestanek v Beneški palači med knezom namestnikom in Mussolinijem

Rim, 10. maja. c. Danes popoldne ob 16 so se začeli politični razgovori ob vladarskem obisku v Rimu. Izpred Grand hotela se je jugoslovanski zunanji minister dr. Cinciar-Marković odpeljal v beneško palačo na sestanek z Mussolinijem. Pred vhomid v palačo je bila postavljena častna četa, v prednji dvorani pa je dr. Cinciar-Marković čakal grof Ciano in ga spremil v delovni kabinet predsednika italijanske vlade Mussolinija in konferenca v navzočnosti grofa Ciana se je takoj začela. Razgovor je trajal do 16.50.

Tedaj se je pripeljal v beneško palačo s svojim spremstvom in v sprevedu knez namestnik Pavle. Pred palačo mu je častna četa izkazala časti, nato pa se je knez namestnik Pavle v spremstvu odličnikov podal v gornje sobane. V dvorani Trittoni mu je prišel nasproti italijanski zunanji minister grof Ciano z dr. Cinciar-Markovićem, v naslednji dvorani pa je kneza namestnika pozdravil predsednik italijanske vlade Mussolini. V slavnostni dvorani palače je bil nato sestanek, ki je trajal do 17.30, ko je knez namestnik v istem redu in z istim spremstvom odličnikov odšel iz palače in se odpeljal v Kvirinal.

toš pojenjuje. Evropski mir bo mir tehtnice, kjer bo v obeh skodelicah ležalo enako politične in vojaške teže. Tudi ta mir je boljši, kakor vojna!

Tudi grof Czaky se nahaia v Rimu

Rim, 10. maja. TG. Po Rimu krožijo vesti, da se že od torka dalje nahaia v italijanski prestolnici madžarski zunanji minister grof Czaky, ki je prišel semkaj neopaženo na povabilo italijanske vlade. Na merodajnih mestih ni mogoče dobiti ne zanikanja in ne potrdila te novice. (Tudi po Ljubljani so se v ponedeljek dne 8. maja razširile novice, da se je opoldne peljal skozi Ljubljano v Italijo madžarski zunanji minister. Ker je potoval zasebno, ni bil nobenega sprejema. — Op. ured.)

Politični zapiski

»Hrvatski Dnevnik« o »Slovenčevem« uvodniku in zrelostnem izpitu

»Hrvatski Dnevnik« od 10. t. m. v celoti prinaša »Slovenčev« uvodni članek od 9. t. m. o zrelostnem izpitu slovenskih narodov pred zgodovino, nakar dodaja še svojo misel: »Kakor se vidi, pisec razsvetljuje to vprašanje le od ene strani, kar je velika pomanjkljivost. Treba bi bilo tudi reči, kaj bi bilo treba storiti, da bi nihče niti ne mislil na to, da bo komu tretjemu odpiral vrata. Ko je pisal o Češko-Slovaški, se mu je nudila dobra prilika.« — Mislimo, da »Slovenčev« uvodnikar ni hotel povedati drugega kot to, da naj bi vsi slovenski narodi, ki se jih tiče, spoznali nalogo časa ter se v tem spoznanju po tem ravnali. Drugače ni hotel povedati. Ko bi bil pisal o Češko-Slovaški, bi bil lahko povedal, kar pa že vsi vemo, da je danes na tleh češki narod, ki je poprej bil vladajoči, da pa je na tleh tudi Slovaška. Tega dejstva vse deklaracije o nekaki »svobodni Slovaški prav nič ne spremene. Obsojali smo centralista dr. Beneša, obojamo dr. Tuka! Dela teh obeh so enako pogubna! To je hotel izreči »Slovenčev« uvodnikar, da bi pri nas bilo drugače.

Zagrebski »Obzor« o pogajanjih

Zagrebski »Obzor« ima članek o zagrebskih pogajanjih, ki so bila pretekla tedne v Zagrebu, ter naglašajo velikansko zanimanje naše in zunanje javnosti zanje. Potem pa pravi: »Seveda, dokler ni uradnih javnih obvestil, je ta posvetovanja težavno presojati ter kaj napovedovati. Če drugo ne, bi se dalo označiti le predmet, o katerem so bila posvetovanja, da se omeje vsaj fantastične govore... Verjetno je, da je bil predmet posvetovanja konkretne narave. Vprašanje je bilo, kakšen položaj bodo imeli Hrvati v skupnih zadevah, v vladi, v parlamentu in v najvišjih državnih ustanovah. Ako so Hrvati vedno naglašali, da hočejo enakopravno državno skupnost in se niso nikdar odrekli svojem »selfgovernmentu«, je naravno, da je ozemlje in značaj tega »selfgovernmenta« bil najvažnejši del posvetovanja. Najprej gre za odnose do skupnih državnih ustanov, potem pa je sestava in finančna podlaga tega ozemlja do drugih delov države. Čeprav je vsa ta sestava zamišljena kot nekaj provizorij do končne ureditve države, je vendar treba ugotoviti glavne vodilne misli, ako nečemo, da bi se pri izvajanju kaj zataknilo ali da bi nastal zopet nov spor. Po uradnih sporočilih so bila ta posvetovanja med ministrskimi predstavniki g. Cvetkovičem in dr. Mačkem že prejšnji teden končana in se, kakor kaže, za sedaj ne bodo nadaljevala, ker se, kakor je povedal ministrski predstojnik, predlogi še preučujejo.«

O srbskih očitkih Hrvatom

Včeraj smo že poročali, kako sodbo je izrekel belgrajski vseučiliški profesor dr. Jovan Erdeljanović o srbskih očitkih Slovenem. Naglasil je, da je treba najprej dobro poznati zgodovino, potem šele soditi. V letem članku je belgrajski profesor napisal tudi sodbo o Hrvatih, kjer pravi: »Kot drugi zdel naj navedem, da srbska stran z veliko in ostro obsodbo naglašala pretiravanje enega dela Hrvatov v zahtevah po drugačiji ureditvi države. Pri Srbih pa bi bila sodba docela drugačna, ko bi pomislili, da so Hrvati že pred osem in pol stoletji po hudem porazu, ki so ga utrpeli od Madžarov, svoje kraljestvo morali priznati z ogroženo krono in da so v kljub svojim priznanim pravicam celih 800 let morali prenašati tuj pritisk in brezobzirno teptanje svoje svobode. Da bi svoje pravice mogli bolj uspešno braniti, so Hrvati v teh 800 letih morali razviti nenavadno ostrino svojega boja zoper te nasilnike ter večkrat iti v svojih zahtevah po svobodi nenavadno daleč. Ker so se torej Hrvati toliko stoletij morali posluževati takega političnega boja, je umevno, da so isti način prenesli seboj tudi v Jugoslavijo. Ko bi Srbi pomislili na ta vzrok hudega boja in tako potem obravnavali z nezadovoljnimi Hrvati o naših državnih vprašanjih z več bratske ljubezni, z več dobre volje in več potrpljenja, pa bi tudi Hrvati od svoje strani pokazali več dobre volje, mnogo uvidenosti ter umerjenosti v svojih zahtevah ter bi — najsi po dolgih in težavnih obravnavah — vendar le dosegli trajno rešitev vseh temeljnih vprašanj naše državne skupnosti.

Lojalnost v politiki

Belgrajski »Samouprava« prinaša pod tem naslovom članek, kjer govori o napadih nekaterih listov na stranko JRZ ter pravi: »Sicer pa JRZ, ki je v njej toliko znamenitih ljudi in ki z njo računajo vsi resni politični čini in v državi, nikakor ne zasluži, da bi bila predmet neumestnih napadov. Jasno je, da JRZ v treh letih in pol svojega delovanja ni mogla napraviti čudežev. Storila pa je vse, kar je v njeni moči, da popravi gospodarske in socialne razmere ter da v političnem življenju pomirljivo deluje. Zlastno je, da so ljudje, ki ne uvidijo, da je zasluža JRZ, da je ozašče v naši državi danes znošno in strpno, da je v državi velika politična delavnost in da se s politiko javno pečajo tudi stranke, ki jim po postavi to ne bi bilo dovoljeno. Ze to najbolje dokazuje, da JRZ pošteno prinaša svoj delež, da se uredi politične razmere. Kajpada to delo ne more vseh zadovoljiti. Toda politična lojalnost zahteva, da se JRZ prizna njena zasluga.«

Belgrajski trgovci razburjeni

Zveza belgrajskih trgovskih društev v Belgradu je imela te dni svoj letni občni zbor. Zborovanje je vodil predsednik Zveze g. Nedeljko Savič. Ko so odborniki poročali o delu lanskega leta, je predsednik g. Savič obrazložil težave, ki so vanje zašli belgrajski trgovci in belgrajski trgovina. Govornik je naglašal potrebo, da bi morali vsi jugoslovanski trgovci in vsi gospodarski ljudje ohraniti »privredno jedinstvo« in slog, češ, ker je to v interesu trgovine in gospodarstva.

Nemci v Jugoslaviji

Nemška poslanca dr. Hamm in dr. Tischler sta imela zborovanje Nemcev v Filipovu, kjer sta navzočnim Nemcem razložila dosedanje delo in uspehe. Poleg tega sta poslanca obiskala okrajnega načelnika v Kuli Lazića, kjer sta mu predložila nekaj svojih zahtev glede Nemcev v Bački.

Belgrad, 10. maja. m. Novosadski občinski odbor je začel akcijo, da bi se subotisko ravnateljstvo, ki se je pred kratkim premestilo v Belgrad, preselilo v Novi Sad, belgrajsko železniško ravnateljstvo pa iz Belgrada v Niš. V Belgradu naj bi ostalo samo prometno ministrstvo z glavnim železniškim ravnateljstvom.

Velike svetosavske slovesnosti v Belgradu

Belgrad, 10. maja. m. Današnjim velikim slovesnostim ob priliki blagoslovitve temeljnega kamna za novo pravoslavno cerkev, ki bo posvečena ustanoviteli srbske pravoslavne cerkve in največjemu preporoditelju sv. Savi, je prisostvovala ogromna množica. V cerkvi bo prostora za 10.000 vernikov.

Slovesnosti so se pričele z arhierejsko službo božjo v saborni cerkvi. Službi božji sta prisostvovala oboja kraljeva namestnika dr. Stanković in dr. Perović, predsednik vlade Dragiša Cvetković s člani kr. vlade, generaliteta, zastopniki vseh kulturnih, narodnoobrambnih, gospodarskih organizacij in diplomatski zbor.

Po službi božji se je razvila skozi belgrajske ulice proti Vračaru procesija, ki jo je vodil dr. Gavrilko Došić. V procesiji so stopali vsi zgoraj navedeni dostojanstveniki in številna množica ljudstva. Procesija je bila ena največjih procesij,

kar jih je bilo doslej v Belgradu. Temeljni kamen za novo pravoslavno cerkev je blagoslovil patriarh dr. Gavrilko in podpisal spominsko listino. Poleg njega so se podpisali tudi kr. namestnik dr. Stanković v imenu kralja Petra II., Dragiša Cvetković kot predsednik vlade, Vlada Ilić kot belgrajski župan, arh. Zadina in podjetnik Stanković kot graditelj.

Predsednik vlade Cvetković je zatem prebral pismo Nj. kr. Vis. kneza namestnika Pavla, ki se zaradi obiska kraljevske dvojici ni mogel osebno udeležiti današnjih slovesnosti, prosi pa, da bi božja milost spremljala vse delo pri graditvi novega svetišča nove pravoslavne cerkve.

Novo pravoslavno cerkev sv. Save se gradi na kraju, kjer so pred 345 leti Turki zažgali kosti sv. Save, da bi na ta način odstranili vsako sled za velikim srbskim kulturnim preporoditeljem in na ta način lažje raznorodili ljudstvo.

Mačkovo glasilo zoper združeno opozicijo

»Hrvatski Dnevnik« od 10. t. m. prinaša uvodnik, kjer govori o zadnjem sestanku hrvatskih poslancev v Zagrebu. V zvezi s tem nadaljuje: »Od zadnjega sestanka hrvatskih narodnih zastopnikov do večerjajšega sestanka se je v zunanem in notranjem političnem življenju mnogo važnega zgodilo. Zlasti je silno naraslo zanimanje za hrvatsko vprašanje. Zunanje časopise je gotovo brez razlike enako prijateljsko svetovalo in priporočalo, da bi se položaj hrvatskega naroda tako uredil, da bi tudi Hrvate mogli šteti med zadovoljne narode. Ker pa tuji, če dobro in prijateljsko mislijo, morejo mnogo bolj objektivno pisati kakor pa tisti, ki so neposredno prizadeti, je bilo to pisanje dragocena moralna opora ideji pravice, ki mora vladati na vsem evetu. Zlasti smo opazili bistro in uvidno pisanje listov dveh sosednjih držav. Priznati je celo treba, da so tujzemski časnikarji stvar bolje razumeli kakor marsikateri belgrajski politiki, med njimi celo tisti, ki so se sicer izjavljali za sporazumno ureditev odnosov med Hrvati in Srbi.

Vsi se še dobro spominjamo, kako je svoje čase Ljuba Davidović govoril, da bi pristal na vsak sporazum, ki bi ga dr. Maček napravil s katero koli srbsko stranko. Toda kasnejše pasivno obnašanje združene opozicije je pokazalo, da je pri njej dobila premoč strankarska računica. Nekateri hrvatski poslanci so bili navzočni na skupščinah srbskih opozicijskih strank ter so bili

priče močne želje, da bi za vsako ceno prišlo do sporazuma s Hrvati. To razpoloženje pa se zadnje čase ni kazalo v obnašanju predstavnikov teh strank. In to je treba ugotoviti, da poznamo resnico.

S tem kajpada nikakor nečemo reči, da bi bile te stranke onemogočile sporazum, ker bi te stranke tega v sedanjih razmerah niti storiti ne mogle, čeprav bi zoper njega najostreje nastopile. Če niso te stranke mogle preprečiti toliko gorja, ki je pritiskalo ne le na hrvatski, marveč tudi na srbski narod, kako naj bi te stranke potem preprečile, da bi se storilo kaj dobrega? Pač pa so te stranke s svojim pasivnim obnašanjem omajale tisto malo zaupanja, katero je bilo v teku dolgih let ustvarjeno in zgrajeno. Marsikak Hrvat se je spraševal: Če so tako malobrižne celo tiste srbske stranke, ki so se vezale na listo dr. Mačka ter šle z njim na volitve z geslom sporazuma, na kateri strani naj tedaj Hrvati še pričakujejo razumevanja?

Čeprav se je zadnje čase marsikaj zgodilo, kar je Hrvate po pravici vznemirjalo, vendar bi se motil vsakdo, ki bi mislil, da nas je minil stari elan... Predsednik dr. Maček je od svojih poslanskih tovarišev dobil polno moč, da v njihovem imenu sklepa, kadar bo treba, vse potrebne odločitve in ukrepe. On bo to tudi storil, kakor je delal doslej. Za njim pa stoji ves hrvatski narod.

Italijanski tisk proslavlja prijateljstvo obeh jadranskih sosed

Rim, 10. maja. b. Obisk kneza namestnika Pavla in kneginje Olge po pisanju italijanskega tiska ne predstavlja samo spontanе manifestacije italijansko-jugoslovanskega prijateljstva, temveč ima tudi velik politični in diplomatski pomen. Ze z ozirom na to, da se v spremstvu kneza namestnika Pavla nahaja tudi jugoslovanski zunanji minister dr. Aleksander Cincar-Marković, je po udarjen tudi politični pomen tega obiska. Pri tej priliki je dobilo prijateljstvo med Italijo in Jugoslavijo videz pečat, ki bo poglobilo sodelovanje, polno zaupanja, ki se za obe državi koristno razvija. To bo prišlo do izraza tudi v združenih, ki bodo zamenjane na svečanem banketu v kraljevskem dvorcu na Kvirinalu. Protokolarni postopek, ki je običajen pri takšnih vladarskih obiskih, se tudi pri tej priliki ni izpustil, vendar pa je svečani in navdušeni sprejem, ki ga je priredil Rim najvišjemu predstavniku jugoslovanske države, preokračil te protokolarne oblike in upravljal v tem, tako pravi italijanski tisk, je jasen dokaz, kako velike in prisrčne so simpatije, ki jih goji Rim in Italija do najbližjega predstavnika prijateljske države.

Rim, 10. maja. AA. Stefani: Vse italijansko časopisje objavlja obširna poročila o prihodu jugoslovanskega kneza namestnika Pavla in kneginje Olge na obisk v Italijo. Poročila so napisana v zelo toplem tonu in opisujejo kneza namestnika Pavla kot odličnega državnika, velikega prijatelja Italije in kot zelo izobraženega moža.

Popolo di Roma

»Popolo di Roma« v svojem poročilu od odhoda kneza namestnika Pavla v Italijo poudarja, da ga na tej poti spremlja tudi zunanji minister Cincar-Marković. Po mnenju tega lista to pomeni, da bo sestanek v Rimu političnega značaja.

Tribuna

»Tribuna« objavlja dolg komentar v obliki življenjepisa kneza namestnika ter poudarja predvsem globoko izobraženost kneza Pavla in njegovo politično nadarjenost. V članku je izraženo prepričanje, da jugoslovanska javnost uvideva velike zasluge kneza namestnika, da živi danes Jugoslavija v prijateljskih odnosih s svojima močnima sosedoma Italijo in Nemčijo.

Giornale d'Italia

»Giornale d'Italia« poudarja, da je knez namestnik Pavle, ki je svojo prvo mladost prebil v Toscani, v vili svoje tete po materi, bil vedno iskren prijatelj Italije, odličen poznavalec italijanskega jezika, italijanske književnosti, umetnosti in zgodovine. On je znal pravilno oceniti in razumeti napore, pod katerimi se je pod vodstvom Mussolinija obnovila Italija in omogočilo fašizmu vzpostaviti cesarstvo, ki po primeru starega Rima predstavlja močno orožje miru, rešila in civilizirala. Knez namestnik Pavle, kot prvi odlični zagovornik italijansko-jugoslovanskega prijateljstva, ima največ zaslug, da je pred dvema leti prišlo do sklenitve belgrajskega pakta, ki zagotavlja mirno in končno sodelovanje, katero je doslej pokazalo že blagotvorne rezultate.

Volitve v Romuniji

Novi parlament - na stanovski podlagi

Bukarešta, 10. maja. AA. Rador: Na seji upravnega odbora narodne obnove je predsednik vlade Calinescu sporočil vest o novem volivnem zakonu o volitvah dne 1. junija in sklicanju novega parlamenta za 7. junij, to je na predan proslave obnove monarhije. Nato je dejal: Lahko ugotovimo, da v nobeni drugi državi vprašanje manjšin ni rešeno na popolnejši in liberalnejši način kakor v Romuniji. To govorijo dejstva, kajti pooblaščen predstavniki tujih držav so to odkrito priznali. Pod takimi pogoji smatram, da je prišel

čas, da se napravi korak naprej in da se dá vladi poslednje priznanje na volišču. Nato je predsednik vlade obrazložil glavne točke volivnega zakona. Parlament bo izvoljen na stanovski osnovi. Volitve bodo po oblastnih edinicah. Zakon bo preprečil grdo volivno agitacijo kandidatov, ki se bodo lahko obrnili na volivce samo s kratkimi pozivi, ki jih bo objavil predsednik volivnega odbora. Izjavo predsednika vlade so člani upravnega odbora fronte narodne obnove pozdravili z navdušenim odobravanjem.

Dr. Korošec v Ljubljani

Ljubljana, 10. maja. Predsednik senata dr. Anton Korošec, ki je v preteklih dneh obiskal nekaj svojih zasebnih in političnih prijateljev v zgornji savski dolini, kjer jih je v intimnem krogu obvestil o notranjopolitičnem in zunanjopolitičnem položaju, se je v spremstvu bana dr. Natlačenca nocoj vrnil v Ljubljano. — Zvečer je obiskal predstavo »Otelac« v dramskem gledališču.

Toča in povodnji v Srbiji

Belgrad, 10. maja. m. Iz notranjosti Srbije poročajo o velikih neurjih in posameznih krajih. V okolici Topole je povzročila toča veliko škodo. V okolici Knjaževca so bile take povodnji, da je prišlo ljudem na pomoč vojaštvo. Prav tako so velika neurja bila tudi v Banjaluki in okolici, kjer je toča pobila vse posevke in sadno drevje.

Nevitne nad ljubljansko okolico

Ljubljana, 10. majnika. Nocoj kmalu po sedmi so se začeli nad Ljubljano in v okolici kopičiti črni oblaki, ki so napovedovali hudo uro. Začelo se je bliskati in grmeti. Vse je pričakovalo hude toče. Vendar je Ljubljani bilo prizaneseno, pač pa se je bati, da je huda ura zadela kraje južnovzhodno od Ljubljane, kjer so viseli krji črno-sivi oblaki. V Ljubljani smo dobili zopet precej dežja, ki je vztrajno padal. Okoli devete zvečer je znova začelo grmeti.

Romunski državni praznik v Belgradu

Belgrad, 10. maja. m. Na današnji romunski državni praznik je bila pravoslavna služba božja v saborni cerkvi, nato pa je bil velik sprejem na romunskem veleposlaništvu, ki ga je priredil veleposlanik Viktor Cadere z gospo. V prijaznih prostorih romunskega veleposlaništva so se zbrali številni prijatelji romunskega naroda ter so veleposlaniku izrekli najlepše čestitke za krečo in napredek prijateljske in zavezniške kraljevine.

Belgrajske novice

Belgrad, 10. maja. m. V današnjih »Službenih novinah« so objavljeni nadaljnji pravilniki, ki jih je izdal minister za socialno politiko za izvrševanje uredbe o vojnih invalidih in ostalih vojnih žrtvah. Tako je objavljen pravilnik o pregledu oseb, ki so zaščitene po invalidski uredbi, ter pravilnik o podeljevanju zdravniških podpor in o negi in izdajanju zdravil vojnim invalidom. Razen omenjenih pravilnikov so stopila v veljavo tudi navedila za oceno gospodarske nesposobnosti vojnih invalidov.

Belgrad, 10. maja. m. Na podlagi § 5. točke 5. uredbe o ljudskem zdravstvenem skladu je minister za socialno politiko predpisal pravilnik o plačevanju doplačila na naravne in umetne rudninske vode.

Kaj je narod?

O tem vprašanju je o Osijeku predaval dr. Jakovljevič, glavni urednik »Hrvatskega Dnevnika«, jer eden izmed ideologov HSS. Pobjal je trditev, da bi bila edina označba naroda jezik. So narodi, ki nimajo več svojega jezika, kakor na primer Judje. Sta dva naroda, ki govorita isti jezik, pa sta le dva naroda, kakor na primer Irani in Angleži. Tudi skupna zgodovina ne utemeljuje pojem naroda, ker so na primer današnji Grki docela nekaj drugega kakor Homerjevi. Bistvo naroda — pravi predavatelj — je v skupnih težnjah, ciljih, skupni duši, po kateri narod postane edina in nedeljiva celota. To pa od nekdanj velja za hrvatski narod, ki je po tem takem narod s svojo posebno samobitnostjo. Ker je hrvatski narod poleg tega imel tudi svoje narodno ozemlje in svojo kulturo, je torej že od nekdanj imel lastnosti posebnega naroda. Zatorej hrvatski narod ni nobeno pleme ali umetna tvorba, marveč narod s posebno samobitnostjo, ki jo je bil ohranil vsa stoletja in ki jo bo ohranil še za naprej.

Varšava, 10. maja. AA. Poljska zunanji minister Beck je sprejel včeraj apostolskega nuncijs, zatem pa angleškega veleposlanika Cunarda.

Potjomkin pri Becku

Varšava, 10. maja. AA. Havas: V razgovoru, ki ga je imel z urednikom lista »Kurier Varšavski« zastopnik sovjetskega komisarja za zunanje zadeve Potjomkin, je izjavil v glavnem tole:

Zelo sem zadovoljen nad potekom razgovorov, kajti ti razgovori bodo gotovo okrepili mir. Razgovori, ki sem jih imel z romunskim zunanjim ministrom Gafencom, potrjujejo moje domneve, da številne države — pri tem je treba razumeti tudi naši veliki prijateljci Francijo in Turčijo — teže za tem, da se ohrani in okrepi mir. Govorec v poljsko-sovjetskih odnosih je Potjomkin naglasil, da je ureditev gospodarskih odnosov med Poljsko in Rusijo v korist obeh držav. Priporočil je tudi, da pripisuje velik pomen vlogi Poljske pri delu za mir.

Iz zanesljivega vira se je izvedelo, da je Potjomkin danes popoldne obiskal poljsko zunanje ministrstvo, kjer ga je sprejel zastopnik zunanega ministra Arcizevski. Ob pol eni ga je sprejel sam zunanji minister Beck. Ob 16.40 se je Potjomkin odpeljal s ekspresnim vlakom iz Varšave v Moskvo. Trdijo, da je sovjetska vlada Potjomkinu dala navodila, naj gre med potjo skozi Varšavo in se razgovarja s poljskim zunanjim ministrom.

Za novega sovjetskega veleposlanika v Varšavi bo imenovan dosedanj sovjetski poslanik v Atenah Nikolaj Šaronov.

Varšava, 10. maja. c. Pogovor med Potjomkinom in poljskim zunanjim ministrom Beckom se je danes sukal v tej smeri:

Poljska ne želi sklepati kekega novega dogovora s Sovjetsko Rusijo, ker ne mara dati s tem nasprotni diplomaciji orožja v roke, češ da se veže z boljševizmom in da postaja kot taka Poljska nevarna evropski civilizaciji. Pač pa naj sovjetska vlada izjavi naslednje:

Sovjetska Rusija bo jamčila za nedotakljivost baltičnih držav Litve, Letonske in Estonke prav tako, kakor jamči s svoje strani Anglija za nedotakljivost Grčije, Romunije in Poljske.

Tako bi Poljska ne bila obvezana iskati kake neposredne pomoči s strani Sovjetske Rusije, pač pa bi bila varna na severu, ker bi je nikdo ne napadal ali obkolil z Baltika.

Moskva, 10. maja. AA. Havas: Molotov je v svojstvu komisarja za zunanje zadeve sprejel poljskega poslanika Krzebovskega. Smatra se, da je razgovor med Molotovom in Krzebovskim bil zelo prisrčen in da se da iz tega sklepati na ugodno rešitev poljsko-sovjetskih odnosov.

Nemčija zahteva od Litve

popolno gospodarsko podreditev

Varšava, 10. maja. AA. Havas: Telegrafska agencija »Express« poroča iz Kovna, da je Norkaitis, šef litvanskega zastopstva, ki zdaj vodi pogajanja v Berlinu za sklenitev trgovinskega sporazuma, poročal litvanskemu trgovinskemu ministru Cerniusu o nemških zahtevah.

Nemčija zahteva, da se litvanska trgovina v glavnem usmeri v nemško državo preko nemškega pristanišča in da Litva ne zida tovarn, ki bi nadomestovale tiste, katere so ostale na nemškem ozemlju.

„Migljaj, da se razdeli Rusija“

Mučna debata okrog poročila, da je Nemčija predložila Poljski, da si razdelita Rusijo

Pariški »Temp« objavila tri poročila, ki obravnavajo odnose Nemčije do Ukrajine. Našajo se na neki tajinstveni izraz v zadnjem Beckovem govoru, ki naj bi namigoval na neke skrivnostne nemške načrte glede delitve Sovjetske Rusije. Vsebinsko teh poročil za naše bralce posnemamo.

1. »Temp« objavila najprej poročilo varšavske poluradne poročevalne agencije »Transcontinental Press«, ki dobiva svoje novice neposredno v poljskem zunanem ministriju. Ta agencija pravi dobesedno:

»V svojem zadnjem zunanjepolitičnem govoru je poljski zunanji minister polkovnik Beck v skrivnostnih besedah namignil na neke predloge, ki so jih zastopniki nemške vlade stali Poljski. Minister Beck se je v svojem govoru izrazil takole: Poljski vladni zastopniki so sprejeli neke neuradne migljaje in sicer od strani zelo odličnih predstavnikov nemške vlade. Pri teh razgovorih pa so bili sproženi namigi, ki so daleč presežali stvarino, ki se je med Nemčijo in Poljsko obravnavala. Mnenja smo, da se te besede nanašajo na neke predloge, ki jih je ob priliki nekega velikega lova omenil maršal Göring, in ki kažejo morebitne razdelitve zapadnega dela Sovjetske Rusije med Nemčijo in Poljsko tako, da bi Nemčiji pripadla Ukrajina.«

2. Agencija »Radio« je o istem predmetu prebrala naslednje obvestilo iz Varšave:

»Neka odlična parlamentarna osebnost v Varšavi je dala dopisniku poljske poročevalne agencije »Transcontinental Press« razlago nekega tajinstvenega zvenetega odstavka v zadnjem Beckovem govoru, kjer poljski zunanji minister izjavlja, da je dobil od odličnih zastopnikov nemške vlade predloge o poljsko-nemškem sodelovanju, ki bi daleč prekoračilo polje, o katerem sta se takrat obe vladi razgovarjali. Nemška vlada da je namreč poljski vladi predložila vse potrebne načrte o skupnem napadu na Sovjetsko Rusijo. Svetovno javno mnenje je bilo toplotno opozorjeno na napadalni načrt proti Sovjetski Rusiji, kakor tudi načrt razdelitve sovjetske države.«

3. Francoska uradna poročevalna agencija Havas je o istem predmetu dobila sledečo razlago od svojega varšavskega dopisnika:

»Ako so dejstva, ki so bila objavljena po poročevalni agenciji »Transcontinental Press« in po katerih je Nemčija predložila Poljski, da naj skupno nastopita proti Sovjetski Rusiji, pri čemer bi Poljska dobila svoj delež plena, resnična, je prav gotovo, da je poljska vlada takšne načrte odklonila, ker je ho-

tela ostati zvesta obveznostim, ki jih je tudi napram sovjetski vladi sprejela s tem, da je ž njó podpisala pakt o nenapadanju. Dejstvo, da je »Transcontinental Press« te stvari objavila, je samo po sebi dokaz za to, da je hotela poljska vlada opozoriti svetovno javno mnenje na dvoje, namreč na to, da ima Nemčija napram Sovjetski Rusiji napadalne namene, in drugič na to, da se Poljska tej politiki proti Sovjetski Rusiji ni hotela pridružiti.

Nemčija ogorčeno zavrača izmišljotine

V zvezi z gornjimi objavami pa je v Berlinu izšlo poluradno poročilo, ki pravi, da so vse te vesti o Ukrajini grde izmišljotine, ki izvirajo od ljudi, ki bi kalili mir med narodi. Nemška vlada da nikdar ni imela kakšnih namenov do Ukrajine.

V istem smislu se obrača »Berliner Börsenzeitung« v ogorčenih besedah proti razširjevalcem takšnih obrekovalnih poročil, ki zastrupljajo mednarodno ozračje. Poljsko gotovo skrbijo ukrajinska vprašanja, piše ta list in bo potrebno, da bo treba poljske apetite v Ukrajini in na Baltiku krotiti z dijetom in z zdržnostjo. Ako bi bila Nemčija imela kakšne namene s Sovjetsko Ukrajino, na primer kakšen nameravani pohod na Kijev, bi gotovo ne bila izpustila iz rok odskočno desko Karpatske Ukrajine. Ako pa se Nemčija bavi s obrambnimi načrti proti sovjetskemu napadu o potrebi svetovne revolucije, to ni nič izrednega in se Poljski nikakor ni treba čuditi, če se je Nemčija ž njó razgovarjala o sodelovanju v borbi proti svetovnemu komunizmu.

Bukarešta, 10. maja. AA. (Stefani.) Na današnji praznik romunskega zedinjenja so bile prirejene po vsej Romuniji velike narodne slovesnosti.

Bukarešta, 10. maja. AA. (DNB.) Hitler je odklopal romunskega prestolonaslednika Mihaila z velikim križem reda nemškega orla.

Papeževi naporji za mir

Vatikan, 10. maja. AA. Reuter: V vatikanskih krogih smatrajo za neprimerne in nemogoče vesti, da bi sv. oče ekical konferenco, na kateri naj bi se razpravljalo o rešitvi nemško-poljskega spora. Isti krogi naglašajo, da sv. oče stalno skrbi, in to zdaj bolj kakor kdajkoli prej, da se ohrani mir, toda to delo je omejeno za normalne diplomatske zveze. Zaradi tega je več nuncijev v različnih evropskih prestolnicah v zadnjih dneh stopilo v zvezo s predsedniki vlad in ministri za zunanje zadeve ter jim sporočilo gorečo željo sv. očeta, naj se mir ohrani in sporna vprašanja med raznimi državami rešijo mirnim potom.

Berlin, 10. maja. b. Nemško časopisje je povsem ustavilo gonjo proti Poljski. To je brez dvoma le prehodnega značaja in je ta sklep storila nemška vlada po tolmačenju tukajšnjih diplomatskih krogov iz sledečih dveh razlogov:

1. Nemčija je šla na roko pobudi papeža, ki ni uporabil Rooseveltovih metod, temveč se je neopazno obrnil na vlade velesil.
2. Zaradi poskusa italijanske diplomacije v

Severne države odklanjajo zvezo z vsakim taborom

in izjavljajo, da ne potrebujejo nenapadalnih paktov

Stockholm, 10. maja. AA. DNB: Po končani konferenci ministrov za zunanje zadeve severnih (skandinavskih) držav je bilo izdano obvestilo, v katerem se pravi,

da se severne države strinjajo še nadalje z izjavo, izdano v Oslu, v kateri so imenovane države izrazile voljo, da se ne priključijo nobeni skupini velikih sil v Evropi in da bodo v primeru vojne napravile vse, da ostanjejo nevtralne. Ministri za zunanje zadeve so razpravljali o splošnem mednarodnem položaju ter smatrajo, da so sklepi, sprejeti v Oslu, osnov-

Antiseptičen je »Odol«

poleg toga pa osvežuje in da svežo duhteče vonj iz ust. ODOL uničuje bakterije ter varuje vrat in usta. Odol učinkuje dolgotrajno.

ODOL

Chamberlain o Rusiji

„Rusija pripisuje Poljski veliko mirovno vlogo“

London, 10. maja. c. Danes popoldne se je v spodnji zbornici zopet razvila pomembna razprava o pogajanjih med Sovjetsko Rusijo in Anglijo. Chamberlain je danes o pogajanjih z Rusijo podal obljubljeni izjav in se je izjavil v tem smislu:

Anglija je prevzela obveze do nekaterih vzhodnoevropskih držav. Angleška vlada se je obrnila na rusko vlado, da naj tudi Rusija prevzame alične obveze do omenjenih držav. Sovjetska Rusija pa je načrt takih obvez odklonila in izjavila, da želi široko konferenco zainteresiranih držav z jasnimi političnimi in vojaškimi obvezami. Tak načrt splošnejše evropske konference pa je angleška vlada morala odkloniti, ker se je zdel preveč podoben snovanju enega tabora proti drugemu.

Zato so se nato nadaljevala pogajanja po prvotnem angleškem predlogu, vendar pa je sovjetska vlada zela točnih določb, ker bi se v kakem slučaju lahko zgodilo to, da bi vkljub svojim obvezam Francija in Anglija ne izpolnjevali vojaških obvez, dočim bi jih Sovjetska Rusija morala ali pa končno morala te vojaške obveznosti

izvajati čisto sama tudi za ostali dve velesili, ki sta prevzeli poročila.

Razčiščenje teh vprašanj se zdaj še zmeraj proučuje v neposrednih diplomatskih pogajanjih med Anglijo in Rusijo.

Po teh izjavah se je razvila razprava in je Chamberlain odgovarjal na razna vprašanja in poudaril, da želi zdaj Anglija:

1. da naj Sovjetska Rusija razčisti svoj delež jamstva za položaj na vzhodu, in
2. da Anglija ne izključuje sklenitve zavezniške pogodbe s Sovjetsko Rusijo.

Ob koncu je Chamberlain še poudaril, da bo lahko kmalu oznanil, da so pogajanja za pogodbo med Turčijo in Anglijo uspešno napredovala.

V Londonu so današnje izjave Chamberlaina v spodnji zbornici izzvale zelo veliko pozornost. Nekateri poudarjajo, da so te izjave že tako poglobljene in omejene stališče angleške vlade, da se bodo za vojaški del jamstva in podpore lahko začeli kmalu razgovori med generalnimi štabi Anglije, Francije in Sovjetske Rusije.

London, 10. maja. AA. Reuter: Chamberlain je predložil spodnji zbornici predlog, da se zakonski predlogi o vojaški pripravi in o rezervnih enotah čimprej izglasujejo. Chamberlainov predlog je prodrl z 283 glasovi proti 133.

Luč, ki zopet sveti

Te dni je evharistični kongres v Alžiru, na katerem zastopa papeža pariški nadškof kardinal Verdier. Obenem se proslavlja 100-letnica, odkar je bila ustanovljena alžirska škofija. Ob tej priliki piše član francoske akademije Georges Goyau v »Figaro« o velikem pomenu teh slovesnosti za Francijo in izjavi:

»Kdo se ne spomni svetega kralja Ludovika, ki je stopil na afriška tla, da bi jih osvetlila krščanska vera in omika, ali na slovečega filozofa frančiškana Raymunda Lulla, ki je tam z največjim heroizmom oznanjal Kristusa, ki je luč poganom. Tam, kjer sta ta dva odlična sinova Francije zaradi divjega odpora doživela neuspeh, imamo danes cvetočo katoliško cerkev in prvič se časti sveto Rešnje Telo javno na muslimanskih tleh sprčo splošnega spoštovanja. Ali si je mogel p. Foucauld, bivši častnik, ki se je podal v alžirsko puščavo, da s svojim zglednim življenjem pridobi Beduine za nauk vsečlovečanske ljubezni, misliti, da se bo kdaj dvigala na visokem altarju sredi Alžira sv. Hostija, ki jo je on pred štiri-desetimi leti tam doli sam častil, in da bo kongres v čast Kristusa med muslimani prišel, kako močna je danes katoliška vera Francije?

Pred sto leti je francoski kapitan Pelissier zapisal, kako so mu Arabci rekli: »Ne mislite, da mi ne vidimo radi, da ste kristjani, ampak narobe, žal nam je, da ste tako slabi kristjani.« Koliko bolj je bila žalostna ta ugotovitev naslednja desetletja, ko je slavilo v Franciji zmagovalstvo brezboštvo. Danes pa smemo zahvaliti Boga, da je drugače in da tuji svet doživlja Francijo, tako, kakršna je po svoji zgodovinski nalogi, da širi krščansko omiko, katere je danes Francija zopet vredna. Saj se je vrnila k svojemu katoliškemu izporočilu v vsej njegovi pristnosti in čistosti. Za časa kralja Louisa Philippa, ko je francosko meščanstvo tonilo v nekrščanski pridobivanju in uživanju ter popolni verski brezbrzičnosti, so Arabci imenovali Franceze narod brez vere in še za časa bojev z Abd el Kadrom, to je v polovici preteklega stoletja, je ta slavni vodja alžirskih muslimanov dejal polkovniku de Maussionu: »Vi ste brezverci, ki so globoko pod nami.« Toda požrtvovalni heroizem tistih francoskih katoličanov, ki niso omahnili in vidijo danes svoje delo kronano po poglobitvi francoskega krščanskega duha, so tudi v Afriki postali pionirji prave prosvete, ki vse prekvaša s svojim duhom in šele odkriva drugovercem prave globine in zaklade krščanstva. V tem delu je Francija zopet odkrila samo sebe, se otresa zmot, ki so slabile tudi njeno narodno bistvo in priziga na skrajnih mejah svojega gospodstva luč prave svobode in bratstva ter enakovrednosti vseh plemen po njihovem izvoru iz enega Boga in Očeta.

Kitajske izgube

Obsedno stanje v Kantonu

Tokio, 10. maja. AA. (Havas.) Agencija Domej objavlja uradno poročilo z bojišča v pokrajini Hopej. V tem poročilu pravi, da se je Japoncem posrečilo v severnem delu te pokrajine obkoliti 150.000 kitajskih vojakov. Japonska vojska je začela prodirati tudi severno od Hopeja in južno od pokrajine Honan.

Kanton, 10. maja. AA. (Reuter.) Japonske oblasti so v Kantonu proglasile obsedno stanje.

Göring v Španiji

London, 10. maja. b. »Daily Telegraph« poroča, da je namen potovanja maršala Göringa v Španijo ta, da pozove generala Franca, naj sodeluje na paradi nemške vojske. Točen dan te parade še ni določen, bržkone pa bo zadnje dni tega meseca. Bržkone bo tej paradi prisostvoval tudi italijanski kralj. »Daily Express« poroča, da se v Londonu mudi Göringov sodružnik dr. Wohltat, ki mora izpeljati neko tajno gospodarsko nalogo. Dr. Wohltat je prišel v London koncem preteklega tedna. Namen njegovega obiska do sedaj še ni znan, sumijo pa, da bo posredoval za zblizanje nemško-angleških trgovinskih odnosov.

Banovinska skupščina mladine JRZ

v Celju, dne 14. majnika 1939

Pod pokroviteljstvom predsednika senata gospoda dr. Antona Korošca

Bo prihodnje nedeljo v Celju banovinska skupščina mladine JRZ. — Ta dan bomo našemu narodnemu voditelju pokazali sadove našega dela. — Le še nekaj dni je do skupščine. Pripravite številna zastopstva. Vsaka slovenska občina naj bo banovinski skupščini po številnih zastopnikih mladinske JRZ narzjoča.

Spored prireditve:

1. Ob 6 budnica.
2. Ob 10.30 sprejem članov po mestu mimo odličnih gostov, ki bodo zbrani na balkonu mestne hiše.
3. Ob 11 začetek skupščine v dvorani »Ljudske posojilnice«.

Do 10. ure dopoldne morajo biti vsi udeleženci zbrani. Zamudnikov ne sme biti. Zbirališče članov MJRZ in avtomobilov je v Samostanski ulici.

V nedeljo vsi v Celje!

Banovinski odbor MJRZ

Zveza Slovenije z morjem

Ker sta obe prejšnji licitaciji za prevzem gradbenih del pri II, III. in IV. delnici proge Črnomelj—Vrbovsko ostali brezuspešni, razpisuje sedaj oddelek za gradbo železnice tretjo licitacijo za prevzem gradbenih del. Preračunske vsote so naslednje:

I. delnica od km 8.840 do 21.225 11.472.470 din.
II. delnica od km 21.225 do 29.424 13.617.850 dinarjev in
III. delnica od km 29.424 do km 40.939 21.172.130 din.

Licitacije bodo: za II. delnico v oddelku za gradbo železnice v Belgradu dne 20. maja, za III. delnico dne 22. maja in za IV. delnico 24. maja.

Novo posloplje za gradbeno ministrstvo

Dne 25. maja bo v gradbenem ministratvu prva ponudna licitacija za prva dela pri zidanju novega posloplja gradbenega ministrstva v Belgradu. Preračun znaša 16.904.151 din.

Bilance

Tovarna verig d. d. v Lescah pri Bledu. Računski zaključek za 1938 izkazuje pri glavnici 2.5 povišanje bilančne vsote od 7.5 na 8.0 milij. din. Bruto donos se je povečal od 4.3 na 4.9 milij., čist dobiček brez prenosa pa od 0.14 na 0.2 milij. din. Dividenda se zaradi tega zviša od 4 na 6%.

Mariborska tiskarna d. d. Maribor. Pri glavnici 1.25 so se zmanjšali upniki od 7.5 na 7.1 milij. din (zlasti banke). Povečane so nepremičnine. Pri bruto donosu 1.34 (1.06) so se zvišali odpisi in znaša čist dobiček 0.04 (0.03) milij. din.

Industrija motorjev v Rakovici, katere vse delnice se nahajajo v rokah države, izkazuje za lansko poslovno leto pri povečani glavnici 30.0 (15.0) milij. din in bilančni vsoti 145.6 (86.76) milij. čistega dobička 1.8 (1.66) milij. din. Investicije znašajo 80.5 (29.7) milij. din.

Tečaj angleškega funta na naših borzah. Iz Belgrada poročajo, da bo odslav v borznih tečajnicah zaznamovan tudi pravi tečaj angleškega funta, ki znaša 238 din in 8.4%, t. j. 258 din. To vpisovanje se bo začelo 15. maja.

Ljubljanska borza za blago in vrednote ima svoj redni občni zbor dne 23. maja. Poleg običajnih poročil je na dnevnem redu volitev 5 članov borznega sveta, 5 članov finančnega odbora in 23 članov borznega razsodišča.

Vplačila na zbiralni račun za blago iz Slovaške. Narodna banka je obvestila vse pooblaščenice zavode, da bodo zneski, katere bi domači uvozniki polagali v korist upnikov iz Slovaške, knjiženi na poseben zbiralni račun pri Narodni banki, ki se bodo glasili na ime Slovaške narodne banke, Bratislava. V zvezi s tem opozarja Narodna banka, da sprovajajo plačila, ki se izvrše pri denarnih zavodih po posameznih uvoznikih, denarni zavodi s popolnoma posebnimi seznami, pri katerih se ima na zgornjem desnem oglu označiti: vplačila za Slovaško. Za ta vplačila se bodo porabljali leti obrazi, ki so doslej veljali za češkoslovaški kliring. Vplačila se izvršujejo po tečaju, ki je v veljavi v češkoslovaškem kliringu.

Poraba tako imenovanih šalterskih deviz. Po okrožnici Narodne banke morejo pooblaščenice denarni zavodi 25% tako imenovanih šalterskih deviz porabiti za neblagovna plačila v inozemstvu, v kolikor obstoje potrebna pooblastila prietojnih deviznih oblasti ali na redne potne liste, tako da se ima ta del šalterskih deviz porabiti za kritje rednih potreb potnikov po potnih listih (do 2000 dinarjev). Ostanek šalterskih deviz pod 75% se ima porabiti za blagovna plačila, v kolikor so izpolnjeni ostali pogoji po deviznih predpisih.

KINO UNION tel. 22-21

Danes velika premiera!

Predstave ob 16., 19. in 21. uri

Slavni svetovno znani tenorist Tito Schipa

v fenomenalnem filmu divnega petja, globoke pretresljive vsebine in čarobnih posnetkov najlepših krajev

Kdo je srečnejši od mene

Prenosi sedežev. Pred nedavnim smo obvestili naše čitatelje, da se je velika mariborska tekstilna industrija Doctor in drug pretvorila v delniško družbo, katere sedež je v Belgradu. Dne 27. aprila je na svojem običnem zboru sklenila delniška družba »Metalno akcionarsko društvo« v Ljubljani, da prenese svoj sedež v Belgrad. Sedaj je sklican občni zbor delničarjev Jurija grofa Thurnskega jeklarne na Ravnah s sedežem v Guštajnu-Ravne, kjer bo sklenjeno o preložitvi sedeža iz Guštajna v Belgrad in bodo tozadevno izpremenjena tudi pravila družbe.

Prosvetni dom na Prevaljah — kulturna zahteva!

Izpremembe v trgovinskem registru. V trgovinski register so bile vpisane naslednje firme: Pipuš Boris, carinsko posredništvo, Maribor, L. Salamon, trgovina z meš. blagom na drobno, Placar št. 70, občina Sv. Urban pri Ptuj, Belin Oldo, gradbeno podjetje, poobl. graditelj za talne in visoke zgradbe, Trbovlje. — Vpisane so bile nadalje naslednje izpremembe: Pri Parkhotelu, družba z om. zavezo na Bledu se izbrše poslovodja Balazs Franc in vpiše Trefalt Franc. Pri tekstilni družbi z om. zavezo v Košakih pri Mariboru je izbrisan poslovodja Duchek Josip, vpisana pa mr. ph. Čížek Ila v Zagrebu. — Pri Jugoslovski tovarni za podplatnike in druge lesne izdelke v Rimskih Toplicah, dr. z om. zavezo je izbrisan poslovodja Falter Henrik, vpisan pa Marguč Julij, knjiž. govodja v Jurklostru.

Občni zbori: Trboveljska premogokopna družba v Ljubljani 5. junija ob 10. A. Westen, d. d. v Celju 25. maja ob 10. Tovarna kemičnih izdelkov v Hraščini dne 25. maja v Celju, Tovarna ogledal in brušenega stekla Kristal v Mariboru (Zadružna gospodarska banka) 20. maja ob 11. Delniška tiskarna v Ljubljani 25. maja ob pol 18. Jurija grofa Thurnskega jeklarne na Ravnah dne 25. maja ob pol 17 v Mariboru, Hotel Orel.

Nova delniška družba. V Belgradu je osnovana delniška rudarska družba »Kalna« z glavnico 3.5 milij. din, ki je razdeljena na 7000 delnic po 500 din imenske vrednosti. Pri vpisu se plača 50 din stroškov. Družba bo izkoriščala rudo z zlato vsebino v okolici vasi Kalna. Ustanovitelji so: dr. Stanko Švrgulja, dr. Stjepan Posilović, dr. Nikola Katičić iz Belgrada in M. Mesarović, Aca Pavlović, dr. Smiljanić, dr. Nikola Stojanović in D. Dimitrije Krtić iz Belgrada. Rudnik bo v vzhodni Srbiji.

Češkoslovaška zunanja trgovina. Od oktobra 1938 do februarja 1939 je znašal uvoz v Češkoslovaško, kakor je obstojala po Monakovem, 3.151 milij. kron, izvoz pa 1.722 milij. kron.

Temperamentna
Marika Röck
v zabavni opereti

Noč v maju
Razvedrilo za vsacega. Režija: Georg Jakoby

Gospodarstvo

Naša trgovska mornarica

Iz pomorske statistike za leto 1938, ki jo je izdala Trgovsko-industrijska zbornica v Splitu, posnemamo naslednje podatke o naši trgovski mornarici.

Koncem leta 1938 smo imeli skupno 12.950 ladij s tonažo 442.719 brutto register ton. Pred letom dni je znašala tonaža 12.893 ladij samo 412.490 ton in je torej bila naša trgovska mornarica znatno povečana v teku lanskega leta.

Predvsem se je lani znatno povečala tonaža tako zvane dolge plovbe (t. j. prekmorske plovbe) in sicer od 318.636 na 350.827. Število ladij se je povečalo, kar pomeni, da je znašala povprečna tonaža novih ladij nad 3200 ton. Tudi število ladij za našo veliko obalno plovo se je povečalo od 15 na 18, tonaža pa od 19.419 na 22.432. Manjše je povečanje po tonaži pri mali obalni plovi, kjer pridejo v poštev samo manjše enote. V ostalem se je še povečala tonaža našega ribiškega brodomstva, dočim se je nekoliko zmanjšala tonaža malih ladij in čolnov.

Če pogledamo statistiko po pomorskih okrožjih, dobimo naslednje skupne podatke za 1938 (v oklepajih številke za leto 1937): Sušak 162.267 (133.086), Šibenik 12.622 (11.845), S.plit 108.408 (99.963), Dubrovnik 148.092 (156.295) in Kotor 11.330 (11.301) brutto ton. Največ se je povečala lani tonaža Oceanie na Sušaku.

Morski ribolov

Iz statistike Trgovinske industrijske zbornice v Splitu posnemamo nadalje, da je znašala vrednost našega morskega ribolova 39.1 milij. din v primeri s 34.9 milij. din v letu 1937. Tudi količina vlovljenih rib se je povečala od 7.2 na 8 milij. kg. Zlasti je pomemben ribolov na področju splitskega pomorskega okrožja, kjer znaša njegova vrednost 16.0 milij. in na področju šibeniškega okrožja, kjer znaša vrednost 10.47 milij. din.

Rentabilnost pomorskega ribištva se ceni na 4.88% leta 1937 na 4.85%.

KINO SLOGA

tel. 27-80

Samo še danes

ob 16., 19. in 21. uri

Poročno potovanje

(Hochzeitsreise zu 50%) Režija: Štefan Szekely Zabavna komedija mladih zaljublencev, ki morajo prikrivati svojo poroko, film pri katerem se bodele od srca nasmejali — V glavni vlogi: Ernst Verebes, Irena Azay, Georg Denes

Jutri: Džim iz džungle, I. del. Največji pustolovski film sezone

Nemško-poljski trgovinski odnosi

Trgovinski stiki med Poljsko in Nemčijo so bili zadnja leta zelo intenzivni, zato nastaja sedaj vprašanje kako se bodo ravljali v bodoče z ozirom na tako bistvene spremembe v mesebojnih političnih odnosih, kot smo jih doživeli med obema sosedoma tekom zadnjih dni.

Gospodarstvi obeh držav sta se v marsičem izpreminjevali. Poljska je pretežno agrarna država, ki izvažala agrarne produkte ter razne industrijske surovine, ki jih potrebuje nemško gospodarstvo. Kot izvozni predmet za Nemčijo so prišli v prvi vrsti v poštev les, potem živila, zlasti prečišči, žita in konoplja, ki je bila za nemško industrijo prav pomembna. Od industrijskih surovin je Nemčija uvažala iz Poljske tudi cink in svinec.

Na drugi strani pa je Nemčija, kot mnogo močnejše razvita industrijska država, izvažala na Poljsko razne svoje industrijske produkte, stroje, kemične produkte, elektrotehnične predmete, razna transportna sredstva kot avtomobile itd. Poljska je seveda vodila precej protekcionistično politiko za svojo industrijo, ki je v nekaterih panogah visoko razvita in je z velikimi carinami ovirala uvoz nemškega blaga. Iz političnih razlogov pa je Poljska vedno stremela za tem, da se varuje prevelikega nemškega gospodarskega vpliva, kar je pokazala zlasti s svojo pomorsko politiko. Izgradnje luke v Gdini je bila eden izmed ciljev poljske gospodarske politike, ki gredo za tem, da se Poljska osvobodi nemškega posredovalca.

Ker je velik del poljske, zlasti detaljne trgo-

Direktna paroplovna linija med Baltikom in Jadranom. Švedski Lloyd je uvedel stalno mesečno linijo za tovorni in potniški promet med skandinavskimi lukami na Baltiku ter našimi lukami na Jadranu. Prvi parobrod švedskega Lloydja, ki je plul na tej liniji, »Andalusia«, je pripeljal v Split 120 ton železa za »Dalmatienco«. Iz Splita bo parobrod plul v Sušak, kjer bo natovoril 1400 ton oljkinih koščic. Pričakujejo, da bo ta nova proga veliko doprinesla k živahnemu prometu med skandinavskimi državami ter Jugoslavijo.

Družba za trgovino s Venezuelo. Zavod za pospeševanje zunanje trgovine v Belgradu sporoča, da je bila v Caracas, glavnem mestu republike Venezuele ustanovljena posebna družba: Commercial Venezuelane Jugoslava (naslov: Munoz a Pradera, 30 Caracas), ki bo delala na pospeševanju neposrednih trgovskih stikov med Jugoslavijo in Venezuelo. Vse informacije o trgovini z Venezuelo se daje pri Zavodu za pospeševanje zunanje trgovine v Belgradu.

Modernizacija ceste Fram-Maribor. 20. junija bo v gradbenem ministratvu prva ponudna dražba za obnovo ceste št. 50 od km 123.736 do km 134.200 (Fram-Maribor). Preračun znaša alternativno za cestnice iz cementnega betona in drobne kocke 14.353.000 din, za cestnice iz asfaltnega betona in drobne kocke pa 12.078.414 din.

Nemški državni dohodki so znašali od 1. aprila 1938 do 31. marca 1939 17.691 milij. mark, dočim so prejšnjega preračunskega leta znašali 13.964 milij. mark. Zlasti je dala več dohodkov dohodnina, družbeni davek, carina, napredovni davek itd.

Pozor! Čarobno petje tega znamenitega pevca poznate iz nepozabnega filma »Vivere«

Sodelujejo še: Caterina Boratto in Maria Jacobini.

Prepričani smo, da bo ta mojstrovina italijanske filmske produkcije cenj. občinstvu izredno ugajala.

Likvidacije: Carbonarija, dr. z om. zavezo za eksport oglja in drv v Kočevju. — Hellti, dr. z om. zav. v Mariboru, Trg svobode št. 3. — Nabavljalna zadruška tekstilnih uslužbenecv, zadr. z om. jamstvom v Pobrežju pri Mariboru.

Dobave: Strojni oddelek rav. dr. železnice v Ljubljani sprejema do 11. maja ponudbe za dobavo 25 ton negašenega apna; 15. maja raznega elektro-materijala.

Licitacije: Dne 12. maja bo pri štabu za utrjevanje (II) v Ljubljani licitacija za dobavo risalnega materijala in pribora; 16. maja (II) ročnih ventilatorjev; 18. maja električne centrale.

Albanija v italijanskem carinskem sistemu. Med Italijo in Albanijo je že uvedena carinska unija. Z ozirom na to bodo za Albanijo veljali italijanski carinski in devizni predpisi, razen tega mora Albanija trgovinske dogovore z ostalimi državami prilagoditi italijanskim ali pa jih odpovedati. Tečaj albanskega franka je določen na 6.25 lire. Pokrpite albanske Narodne banke bo izvršeno z garancijo italijanske Narodne banke. V zameno za dosedanje carinske dohodke bo Italija dajala Albaniji letno 15 milij. lir. Za našo državo nastopi zaradi novega položaja v Albaniji sprememba tudi v tem, da za naš izvoz v Albanijo ne bomo več prejemali plačila v devizah, ampak v kliringu.

Nemška trgovska mornarica bo kmalu dosegla predvojno stanje. V preteklem letu je tonaža nemške trgovske mornarice narasla za 189.199 brutto registriranih ton in je dosegla 4.343.182 reg. ton, kar je 83% predvojnega stanja. Povečanje tonaže nemške trgovske mornarice je bilo v preteklem letu manjše kot pa prejšnjega leta. Nemčija je sicer gradila lanske leto ladje v istem obsegu kot prej, toda zmanjšanje je bil nakup ladij v inozemstvu. Delež nemške mornarice pri svetovni trgovski mornarici znaša po podatkih nemškega Lloydja 6.4% napram 6.25% v začetku leta 1938.

Naše osrednje ognjišče:

»Slovenski dom«

naloga letošnjega leta!

Prispevajte za osrednji prosvetni

»Slovenski dom« v Ljubljani!

Borze

Dne 10. maja 1939.

Denar

Angleški funt 238 oz. 258

Nemški čeki 13.80

V zasebnem kliringu je ostal angleški funt neizpremenjen na 236.10—239.90.

Tudi nemški čeki so ostali neizpremenjeni na 13.70—13.90.

Grški boni so beležili v Zagrebu 32 blago. Devizni promet je znašal v Zagrebu 2.799.890 dinarjev.

Ljubljana — Tečaj s primom:

Amsterdam 100 h. gold.	2367.00—2405.00
Berlin 100 mark.	1778.12—1795.88
Bruselj 100 bel.	752.00—764.00
Curih 100 frankov.	995.00—1005.00
London 1 funt.	206.77—209.97
Newyork 100 dolarjev.	4399.25—4459.25
Pariz 100 frankov.	116.77—119.07
Trst 100 lir.	232.70—235.80

Curih. Belgrad 10, Pariz 11.785, London 20.825, Newyork 444.75, Bruselj 75.70, Milan 23.425, Amsterdam 238.80, Berlin 178.70, Oslo 104.65, Stockholm 107.275, Kopenhagen 92.975, Praga (devize) 15.20, Varšava 83.75, Budimpešta 87.00, Atene 3.90, Carigrad 8.60, Bukarešta 3.25, Helsingsfors 9.1825, Buenos Aires 108.75, Sofija 5.40.

Vrednostni papirji

Vojna škoda:

v Ljubljani 446.50—447.50

v Zagrebu 447 —449

Ljubljana. Državni papirji: 7% investicijsko posojilo 98.50—100.50, agrarij 58—60, vojna škoda promptna 446.50—447.50, begluške obveznice 87.50—88.50, dalm. agrarij 86—86.50, 8% Blerovo posojilo 98—100, 7% Blerovo posojilo 90.50—91.50, 7% posojilo Drž. hip. banke 99—100, 7% etab. posojilo 98 blago. — Delnice: Narodna banka 7.300—7.500, Trboveljska 175—180.

Zagreb. Drž. papirji: 7% inv. pos. 98.50 do 100, agrarij 60 blago, voj. šk. promptna 447—449, begl. obv. 86—88, dalm. agr. 88.50 blago, 8% Blerovo pos. 99.25—100, 7% Bler. pos. 90.75—91 (90.50 91), 7% pos. Drž. hip. banke 99—100, 7% etab. pos. 98—99. — Delnice: Nar. banka 7400 do 7500, Priv. agr. banka 210—216, Trboveljska 178 do 185 (175), Gutmann 35—41, Sladk. tov. Osijek 90 blago, Jad. plova 310 blago.

Žitni trg

Novi Sad. Pšenica: bač. 144—145, srem. 144—145, slav. 146—147, ban. 141—143. — Koruza: bač. 101—102, bač. pariteta Indija in Vršac 102—108. — Otrobi: bač. juta vreče 115 do 117, srem. juta vreče 106—108. — Tendence neizpremenjena, promet srednji.

Živinski sejmi

Mariborski sejem 9. maja. Prignanih je bilo: 2 konja, 9 bikov, 94 volov, 376 krav in 7 telet, skupaj 488 komadov. Cene: debeli voli 1 kg žive teže od 3.75 do 4.50 din, poldebili voli 1 kg žive teže od 3 do 3.75 din, plemenski voli 1 kg žive teže od 4.25 do 5.50 din, biki za klanje 1 kg žive teže od 3.25 do 4 din, glavne krave debele 1 kg žive teže od 3.50 do 4.60 din, plemenske krave 1 kg žive teže od 3.25 do 4.50 din, krave za klobasarje 1 kg žive teže od 2 do 3 din, molzne krave 1 kg žive teže od 4 do 5.50 din, breje krave 1 kg žive teže od 3.50 do 4.50 din, mlada živina 1 kg žive teže od 3.75 do 5 din, teleta 1 kg žive teže od 4.50 do 6 din. Prodanih je bilo 305 komadov. Mesne cene: Volovsko meso I. vrste 1 kg 10 do 12 din, volovsko meso II. vrste 1 kg 8 do 10 din, meso od bikov, krav. telec 1 kg 6 do 12 din, telečje meso I. vrste 1 kg 10 do 12 din, telečje meso II. vrste 1 kg 8 do 10 din, svinjsko meso sveže 1 kg 10 do 14 din.

V Celju. 4. maja: Voli I. vrste 5.50 din, II. 5. III. 4.50; telice I. 5, II. 4.50, III. 4; krave I. 4, II. 3, III. 2.50; teleta I. 6—5.50, II. 5.50; prašiči špeharji 8—9, pršutarji 7—8 din za 1 kg žive teže. Goveje meso I. vrste prednji del 11 din, zadnji del 12, II. prednji del 10, zadnji del 12, III. prednji del 8, zadnji del 10; svinjina 16—18, slanina 16, svinjska mast 18—19, čisti med 20, goveje surove kože 8—10, telečje 10—12, svinjske 6 din za 1 kg. Pšenica 190 din, ječmen 190, rž 190, oves 200, koruza 135, fižol 250—350, krompir 100, seno 65, slama 45, pšenična moka 200—225 din za 100 kg. Mleko 1.75—2 din za liter.

V Dol. Logatcu. 3. maja: Voli I. vrste 5 din, II. 4.50; III. 4; telice I. 4.50, II. 4, III. 3.50; krave I. 4, II. 3.50, III. 3; teleta I. 7, II. 6, prašiči špeharji 8, pršutarji 7 din za 1 kg žive teže. — Goveje meso I. prednji del 10 din, zadnji del 12, II. prednji del 8, zadnji del 10; svinjina 16, slanina 16, svinjska mast 18, čisti med 16, goveje surove kože 10, telečje 12, svinjske 10 din za 1 kg. — Pšenica 190—210 din, ječmen 145—220, rž 195—200, oves 215—230, koruza 140—185, fižol 220—360, krompir 75—100, seno 80—100, slama 60, jabolka I. vrste 1000, II. 600, III. 400, pšenična moka do 350, koruzna moka 210 din za 100 kg.

V Ljubljani okolič. 4. maja: Voli I. vrste 5.50—6 din, II. 4.50, III. 3.75—4; telice I. 5.50, II. 5, III. 4.50; krave I. 5, II. 4.50, III. 2.50—3.50; teleta I. 8, II. 7; prašiči špeharji 9, pršutarji 8 din za 1 kg žive teže. — Goveje meso I. vrste prednji del 10 din, zadnji del 12, II. prednji del 8, zadnji del 10; svinjina 16, slanina 16, svinjska mast 18, čisti med 16, goveje surove kože 10, telečje 12, svinjske 10 din za 1 kg. — Pšenica 190—210 din, ječmen 145—220, rž 195—200, oves 215—230, koruza 140—185, fižol 220—360, krompir 75—100, seno 80—100, slama 60, jabolka I. vrste 1000, II. 600, III. 400, pšenična moka do 350, koruzna moka 210 din za 100 kg.

Živinski sejem v St. Juriju ob juž. žel. okraj Celje. 4. maja t. l. Dogon: 214 glav goveje živine. Prodanih: 71 glav. Cene: debeli voli 5 do 6 din, plemenski voli 4 do 4.50 din, debele krave 4 do 5 din, plemenske krave 4 do 4.50 din, krave slabše vrste 2 do 3 din in telice 4 do 5 din za kg žive teže.

Živinski sejem v Novem mestu, dne 1. maja t. l. Na sejem je bilo prignanih 80 volov, 32 krav, 8 juncev, 15 junic, 600 pujskov in 620 prašičev. Prodanih je bilo 21 volov, 13 krav, 3 junce, 6 junic, 480 pujskov in 430 prašičev. Cene volov so bile po kakovosti od 3 din do 5 din, krave so bile po 2.50 do 4.50 din, mladi voli od 4 do 5 din, telice tudi po 4 do 5 din in prašiči od 7 do 9 din za kg žive teže. Mladi pujski od 250 do 400 din za par. Kupčija z govejo živino je bila slaba, ker je bilo v okolici več drugih sejmov.

Visokošolski počitniški tečaji

Šolsko leto se obrne, kakor da bi s pretom mignil. Na srednjih šolah bo pouk zaključen že čez mesec dni, nato pa se začne dodatni in zredni izpiti. Vse to bo trajalo do zaključnega konca šolskega leta na srednjih šolah, ki se mora zaključiti dne 28. junija. Pomlad se bo komaj prelila v poletje in šole bodo že poslale mladino na počitnice na vse strani.

Na višjih šolah je nekoliko drugače, vendar pa se lahko reče, da bodo tudi tam v prvi polovici julija počitnice že v polnem teku. Starejši dijaki bodo počitnice že resneje in smotrneje izrabili. Srednješolska mladina pa bo z veseljem zajadrala na taborenja proti planinam; ob morje bodo odšli že tisti, ki imajo širše obzorje in drznejši korak v širši svet.

Težje je z visokošolsko mladino. Tej se že zelo mudi; treba je pohiteti, da se ujame primerno službo ali pa vsaj zaslužek. Številni slušatelji tehnične fakultete že odhajajo na prakso v razna podjetja in za ta dela čez počitnice je čisto velika borba. Prav mnogo se jih mora v poletju boriti za sredstva v prihodnjem šolskem letu in taki prav radi zagrabijo za ugodne prilike raznih instrukcij ali pa domačih učiteljev.

Počitniški tečaji v tujini imajo že veliko tradicijo

Sele v zadnjih letih pa se je začela uveljavljati med nami tudi navada, da naj posebno slušatelji vseučilišča skušajo počitnice prebiti v tujini. Po raznih državah so na raznih vseučilišjih tako imenovani počitniški tečaji. Ti tečaji imajo za seboj že dolgo tradicijo in tudi velik sloves, kar dokazuje, da se je ta način počitniškega življenja pri drugih narodih že zelo uveljavil in da je postal nekaj dodatka ostalim študijem dijakov na domačih vseučilišjih. Toda še več kot v strokovnem znanju so dijaki na takih tečajih pridobili pri splošnem spoznavanju sveta in njegovih posebnosti. Poglobljali so se stiki med posameznimi narodi in pri spoznavanju razlik med narodi se je poglobilo tudi razumevanje in spoštovanje do drugih narodov.

Sami smo postali posebno v zadnjih časih sosede dveh velikih, mladih imperijev. V vseh ozirom živimo danes v mednarodnem oziru mnogo usodnejše in zaobjemljivejši trenutke, kot pa so jih doživeli drugi rodovi kdaj koli pred nami. Ker se je razširilo spoznanje in ker se je tudi svet z novimi prometnimi sredstvi nekoliko »zmanjšal«, mora biti zato naš korak v tujino še toliko bolj samozavesten in odločen.

Zanimanje za počitniške tečaje se je začelo širiti med nami posebno v zadnjih dveh desetletjih, odkar imamo lastno vseučilišče. Vsako leto odhaja v počitnicah vsaj nekaj slušateljev naših fakultet v tujino. Razmere so bile posebno v prvih letih tako ugodne, da je največ dijakov odhajalo v Francijo. Skoraj bi lahko trdili, da je za počitniške tečaje na francoskih vseučilišjih največ za nimanja.

Počitniški tečaji v Franciji

V Franciji prireja take počitniške tečaje skoraj vsako vseučilišče, vendar pa so najbolj znani počitniški tečaji pariškega vseučilišča in pa pariške »Alliance Française«. Prav tako pa uživajo poseben sloves tečaji vseučilišča v Dijonu, Nancyju, Toursu, Grenoblu in Bezanconu. Vseučilišče v Lilleu, Bordeauxu in Aix en Provence-u pa prirejajo svoje počitniške tečaje v obmorskih letoviščih v Dunquerqueu, St. Jean de Luzu in v Cannesu. Ker so valutne razmere za potovanje v Francijo letos zelo ugodne, bi bilo počitniško bivanje v Franciji najbrž tudi zelo poceni. Poleg tega dajejo francoske železniške družbe 50% popusta vsem dijakom od 16. do 28. leta starosti, če so vpisani v počitniški tečaj.

Kako je razdeljen pouk

Pouk je v prvi vrsti posvečen francoščini in se deli navadno v tri stopnje: začetniško, izpopolnjevalno in višjo. Poleg tega pa so predavanja iz književne zgodovine, zgodovine umetnosti, filozofije in prava. Vseučilišča v Strassbourgu in tečaji ob španski meji pa poučujejo tudi nemščino, angleščino in španščino. Po opravljenem tečaju lahko slušatelj dobi tudi izpričevalo o obiskovanju tečaja ali pa o opravljenem izpitu. Tečaji trajajo navadno od začetka julija do konca septembra ali oktobra, vendar pa so predavanja navadno organizirana tako, da se ob mesecu zaključujejo lahko z izpiti. Za vsak tečaj pa je treba plačati šolnino, ki se lahko plačuje za dvatredenski, mesečni ali pa trimesečni obisk predavanj.

Povsod se navadno v okviru tečajev prirejajo še posebni poučni izleti v okolico ali pa v razna znamenita umetnostna ali pa zgodovinska središča v bližini. Take izlete vodi strokovni profesor. V vseh takih mestih so navadno na razpolago tudi razni dijaški domovi, ki so za zmerno ceno na razpolago tečajnikom. Pri nas v Jugoslaviji dajejo

posebna pojasnila o takih tečajih francoski instituti ali pa profesorji francoščine na naših vseučilišjih.

Številni tečaji v Italiji

Na podoben način so organizirani tudi počitniški tečaji v Italiji, ki je poleg vsega še tako polna spomenikov umetnostne in človečanske zgodovine. Najbolj znani so počitniški tečaji v Perugi, prireajo pa jih tudi vseučilišča v Firenci, v Benetkah, Bologni, Rimu, Neaplju in v Palermu.

Tečaji so navadno na pomlad, v poletju in na jesen in so razdeljeni tako, da tvorijo zase nekaj zaključek za vsak mesec pouka. Delijo se tudi v tri stopnje in je pouk v prvi stopnji za začetnike, v drugi stopnji predavanja za tiste, ki so v poznavanju italijanskega jezika že napredovali, in obsegajo poglavja iz splošne kulture, v tretji stopnji pa se predavajo poglavja iz italijanske literature, zgodovine in filozofije. Tudi po teh mestih je vse urejeno tako, da se obiskovalci tečajev počutijo kar najugodnejše. Obiskovalci tečajev prejmejo vizum zastoj, poleg tega pa še vse obilne popuste na italijanskih državnih železnicah. Vsak tečaj se lahko zaključi tudi s posebnim izpitom, tečajnina pa znaša približno 100 do 120 lir na mesec.

Tečaji v Nemčiji in Angliji

Kakor imajo ti tečaji že svojo tradicijo in ugled po raznih italijanskih in francoskih univerzah in umetnostnih središčih, tako so taki tečaji tudi v Nemčiji. Prav velik sloves so uživali tečaji na najstarejših nemških vseučilišjih in v zgodovinskih središčih nemškega kulturnega in umet-

nostnega življenja. Zelo znani so tečaji na vseučilišču v Heidelbergu, v Bonnu pri Kölnu, v Jeni in drugod.

Prav podobne tečaje prirejajo tudi vseučilišča v Angliji. Na žalost pa se je znanje angleščine med nami še premalo uveljavilo, prav tako pa bodo marsikomu visoki življenjski pogoji v Angliji zavirali pot v ta najpomembnejši del Evrope.

Sicer pa se pri vsem tem sili v ospredje še ena nujnost: take tečaje bi moralo obiskovati čim več naših mladih vseučilišnikov. Toda težki materialni pogoji marsikomu ovirajo študij že doma, kaj šele da bi odšel v tujino. Tako po krivici odhajajo čisto za mejo tisti, ki jim ni toliko za duhovni razgled in napredek, ampak samo še za nove senzacije luksuza, katerega so se s svojim denarjem lahko naučili že doma. To bi morale uvideti tudi naše oblasti in z raznimi podporami podpreti tiste, ki bodo znali tako bivanje v tujini najbolj izrabiti in bodo tako tudi največ koristili namenom, ki jih taki tečaji hočejo doseči. To potrebo so v zadnjem času uvidele tudi tuje vlade in tako je vsako leto pri naših vseučilišjih tudi za take počitniške tečaje razpisanih več štipendij. Francoska vlada deli take štipendije že dolgo vrsto let, prav tako obvešča tudi italijanska vlada posamezna vseučilišča o tem, kakšne štipendije so raziskane za naše dijake na njihovih vseučilišjih. Če se je tujina tako lepo zanima za poglobitev kulturnih in duhovnih stikov med narodi, tedaj moramo biti tudi sami zelo pozorni na to, da bomo znali pravilno ceniti velik pomen spoznavanja sosednih duhovnih in človečanskih dobrin. Podpore bi pa v prvi vrsti morali dobiti tisti, ki se z lastnimi sredstvi ne morejo omogočiti zaželenega bivanja v tujini. Prav posebno bi pa morali pri tem izostati vsi oziri snoba ali pa klikarstva.

Angleški kralj in kraljica odšla v Kanado

Podrobnosti potovanja, ki je prvo v zgodovini

Predlog za obisk angleškega kralja Jurija VI. in kraljice Elizabete v Ameriko je sprožil ministrski predsednik Kanade mr. Mackenzie King lansko leto 8. oktobra. Uradno se ta obisk imenuje »obisk Nj. Vel. v njegovem domovinu Kanadi«. Angleška kraljica dvojica se vozi na ladji »Empress of Australia«, ki jo vodi kapitan A. R. Meikle. Motivo ladje obstoji iz 500 mornarjev. Ladjo spremljajo tri oklopnice, ki jim poveljuje vice-admiral sir Dudley North. Spremlstvo kraljevskega para je na ladji nastanjeno v 12 prostorih. Postelje v kabini kralja in kraljice so iz kraljevske jachte »Victoria and Albert«. S seboj imata 40 kockov prtljage, v katerih je tudi 69 oblek za kraljico.

Kralj Jurij VI. je prvi angleški kralj, ki je odšel na obisk v Severno Ameriko. Ko bosta s kraljico v Quebecu stopila na suho, se bo »Empress of Australia« kot navadna potniška ladja vrnila nazaj v Southampton. Kralj in kraljica se bosta namreč na povratku vozila z ladjo »Empress of Britain«, ki je last družbe Canadian Pacific Line. V Anglijo se bosta vrnila dne 22. junija.

V Kanadi ju bo sprejel ministrski predsednik

mr. Mackenzie King. Ves čas svojega bivanja bosta spala v dvornem vlaku, razen petih noči, ko bosta spala v Quebecu, Ottawi, Banffu, Victoriji in Jasperlaku. V štirih tednih bosta prepotovala blizu 8000 milj. Med tem potovanjem bo posle zasebnega kraljevega »ajnika« opravil mr. Allan Lascelles, ki je s kraljem tudi v sorodu. Brivec kralja pa bo ves čas Paul Tasse, ki ima sicer brivsko delavnico v hotelu Chateau Laurier v Ottawi. Za varnost pri sprejemih in velikih prireditvah je poskrbel vrhovni komisar Albert Canning, član Scotland Yarda, ki je že v aprilu odpotoval v Kanado.

Kralja spremlja tudi njegov dvorni zdravnik kapitan H. Wight. Kakih športnih predmetov kralj ni vzel s seboj. Kralja bo v času njegove odsotnosti doma zastopal vojvoda Gloucesterski. Angleški kralj bo v času svojega bivanja v Kanadi po radiu govoril samo enkrat, in sicer v Winnipegu. Kraljica pa bo govorila pri polaganju temeljnega kamna za novo sodno palačo v Ottawi, in sicer 19. maja. Njen govor bodo posneli na plošče in ga še isti večer po radiu prenašali v Evropo, ker bo v času slovesnosti v Evropi najtrdnjša noč in bi torej takrat njen govor ver-

Angleški kralj Jurij VI. v uniformi, ki jo bo nosil pri slovesnostih v Kanadi in Ameriki.

jetno imel manj poslušalcev, kakor pa potem, ko bodo govor prenašali s plošč ob evropskih večernih urah. Dvorni vlak, s katerim bosta potovala po Kanadi, ima 12 voz, med katerimi sta dva najbolj razkošna na razpolago kraljici. Vlaku je pridružen tudi poštni voz, ki bo za pošiljke imel žig »Royal Train Post Office«. V istem vlaku bosta suverena odpotovala v Ameriko, le na meji bodo priklopili drugo lokomotivo. Vozovi so barvani modro s srebrnim pasom po dolžini.

Kraljica je izrazila željo, da hoče vsak dan telefonično govoriti s svojimi otroci, ako bo to le mogoče. V dvornem vlaku je tudi oddajna postaja na kratke valove, ki bo oddajala v svet poslanice angleškega kralja. Za kanadske šolske otroke so v januarju nakovali milijon spominskih svetinjc. Državna kovnica denarja pa bo izdala kovani srebrni dolar v spomin zgodovinskega dogodka. Slike posebnih znamk, ki jih je za to priliko izdala poštna uprava in pridejo v promet s 13. majem, smo že objavili.

Kralj in kraljica bosta med svojim bivanjem v Kanadi imela tudi priliko videti kanadske petkotke sestre Dionne, ki jim jih bodo predstavili v privatnem krogu v Torontu. Tudi te bodo v Torontu prišle s posebnim vlakom in jih bodo spremljali stari, bratje in sestre.

Med potovanjem bodo morali uro v vlaku šestkrat prestatiti, ker bo vlak prešel pet različnih »časov«. V Ameriki bosta suverena prebila štiri dni. 7. junija bosta prekoračila mejo ob slapovih Niagare, kjer jih bodo pozdravili mr. Hull, predsednik Roosevelt in njegova žena. Rooseveltova žena pred angleško kraljico ne bo napravila dvornega pokleka, ampak jo bo pozdravila s priklonom, predsednik Roosevelt ne bo oblekel nobene uniforme, ker nobene nima. Da potovanje ne bi bilo preveč utrudljivo, bo na vsi poti vsak dan samo en uradni obed ali slavnostna pojedina. Ne bo nobenih zasebnih sprejemov, angleški kralj ne bo delil nobenih odlikovanj. Pri sprejemih tudi ne bodo brali nobenih pozdravnih govorov, tudi angleška suverena ne bosta obiskala nobenih šol ali tovarn. Da ju bo moglo videti tudi prebivalstvo izven velikih središč, bo dvorni vlak na mnogih postajah obstal za 10 minut.

Triaciji - majniški vremenski mejniki

Približali so se dnevi spomladanskih »ledenih mož«. To so: sv. Pankracij, sv. Servacij, sv. Bonifacij, ki godujejo 12., 13. in 14. maja in jih ljudska govornica na kratko imenuje kot enega svetnika — sv. Triaciji. Po starih ljudskih vremenskih pravih prinašajo mraz in slano, zato jih kmet s skrbjo pričakuje. Za njimi pa pride 15. maja »mokra Zofijca«, ki prav rada prinese dež. Ko so ti košljivi dnevi mimo, je mraz za nami. »Ni slane po Servacu, ni snega po Bonifacu«, pravi pregovor. Še pred nekaj desetletji so učeni vremenslovci nekako posmehtljivo gledali to ljudsko modrost, danes pa že uživa spoštovanje, ker jo skoraj sleherni leto pomlad sama potrjuje. Tudi letos se sv. Triaciji svoji navadi ni izneveril, saj je dežja že nad potrebo, po hribih pa toliko novega snega, da bodo vrhovi še dolgo beli in Bog nas varuj jasnih noči in eevernega vetra! Dež je bil za polje in zelenje sicer že zelo potreben, ker je bil april letos od sile suh in je vsa narava že vpila po kapljici močnega dežja. Pa je moral priti že maj, da je nastopilo običajno pomladansko deževje. Letos je šele maj pokazal tiste muhe, zaradi katerih je sicer na dobrem ali slabem glasu april. K sreči je čas cvetja že minil in tudi ta majniški dež, čeprav ga je že nekoliko čez potrebo, ne bo napravil trajnejše škode.

Angleški kralj se pred odhodom v Kanado poslavlja od članov svoje vlade. Sprejda kraljica in obe princezini, za njimi v vrsti od desne na levo sir Thomas Inskip, lord Halifax, sir Samuel Hoare, Neville Chamberlain in lord Crewe. Pred njimi s hrbtom proti gledalcu kralj Jurij VI. Slika je bila posneta na kolodvoru Waterloo v Londonu.

CISTEK

Na mednarodnem kongresu kat. ženske mladine v Rimu

Aprila meseca je bil v Rimu mednarodni kongres kat. deklet, organiziranih v mladinski sekciji mednarodne Zveze katoliških ženskih organizacij. Ta Zveza ima svoj sedež v Utrechtu na Holandskem, predseduje ji sedaj znana javna delavka za kat. žensko gibanje ga. Stendbergh. Zvezi je pridružen mladinski odtok, v katerem je danes organiziranih že 4 milijone deklet iz 22 različnih držav. Vodi jo odlično gđ. de Hemptinne iz Ganda v Belgiji. Obe mednarodni organizaciji, ki štejeta skupno 35 milijonov organizirane katoliške ženske, sta tesno pridruženi cerkvenemu vodstvu. Predsednica Zveze je imenovana od sv. očeta, zaščitnik Zveze je sedaj kardinal Dolci. Po izrecni želji papeža Pija XI. mora biti kongres zastopnic mladinske organizacije iz vse Zveze, ločeno, vse štiri leta v Rimu. Tako je bil tudi letos kongres mladinskega odtoka in takoj za njim kongres Zveze žena. Program kongresov je bil sestavljen po željah Pija XI. in po podrobnih navodilih vrhovnega voditelja Kat. akcije kardinala Pizzarda.

Važno je, da je v dobi Katoliške akcije Zveza katoliških deklet vse svoje namene: združevati katoliška dekleta sveta po njihovih organizacijah

za katoliško oblikovanje mladine, zblizati posamezna narodna gibanja, buditi odgovornost, ki ja ima danes katoliško deklško gibanje, pomagati ustanavljati deklške organizacije, kjer jih še ni — pojmovala odločno in jasno v smislu novoorganizirane Katoliške akcije in zato so tudi njeni kongresi prav za prav kongresi deklške Katoliške akcije, kar se je jasno opazilo ob priliki tega kongresa, iz njegovega programa in poteka, prav posebno pa iz stališča, ki ga je zavzemala do kongresa najvišja cerkvena oblast.

Tudi zastopnice slovenskih organizacij Katoliške akcije so se na povabilo iz Belgije kongresa udeležile. Niso sicer se prave članice Zveze, kar je tudi težko, ker ni med njimi še prave organizacije skupnosti, vendar so prisostvovala kongresu zastopnice lastnih organizacij KA iz ljubljanske in mariborske škofije, skupaj osemnajst, pod vodstvom svojih duhovnih voditeljev. Vtiel, e katerimi se vračajo iz kongresa v večnem Rimu, so tako močni in koristen za njihovo nadaljnje delo, da je prav, če z njimi seznanimo tudi širšo javnost.

Prvi dan kongresa. — Kardinala Pizzardo in Dolci govorita.

Ker se je prišlo preveliko število zastopnic 31 narodov (700), se je začetek kongresa, ki je bil sicer določen v krasni novi stavbi generalnega vodstva uršulink na Via Nomentana moral prenesti v novo dvorano dominikanskega zavoda Angelicum. Dvorana je amfiteatralne oblike in gre v njo nad tisoč udeležencev. Pred začetkom je bil v dvorani slovesni »Pridi sv. Du«, ki ga je pel kardinal Pizzardo. Kongresistinj so se nato

zbrale v dvorani, ki je dobila takoj slikovito lice. Prihajale so Belgijce v svojih belih in modrih barvkih, zbirale so se Holandke v značilnih krojih njihovih gibanj, močno so se odražale bele obleke Italijank in posebno nastop Američank itd. Vmes pa so hodile zastopnice posameznih narodov, ki so tako daleč, da večjih delegacij niso mogle poslati. Bila je tam gđ. Lo-pa-hong, hčerka znanega kitajskega bogataša in dobrotnika revežev, ki je bil zavratno umorjen. Ob njej Indijka v posebni noši, zastopnica iz Venezuele, Nove Zelandije, Japonske, Južne Afrike itd. Posebno pozornost so zbudile v črno narodno nošo oblečene štiri Španke, ki so vse v svojih družinah objokovale po več mučencem in tudi njihova zastava je bila v množici drugih, ki so obdale kongresistinj nekaj posebnega: oškropljena je bila s krvjo članice deklške Kat. akcije v Madridu. Ko so jo pri avdijenci pokazali svetemu očetu, jo je s spoštovanjem poljubil.

Navdušen je bil sprejem kardinala Pizzarda, ki je sicer zgledal utrujen, ali vendar poln dobrohotnosti do kongresa, kar je bilo razvidno iz nagovora, ki ga je v lepi francoščini pristo govoril dekletom. Pozdravil jih kot izbrana dekleta, ki so prišla bliže svetemu očetu, da natančneje elišijo njegova navodila. Rim naj jih nauči predvsem praznosti vsega, kar ni Kristus. Kaj vse je šlo po Via Appia svetno veličastnega in bogatega in kje je sedaj vse to Edino, kar je Kristusa ljubila in posnemala, to je ostalo večno in tako je še tudi danes. Zato naj si zapomnijo posebno troje: odklanjanje vsega, kar je prazna nečimernost, ljubezen do žrtve in združenje z Bogom Očetom. »Poklicane ste k modelovanju, postanite Kristusova slava, ki vas je — moderne apostole

— v trenutku svojega trpljenja gledal s posebno tolažbo.

Izredno topli nagovor so vsi sprejeli z velikim navdušenjem. Za njim je predsedstvo kongresa prevzel kardinal-protektor Dolci in imel tudi francoski nagovor, iz katerega posnemamo le sledeče stavke: »Vesel sem z vami te resnične »internacionalne«, ki jo predstavljate in samo želim, da nič ne bi ekalila dragocene edinosti. Zato morate zvesto izpolnjevati vsa navodila, ki jih sv. stolica daje za Katoliško akcijo, ne da bi o njih razpravljale. Treba se bo večih upreti prizadevanju drugih središč, ki bi vas z napačnimi vabami rada spravila k sebi. Zavedajte se vedno, da vse, kar povzroča neednino, zmanjšuje notranje sile medsebojne povezanosti.«

Po govoru kard.-protektorja, čigar škrlat je razlival posebno slavnostno razpoloženje v veliki dvorani, je predsednica Zveze gđ. de Hemptinne podala kratko poročilo čez štiriletno dobo od zadnjega kongresa. Izredna veliko in važno delo te svetovne deklške organizacije, edine priznane od ev. Stolice, je bilo še posebno jasno v zvezi s poročili iz posameznih zastopanih dežel. Pogumna so stopala dekleta vsega sveta na govorniški oder ter poročala o vedno živahnem deklškem delu in gibanju za zmago Kristusa. Kralja v evetu. Internacionalno zborovanje je zanimivo podčrtavala manifestacija, ko so bile klicane posamezne delegacije in jih je ves zbor pozdravil. Posebno toplega sprejema je bila deležna močna delegacija slovenskih katoliških deklet, ki se je sedaj prvič udeležila mednarodnega katoliškega deklškega gibanja.

(Daje.)

Dobne novice

Koledar

Cetrtek, 11. maja: Frančišek Hieronim; Mameri, škof. — Zadnji krajec ob 11.40. Herschel napoveduje veliko dežja.

Petek, 12. maja: Pankracij in tovariši, mučenci; Nerej in Ahilej, mučenca.

Novi grobovi

† V Ljubljani je mirno v Gospodu zaspala gospa Gisy Kleinschrodt pl. Frankheimb, vdova po generalmajorju. Pogreb bo izpred mrtvašnice Splošne bolnišnice v petek ob 5 popoldne na pokopališče k Sv. Križu. — V Splošni bolnišnici je umrla gospa Ana Cuzak. Pogreb bo danes ob 4 popoldne na pokopališče pri Sv. Križu. Naj jima aveti večna luč! Zalujočim naše iskreno sožalje!

Smrt slovenskega fanta pri vojaki

Pred nekaj dnevi je nenadoma umrl v Skopju, kjer je služil svoj kadrovski rok, Albert Pavšek. Pokojni je bil zelo delaven član FO v salezijanskem mladinskem domu na Rakovniku, kjer se je zelo uspešno udeleževal v raznih sekcijah. Bil je tudi navdušen športnik in se je posebej zanimal za nogomet in smučanje, z veseljem je sodeloval pri godbi, na odru, pri vsem tem pa je bil dober katoliški fant. Vest o njegovi smrti je močno pretresla vso rakovniško okolico, kjer je bil pokojni splošno znan in priljubljen. Tovarši in prijatelji mu pripravljajo lep pogreb, ki bo te dni, ko bodo prepeljali pokojnikovo truplo iz Skopja v Ljubljano. Naj blagi fant počiva v Bogu! Zalujočim družini ob tako hudi izgubi naše iskreno sožalje!

Osebnosti

— Poročila sta se v župni cerkvi v Kostanjevici g. Andrej Stricelj, lesni trgovec iz Semiča, in gđ. Jožica Kržičnik iz Kostanjevice. Obilo sreče!

Opozorilo

V objavi izida nagradnega žrebanja »Slovenca« se je vrnila neljuba napaka, in sicer ta, da je tiskarski škrat ponekod spremenil brzoparilni lonec v brzoparilnik. Brzoparilnikov ni bilo razpisanih, pač pa samo brzoparilni lonci (tvrde C. Podržaj, Ig pri Ljubljani), katere dobe torej tudi tisti, za katere je bilo objavljeno, da so dobili brzoparilnik!

Uprava »Slovenca«.

slučaj slabega vremena je tudi v Laškem vse preskrbljeno.

— Kamniška podružnica Slomškove družbe zboruje v nedeljo, 14. maja ob 10 na Rovah. Predava g. kaplan Mikuž »Zgodovinska in idejna opravičenost sodelovanja šole s Cerkvijo«. Nato sledi predsednikovo poročilo in določitev članarine. — Skupne sv. maše na Rovah ne bo, pač pa je v Radomljah. — Po zborovanju naj bi vsi udeleženci ostali tudi na družabnem sestanku. — Člani, pridite polnoštevilno in povabite tudi vse naše prijatelje.

Sardelna pasta „NEPTUN“

je na višku kvalitete — proizvod največjih domačih tovarn sardin »Neptun«, d. d. Split.

— V Službenem listu kr. banske uprave dravske banovine od 10. t. m. je objavljeno »Navodilo za izvrševanje uredbe o zaščiti pred zračnimi napadi«, dalje »Pravilnik o zaščiti pred zračnimi napadi«, »Spremembe in dopolnitve v taksem in pristojbinskem pravilniku«, »Popravek sprememb in dopolnitev pravilnika o načinu pobiranja skupnih banovinskih trošarin«, »Sprememba in dopolnitev odredbe o pristojbinah zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani« in »Naredba o prepovedi razpečavanja čokoladnih tablic z igralnimi karticami«.

— Pri zaprtju, motnjah v prebavi vzemite jutraj še na prazen želodec en kozarec naravne »Franz-Josef grenčice«.

— Glavni odbor društva Rdečega križa je dal izdelati sliko Nj. Vel. kralja Petra II., ki je zelo priporočljiva za razne urade, organizacije, javne lokale, kakor tudi za zasebne. Slika je izdelana v dveh velikostih, v formatu 59x74 velja 20 din, v velikosti 29x37 10 din. Slike morete naročiti pri Sekciji Podmladka Rdečega križa, Ljubljana, Gosposvetska cesta 2/II.

— Za Binkošti v Benetke za 450 din s hrano in stanovanjem: v Trst in Gorico. Prijave sprejema izletna pisarna M. Okorn, Ljubljana, Frančiškanska ul., tel. 22-50.

Po državi

* Smrt uglednega hrvatskega znanstvenika in politika. V Zagrebu je v terek umrl upokojeni vseučiliški profesor in bivši ban savske banovine dr. Josip Silović. Pokojnik se je posvetil akademski karieri in je bil 1894 imenovan za rednega profesorja zagrebske univerze, kjer je prevzel stolico za civilni pravni in nepravni postopek. Tri leta kasneje pa je zamenjal svoje predmete in poslej predaval kazensko pravo in kazenski postopek ter pravno filozofijo. Kot pravnik je napisal mnogo odličnih del in pravnih učbenikov. Bil je tudi urednik pravne revije »Mesečnik«. V političnem življenju je sodeloval kot unionistični narodni poslanec (madžaron) v hrvatskem saboru in kot delegat v skupnem ogrsko-hrvatskem saboru v Budimpešti, leta 1929 pa je po uvedbi

Preko 10.000
zdravniških
priznanj!

Serravallo

ZA OKREPITEV SLABOTNIH, SLABOKRVNIH IN REKONVALESCENTOV,
Izvrsten okus — Dobiva se v vseh lekarnah po naslednjih cenah: litrska steklenica Din 77,-,
pollitrska Din 48,-, četrtlitrska Din 32,-. Reg. S. br. 3290 od 24. II. 1933.

**Železnato
KINA-VINO**

absolutizma postal prvi šestojanuarski ban savske banovine. Njegovo politično delovanje mu zaradi oportunistične note ni moglo prinesiti popularnosti med hrvatskim narodom.

* Najstarejši frančiškanski samostan v Bosni praznuje letos 600-letnico obstoja. Je to samostan v Kraljevi sutjeski (soteski), ki je bil v teku te dolge dobe večkrat porušen, pa vedno spet na novo zgrajen. Samostan ima izredno bogato knjižnico. V njem je pokopan tudi predzadnji bosanski kralj Stjepan Toma.

* Nove Bačine tovarne. V Borovo je prišlo na povabilo glavnega ravnatelja g. Maksimovića 22 kmetov, ki stanujejo v okraju Visoko v Bosni. Pogodili so se za zemljišče, kjer bo Bača zgradil novo tovarno za usnje in čevlje. Kmetje so prodali zemljišče po 5—6 din za kvadratni meter. Bača bo še letos začel graditi tovarno, v kateri bodo zaposleni v prvi vrsti sedanji lastniki zemljišča. Poleg tega se je Bača zavezal, da bo zgradil tudi cerkev, džamijo in ljudsko šolo. Poleg te tovarne bo Bača zgradil tudi tovarno za gumi v Valjevu, tekstilno tovarno v Brčkem in tovarno za stroje v Bosanskem Novem.

* 50 konjskih dirk in 5 konjskih razstav bodo letos priredili v vrbaski banovini.

* Boj hrabrega dekleta z volkom. V bližini vasi Gornji Rovac pri Kolašinu je pasla ovce pastirica Ikonija Bulatović. Nenadoma je zagledala velikega volka, ki je vdrl v njeno čredo. Ovce so se razbežale, Ikonija pa je pogumno planila nad volka, čeprav je bila oborožena samo s palico. Sreča je bila, da je volk z eno nogo vlek za seboj past, v katero se je v gozdu ujel. Junaško dekle ga je toliko časa obdelovalo s palico, da je poginil. Boj je bil hud in je trajal nad pol ure. Dekle je dobilo pri boju samo nekaj nevarnih prask.

* Na poročni dan ga je doletela smrtna nesreča. V vasi Sikirice pri Paračinu so bili v hiši bogatega kmeta Veljkovića zbrani številni gostje, ki jih je domačin povabil, da prisostvujejo ženitovanjskim slovesnostim ob priliki poroke njegovega 24-letnega sina. Naenkrat pa je iz sobe, v kateri se je ženin oblačil za poroko v cerkvi, odjeknil strel. Prestrašeni gostje so planili v sobo, kjer so zagledali ženino, ležečo na tleh v mlaki krvi. Nesrečni fant je hotel s svojim samokresom izpaliti nekaj strelcev v zrak v znak veselja, toda pri tem se mu je samokres prečasnno sprožil in strel ga je zadel v srce.

* Kakako so cigani proslavili Jurjev dan. V bližini naselja Muminovača v Bosni je pretekli teden postavila šotore večja skupina cigani, ki so se odločili, da bodo tam proslavili praznik

— Slabotne, slabokrvne in počitka potrebne čitatelje opozarjamo na znano »Serravallo« kina-vino z železom, o katerem se je nad 10.000 zdravnikov pohvalno izrazilo. Dobiva se v vseh lekarnah. Reg. S. 3290 od 24. II. 1933.

— Spominski zbornik Slovenije. Uprava založbe »Jubilej« sporoča, da se je zaradi zelo naraslega obsega Spominskega zbornika Slovenije povišala za nove naročnike subskripcijska cena na 200 din.

— Mladinske cerkvene pesmi. Frančiškanski samostan v Ljubljani je izdal zbirko mladinskih cerkvenih zborov. Zbirka obsega 15 napevov: za sv. obhajilo, Marijine, majniške, svetniške ter za prvo sv. obhajilo. Vse skladbe so lahke, zmogli jih bodo vsi naši zbori. Zbirko pripravljamo uprav. šol. g. katehetom, zavodom itd. Cena 10 dinarjev. Naroča se pri predstojništvu frančiškanskega samostana v Ljubljani, Marijin trg št. 4.

— Za 4 dni v Gorico—Trst ali v Padovo—Benetke z avtom po Vipavski dolini: preložen z dne 18. maja na 21. maja. Najlepši majniški romarski izlet ob romanju na Sveto goro in na grob sv. Antona v Padovo po našem priljubljenem sporedu v tehnični izvedbi Tujsko—prometne zveze. Vpisujemo še danes in jutri. Cene: do Gorice—Trsta 150 dni, do Padove—Benetk 280 din. Prijave in pojasnila: »Družina božjega svetca, Ljubljana, Sv. Petra nasip 17.

— Belokranjec, veselite se! Vaše prošnje in »tožbe« so uspele: ker se ne boste vozili od Zagreba, plačate samo 100 din (in ne kakor drugi 110 din) za priljubljeno binkoštno romanje k M. B. na Trsat z izletom po morju v prelepo Malinsko na otoku Krku. Do Karlovca pa imate polovčno vozino. Pošljite denar do 15. maja romarskemu vodstvu »Po božjem svetcu, Ljubljana, Sv. Petra nasip 17. Navodila dobite takoj po prejemu denarja. Ne zamudite prilike!

— Nesreče. V Zgornjem Tušnju je 15letni posestnikov sin Anton Kadunc padel pod voz, ki je šel čezenj in ga hudo poškodoval po rokah in po životu. — Pri Sv. Ani nad Trčtem je posestnik Jožef Ahačič podiral drevesa. Med delom pa ga je drevo s tako silo oplazilo po nogi, da mu jo je zlomilo. — V St. Rupertu na Dolenjskem je štiriletni sinček občinskega tajnika Kurenta pred domačo hišo tako nesrečno padel, da si je zlomil levo roko. Prepeljali so ga v ljubljansko bolnišnico.

— Samomor Slovenca v Splitu. Na Marjanu pri Splitu so našli obešenega neznanega moškega. Dokumentov ni imel nobenih pri sebi, samo dve prazni denarnici. Šele pozneje je policija ugotovila, da je obešenec zastopnik pančevskega parnega mlina v Veliki Kikindi, 51-letni Franc Strniša, doma iz Novega mesta. V Split se je pripeljal Strniša s parnikom s Sušaka. Kaj je vzrok, da je šel Strniša prostovoljno v smrt, še niso mogli ugotoviti.

sv. Jurja. Že v ranem jutru se je pričela velikanjska pojedina, ki jo je spremljala divja ciganska godba. Cigani so se mastili s purani, kokašmi, mladimi prašiči in drugimi dobrotami ter vse to krepko zalivali z vinom in žganjem. Razume se, da so vse to nakradli. Do ljudi, ki so hodili mimo njihovega tabora, so bili silno vpljudni in so vsakega povabili, da podeljuje pri pojedini. Proti večeru pa je nastal v taboru velik alarm. Kakor bi mignil, sta se postrojili dve bojni vrsti, ki sta se v naslednjih trenutkih že zagnali druga proti drugi. Nastal je divji pretep, v katerem so se bliskali noži, lomili kolji in lučalo kamenje. Vzrok nenadnemu spopadu je bila ženska, glede katere se dve družini nista mogli sporazumeti zaradi odkupne cene. Pretep je trajal pozno v noč, na bojišču pa je ostalo več huje in lažje ranjenih cigani. Ženin je pobegnil brez neveste, kajti njegova stranka je bila v pretepu premagana. Na kraju pretepa so cigani pustili tudi bogate ostanke pojedine, ki so kar prav prišli revnim okoliškim prebivalcem.

* Oče poslal sina z grozljivim pismom. K trgovcu Arnoldu Mickiju v Varaždinu je te dni prišel neki 7-letni deček in mu izročil pismo, naslovljeno nanj. V pismu je trgovec bral, da mora po dečku takoj poslati 1000 din, sicer bo ubit. Trgovec je dečka pridržal in poklical policijo. Na policiji je deček povedal, da ga je s pismom poslal njegov oče in mu naročil, naj ga odda trgovcu. Ne ve pa, kaj je v pismu napisanega. Povedal je, da se piše Stjepan Pomper in da je doma v Gorjancu, nedaleč od Varaždina. Pomperja so naslednji dan aretirali in ga izročili sodišču.

* Med tračnicami zaspal. V bližini Trnave pri Sankem mostu je neki devetletni deček pasel krave. Deček se je vlegel med tračnice in trdno zaspal. Zaspal je tako trdno, da ni slišal grmenja prihajajočega vlaka. Vlak je zdrdral preko dečka, ki se je prebudil šele, ko je bil vlak že mimo. Ostal je povsem nepoškodovan in je nato naprej pasel krave, kakor da se ni prav nič zgodilo.

* Petletni otrok padel v vodnjak. V Novi Pazovi se je z drugimi otroki igral petletni Jakob Schwald pri vodnjaku. Naenkrat je otroku spodrsnilo in padel je v vodnjak. K areči se je oprjel vedra in se krepko držal zanj, dokler niso prihiteli ljudje in ga v zadnjem trenutku rešili smrti.

* Smrtna nesreča v gozdu. Posestnik Henrik Jung iz Nove Pazove je v gozdu z drugimi kmeti podiral drevesa. Med delom pa ga je veja drevesa, ki je padala na tla, udarila s tako silo, da je obelžal mrtve.

* Zverinska ženska. V Pakracu je Stjepan Vrabec živel na koruzi z Ano Novak. Preteklo nedeljo je prišel pijan domov ter legel v posteljo, da bi se prespal. Njegova priljeznica je šla ven, nabasala puško, se vrnila in ga ustrelila. Ko se je Vrabec mrtve zvalil s postelje na tla, ga je nečloveška žena začela razkosavati s sekiro in nožem. Odsekala mu je glavo, roke in noge in jih začela sežigati. Pri tem poslu pa sta jo zalotila Vrabčeva brata, ki sta sumila, da se je moralo nekaj zgoditi. En brat je našel pod posteljo umivalnik in v njem glavo nesrečnega brata. Novakovo so zaprli.

Anekdota

V Franciji je bila za časa kraljev navada, da so pri rojstvu prestolonaslednika mlada dekleta, ki so se hotela poročiti, dobila o države skrbno sestavljeno balo, pri kateri ni prav nič potrebnega manjkalo.

Ko je nekoč zopet neki prestolonaslednik zagledal luč sveta in se je zopet prigrisalo veliko že starejših in mlajših devic, ki bi se rade poročile, je prišlo v grad tudi mlado dekle z dežele, da bi se vpisalo v listo kanzonjskih kandidatkin. Uradnik ji je pri tem pomagal in je počel dekle: »Tako, in v to rubriko morate vpisati ime vašega ženina.«

Tu pa se je podočela lepota silno prestrašila in je zajokala: Ženina? Jaz — jaz še nimam nobenega — mislila sem, da bom tu dobila vse.

Ljubljana, 11. maja

Gledališče

Drama: Cetrtek, 11.: zaprio. (Gostovanje v Celju: Othello). — Petek, 12., ob 15: Upniki, na plan! Dijkstra predstava. Izven. Izredno znižane cene od 14 din navzdol. — Sobota, 13.: Utopljenca. Red A. — Nedelja, 14.: Žene na Niskavuoriju. Izven. Izredno znižane cene od 14 din navzdol.

Zaradi gostovanja v Splitu in Šibeniku ostane opera v tem času v Ljubljani zaprta.

Radio Ljubljana

Cetrtek, 11. maja: 12 Odmevi iz Češke (plošče) — 12.45 Poročila — 13 Napovedi — 13.20 Harmonika solo, igra g. Piliha Rudolf — 14 Napovedi — 18 Slovenske vojaške pesmi (Radijski orkester) — 18.40 Slovensčina za Slovence (g. dr. Rudolf Kolarič) — 19 Napovedi, poročila — 19.30 Nac. ura. Telovadno predavanje — 19.50 Deset minut zabave — 20 Prenos pevskega koncerta iz zavoda sv. Stanislava v St. Vidu nad Ljubljano — 22.45 Reproduciran koncert simfonične glasbe — 22 Napovedi, poročila — 22.15 Koncert Radijskega orkestra.

Drugi programi

Cetrtek, 11. maja: Belgrad: 20 Humor, 21 Narodne pesmi — Zagreb: 20 Komorna glasba, 20.30 Kolaričeve skladbe, 21 Zabavni koncert — Praga: 20 Orkestralni koncert, 20.45 Vokalni koncert, 21.10 Iz Smetanove opere »Libuša« — Bratislava: 20.30 Igra, 21.15 Orkestralni koncert, 22 Slovenske narodne — Sofija: 19.30 Orkestralni koncert — Varšava: 20.15 Lahka glasba, 21 Kvarlet, 22 Simfonični koncert, 23.05 Poljska glasba — Budimpešta: 20.50 Orkestralni koncert, 22 Trio, 23.20 Ciganski orkester — Trst—Milan: 17.15 Vokalni koncert, 21 Rosinijeva opera »Viljem Tell« — Rim—Bari: 21 Simfonični koncert — Dunaj: 20.15 Pihala — Berlin—Monakovo: 21.15 Operetna glasba — Königsberg: 20.15 Nicolajeva opereta »Vesele žene Vindeorske«.

Prireditve in zabave

V ponedeljek 15. maja ob 8.15 nastopijo na produkciji v Hubadovi dvorani gojenci dramskega oddelka iz šole prof. Šesta. Spored priobčimo jutri.

Sestanki

Muzejsko društvo za Slovenijo bo imelo svoj redni letni občni zbor v četrtek, 11. t. m. ob 17 v čitalnici Narodnega muzeja v Ljubljani.

F. O. sv. Peter ima drevo po šmarnicah svoj redni fant. Sestanek s predavanjem. Potovanje v Pariz. — Ker je to zadnji sestanek pred tekmami, zato je udeležba za vse strogo obvezna.

Občni zbor pomočniškega združenja trgovcev v Ljubljani bo dne 16. maja ob 20 v dvorani Trgovskega doma. Dnevni red: Otanjanje zapisnika zadnjega obnega zbora, poročilo funkcionarjev odbora, nadomestne volitve, slučajnosti. Dolžnost vseh trgovskih sotrudnikov in sotrudnic je, da se tega obnega zbora udeležijo.

Lekarne

Nočno službo imajo: mr. Bakarčič, Sv. Jakoba trg 9; mr. Ramor, Miklošičeva c. 20; mr. Murmayer, Sv. Petra c. 78.

Dolžnost vsakega katoličana je, da zastopa vsak dan, ob vsaki uri in povsod idejo kongresa Kristusa Kralja! Številni darovi naj omogočijo izvedbo tega kongresa!

Zborovanje ljubljanskih obrtnikov

Te dni je imelo Skupno združenje obrtnikov v Ljubljani svojo redno letno skupščino. Udeležba je bila prav lepa. Skupščino je vodil predsednik g. Anton Kovačič, ki je pozdravil med drugimi tudi podpredsednika zbornice za TOI g. Ivana Ogrina in zastopnika mestnega županstva g. dr. Freljha. Počastil je tudi spomin umrlega pečarskega mojstra Ernesta Zuniča. Združenje je v preteklem poslovnem letu skrbno zasledovalo vse za obrtništvo važne pojave, predvsem pa je polagalo važnost borbi proti sušmarstvu, ki kljub pritožbam vsega obrtništva zavzema vedno večji obseg, ker oblasti sušmarje premalo ali pa sploh nič ne kaznujejo. Obrtnonadaljevalno šolstvo ne odgovarja več zahtevam današnjega časa in je potrebno temeljite remedure. Zlasti bi bilo potrebno, da se uvede v te šole več strokovnega pouka.

Združenje šteje nad 400 članov in je po številu članstva na tretjem mestu v Sloveniji. V preteklem letu je imelo združenje 17.926 din dohodkov in 12.112 dinarjev izdatkov, prebitke je znašal 5813 dinarjev. Preračun za leto 1933, ki znaša 15.200 dinarjev, je bil soglasno sprejet.

Pri volitvah nove uprave je bil ponovno z velikim odobravanjem soglasno izvoljen za predsednika g. Anton Kovačič, pečarski mojster iz Ljubljane, za podpredsednika pa sodarski mojster Fran Repič. V upravo so bili izvoljeni še: Vinko Battelino, Josko Medved, Ignacij Mostar, Lovro Sebenik, Ivan Sedej, Franc Zajc iz Dola, Anton Anzele, Anton Ferkoj, Alojzij Frbežar z Iga in Valentin Janežič s Pšate.

Predsednik obrtnega odseka zbornice za TOI g. Ivan Ogrin je v daljšem govoru navzočnim opisal delovanje zbornice. Omenjal je novelizacijo obrtnega zakona, uredbo o zavarovanju obrtništva za primer starosti, onemoglosti in smrti, ki bo verjetno kmalu uveljavljena, dalje reformo plačevanja pridobnine, reformo obrtnonadaljevalnega šolstva, ki bo v kratkem izvedena. Zlasti je poudarjal potrebo obrtnega doma v Ljubljani, v katerem bi imelo naše obrtništvo svoje zatočišče. Izvajanja g. Ogrina so vsi navzoči odobrili z velikim navdušenjem.

G. dr. Frelj je pojasnil delo, ki ga opravlja mestno županstvo pri zatiranju protizakonitega obratovanja in je prosil navzočne, naj pri svojih ovadbah navedejo vedno točne podatke in dokaze, s čimer bodo mestnemu županstvu olajšali delo, obenem pa bo ovadba uspešnejša, ker ne bo treba iskati dokazov in bo odpadlo dolgotrajno zasliševanje.

Na predlog predsednika g. Kovačiča je skupščina soglasno sklenila ustanoviti pri združenju posmrtninski fond, v katerega bodo plačevali vsi člani. Iz tega fonda se bo plačevala družini umrlega člana podpora za pogrebne stroške. Prav tako je skupščina sklenila povišati inkorporacijsko obrijbino pri združenju.

Kaj pravite?

»Narodna« sitar je zadnjič mlo potožil, kako ima Ljubljana premalo zelenja, čeprav se po njegovi lastni trditvi razprostirajo na ozhodni in zapadni strani mesta širni gozdovi. Neizrečeno se boji, da ne bi zazidali vrta za Narodnim domom in bi se vsi prebivalci Ljubljane v kratkem zadušili. Tioli, ki je ob središču Ljubljane, je zanje že daleč tam za mestom! Vsi drugi mestni parki in nasadi ter zasebni otroci z gozdovi in zeleno okolico so sitarju še vse premalo. — Bridko tarna, da sedaj hočejo tisti, ki bi morali skrbeti za čim več jaonih nasadov in drevja, sami uničiti se to, kar imamo.

Kaj pravite, ali ne bi bilo bolj prav, če bi sitar opasal v Narodnem domu, kako je bilo tedaj, ko je mestna občina ljubljanska dovolila zazidati za park namenjeni Tabor in je od Tito-lja odtrgala prav velik kos za telovadnišče Sokola v Narodnem domu. Naj sitar torej podreza tamkaj, naj bodo malo bolj dosledni in najprej Ljubljani ornejo vzete ji parke.

LJUBLJANA

Akademija

Ljubljanske srednješolske mladine v pripravo na kongres Kristusa Kralja

Prof. Tomc: Kristus Kralj. Zbor zavoda sv. Stanislava. — Slavnostni govor. Dijaki III. real. gimn. — Klemenčič: Majniška pesem Jezusu. Zbor zavoda sv. Stanislava. — M. Elizabeta: Našemu Kralju. Dijakinja II. real. gimn. — Gloria iz II. koralne mase: Fons Bonitatis. Gojenke uršulinskih šol. — Suhadolnik: Oče naš. Dijaki zavoda sv. Stanislava. — L. J. Zabkar: Mi mladji Kristusu Kralju. Dijaki I. realne gimnazije. — Haydn: Arija iz oratorija Stvarjenje. Dijakinja II. real. gimn. — Reger: Uspavanka. Dijakinja II. real. gimn. — Schubert: Vsemogočnost. Dijakinja II. real. gimn. Pri klavirju g. J. Osana. — Žitnik: Prošnja pesem. Dijak učiteljske šole. — Dr. Dolinar: O lepa Rožica Marija. Dijakinja mestne ženske gimnazije. — Dr. Dolinar: Moja luč. Dijakinji mestne ženske gimn. — J. S.: Kristus, naš vodnik. Dijaki klas. gimn. — Dr. Kimovec: Hvalite Gospoda. Zbor salezijanskih gojencev. — Dr. Grzinič: Aklamacije. Zbor salezijanskih gojencev. Prireditev bo v veliki dvorani hotela »Union« 14. maja 1939. — Pričetek ob pol 11 dopoldne. Vstopnice se dobijo pri Pax et bonum. Sedeži po 12, 10, 8 in 6 din, stojišča 2 din. Za dijake balkonski sedeži po 4 in 3 din če kupijo vstopnice do sobote zvečer.

OB 50-LETNICI USTANOVITVE

ZA BIRMO

URE IN ZLATNINE PO NAJNIZJIH CENAH

LUD. ČERNE

Ljubljana, Wolfova ulica 3

1 Umetniška razstava Lavrinova-Remčeva-Gorjup v Jakopičevem paviljonu je dnevno odprta od 9 zjutraj do 19 zvečer.

1 Rešimo mladino pred alkoholizmom. Liga proti alkoholizmu je na podlagi svojega dosedanjega dela smatrala za potrebno, da posveti vso pozornost vprašanju zaštite mladine pred alkoholom. Zato je za letošnji treznotni teden določila geslo: »Rešimo mladino pred alkoholizmom«. V zvezi se dobijo pri Pax et bonum. Sedeži po 12, 10, 8 in 6 din, stojišča 2 din. Za dijake balkonski sedeži po 4 in 3 din če kupijo vstopnice do sobote zvečer.

Botrice - botri!

Birmanska darila najceneje v veliki izbiri pri stari trdki

Jos. EBERLE

(švicarske ure, zlatnina, srebrnina itd.)
Ljubljana, Tyrševa 2 (palača hotela »Stone«)

1 Frančiškanska prosveta M. O. v Ljubljani priredi 21. t. m. svoj društveni izlet na Zaplaz pri Čatežu. Odhod iz Ljubljane z osebnim vlakom ob 8.05 zjutraj do postaje Velike Loke. Po prihodu na Zaplaz okoli 11 bo skupna sv. maša z ljudskim petjem, nato skupno kosilo. Popoldne piknik s prosto zabavo. Popoldne ob 4 šmarnice z ljudskim petjem in nato povratek v Ljubljano, kamor dospemo ob 20.30. Stroški za vožnjo in prehrano bodo znašali okoli 35 din. Obveze prijave za izlet sprejema pisarna Pax et bonum v frančiškanskem prehodu najpozneje do 18. t. m. Vsi člani in prijatelji naše prosvete ljudno vabljeni!

1 Idrjčani obiščejo 14. maja Zaplaz na Dolenskem. Odhod iz Ljubljane ob 7.48, prihod v Veliko Loko ob 9.30. Odhod iz Velike Loke ob 19, prihod v Ljubljano ob 20.38. Od postaje do Zaplaza je dobro uro hoda. Nedeljska povratna vozovnica 21 din. — V Zaplazu je komponiral, ko je iskal tam v zadnjih letih mir in zdravje, pokojni naš Zorko. Marsikateri njegovih skladb, ki se že poje in ki se bo pela, je bila tam porojena. Veselilo nas bo, če se nam pridružijo na tem

romanju njegovi nekdanji prijatelji pevec, da se zlijeta radostni krik letošnje prelepe pomladi in Zorkova pesem v eno in da bo počaščen njegov spomin. Mašo zadušnico za pok. Zorkom bo daroval duhovnik Idrjčan.

1 Opozarjamo na veliki koncert pevskega zbora Glasbene Matice ljubljanske, ki bo na binkoštno nedeljo popoldne v Postojnski jami. Na binkoštno nedeljo bo vozil iz Ljubljane v Postojno in nazaj posebni vlak. Vsi stroški s potnim listom vred znašajo 75 din. Prijave sprejema Putnik.

1 Javno cepljenje proti kozam v vsej mestni občini ljubljanski se prične v torek 16. t. m. Cepljenje bo v posameznih odsekih mesta po programu, kakor je razvidno iz lepakov, nabitih na vseh javnih razglasnih deskah, prav tako pa tudi na cerkvah, šolah itd. Starše ponovno opozarjamo, da je cepljenje obvezno in da je vsak neopravičen zaostanek po zakonu strogo kazniv.

1 Sragee, kravate, karničnik, Nebotičnik. 1 Džim iz džungle, legendarna figura slavnega risarja Aleksa Reymonda, ki je ustvaril s svojo čudovito fantazijo enega najbolj senzacionalnih risanih romanov, bo tokrat na filmskem platnu tudi v Ljubljani. Mladina, kakor tudi odrasli so ga nešteto krat za zanimanjem in velikim pričakovanjem gledali v vseh mogočih svetovnih časnikih ter je nedvomno, da bo vzbudil tudi pri nas vsestransko zanimanje. Režiserja Ford Beebe in Clifford Smith sta napravila iz tega romana enega najmonumentalnejših pustolovskih džunglovskih filmov v dveh ogromnih delih. Na sporedu ima film kino Sloga od petka dalje. 1. del tega filma do vključno ponedeljka 15. t. m., drugi del pa prihodnji teden od toka 16. t. m. do vključno petka 19. t. m. Oglejte filma prav toplo priporočamo.

1 Stenice, molje in drug mrčes uničuje z edino učinkovitim sredstvom le mestni desinfekcijski zavod. Informacije daje mestni fizikar.

1 Nemogoč prehod. Prebivalci Florijanske ulice in Karlovske ceste so upali, da bodo mogli ob delih pri obnovitvi tramvaja na Starem in Mestnem trgu hoditi vsaj po Grudnovem nabrežju in da jim ne bo treba delati velikega ovinka čez Sv. Jakoba most na Res. Res je težaven prehod čez Stari in Mestni trg, toda na Grudnovem nabrežju pa bi morali imeti delavci nekoliko obzira do občinstva, ki hiti v sredino mesta po opravkih. Blatna ilovica ne sme ljudem padati na obleko! Na nabrežju je dovolj prostora, da bi mogli vozniki gradiva nekoliko prizanesti občinstvu, kar jim ne bi prizadevalo nobenih težav!

Jesenice

Lepa godovna in poročna darila ima na izbiri trgovina Krekov dom.

MARIBOR

Sezonski delavci gredo v Francijo

Naval pri včerajšnjem sprejemu - Če ne bi bilo poljske in španske konkurence ...

Maribor, 10. maja. Danes so se sprejemali na mariborski Borzi dela sezonski delavci za Francijo. Sprejemal jih je delegat zadružne organizacije »Femec iz Pariza. Omenjena organizacija je nekaj podobnega kakor naša Zadružna zveza ter ima tudi poseben odsek za posredovanje sezonskih delavcev za svoje združene člane. Delegat je sprejel nekaj sto delavcev, vendar ni mogel vsem ustreči. Bil je namreč strahovit naval ter je bilo več prosilcev kakor pa prostih mest. To bo sedaj že drugi transport sezonskih delavcev za Francijo. S prvim transportom, ki je bil pred nekaj dnevi, so šli večinoma Prekmurci, s področja mariborske borze dela pa se jim je pridružil nekaj 80 delavcev. Mariborska borza dela bi rada poslala na sezonsko delo kakih 800 delavcev, ker bi se tako izpraznil presežek, ki sedaj pritiska delovni trg. So to sami kmečki sinovi in poljedelski delavci, vajeni poljskega dela. Vsi delavci morajo biti tudi zdravniško pregledani. Za ta transport, ki ga je delegat danes zbiral, bo pregled v Ljubljani, potoval pa bo preko Jesenic. V Franciji ostanejo sezonski delavci do meseca decembra. Ze pri sprejemu se razdele delavci na skupine, določene za posamezna posestva. Skupine obstojajo ponavadi od 5 do 10 delavcev. Za nekatera posestva zahtevajo posestniki prvenstveno poročene pare. Večinoma pa sprejema delegat moške, ženske le v omejenem številu. Zaslužek v Franciji je dober. Delavci se zaposlijo ali z mesečno plačo, ki znaša poleg hrane in stanovanja 350 frankov, ali pa kot akordanti. Slednji so zaposleni večinoma na velikih poljih sladkorne repe. Dobivajo v začetku na dan 28 frankov brez hrane, zato pa stanovanje, hrana in nekaj živil, kakor krompir, moko itd., toda kuhati si morajo sami. V času žetve sladkorne repe pa imajo 40 frankov dnevne mezde. Je pa akordno delo zelo naporno in ljudi izčrpa. Prevzemajo ga večinoma Prekmurci, ki so ga že vajeni. Ta transport bo šel na pot 16. maja. Vsak delavec si mora sam na svoje stroške preskrbeti potni list ter nosi tudi stroške za potovanje do Jesenic. Francija rabi zelo veliko sezonskih delavcev. Iz naše države jih ne prevzema dosti, največ je zaposlenih tam Poljakov, vsako leto okoli pol milijona. Letos pa nameravajo zaposliti pri sezonskem delu še begunce iz Španije. Če ne bi bilo teh in pa Poljakov, bi imela naša država premalo sezonskih delavcev, da bi zadovoljili zahteve iz Francije.

1 Velik koncert Akademikega pevskega zbora iz Ljubljane bo v soboto, 13. t. m. ob 8 zvečer v dvorani Uniona. Na sporedu je 17 pesmi tehle skladateljev: Blaža Potočnika, Jurija Fleishmana, Gregorja Riharja, Kamila Maška, Antona Hajdriha, Antona Nedveda, Fr. S. Vilharja in Davorina Jenka. — Vstopnice so v predprodaji v biljetarnici »Putnik«.

1 Pogreb Amalijske Pečovnikove. »Slovenec« je že poročal o nenadni smrti goepe Amalijske Pečovnikove, soproge ravnatelja bežigradske gimnazije v Ljubljani in dolgoletnega profesorja mariborske klasične gimnazije g. dr. Pečovnika ter seest mariborskega državnega pravdnika dr. Hoinika. Pogreb blage pokojnice je bil v torek popoldne na Polskavi pri Mariboru. Pogreb je vodil domači župnik Ivan Orel ob asistenci štirih duhovnikov, med njimi gimn. prof. Anžič. Kreto so nosili gasilci, domači pevci pa so zapeli več žalostink. Posebno pretresljivo je bilo, ko je 80-letna mati pokojnice, ki je hudo bolna, gledala mrtvaški sprevod svoje hčere skozi okno svoje hiše. Poleg sorodnikov in številnih domačinov so se udeležili pogreba tudi številni prijatelji Pečovnikove in Hoinikove rodbine, dalje dijaki in profesorji bežigradske gimnazije v Ljubljani ter ravnatelj mariborskih gimnazij dr. Mastnak in dr. Heric, zastopstvo Nabavljalne zadruge z dr. Pečnikov na čelu, veliko profesorjev iz Maribora in mariborskih dijakov ter veliko učiteljev - kolegic pokojnice. Vsi bodo ohranili plemenito pokojnico v trajnem spominu.

1 Materinsko proslavo priredi v nedeljo popoldne ob 5 v dvorani na Aleksandrovi cesti 6 Frančiškanska mladina.

1 Pavla Udovičeva gostuje. V nedeljo 14. t. m. zvečer se bo vprizorila zadnjič v letošnji sezoni opera »Prodana nevesta«. Gostuje bivša članica mariborskega gledališča Pavla Udovičeva.

1 Šahovske novice. Začel se je prvenstveni turnir šahovskega kluba UJNB. Rezultati prvega kola so naslednji: Kuster je porazil Črtališa, Marvin Pečeta, Rupan Nosana, Lukeš jun. Lukeša sen.; partija Mišura-Skalovnik je bila prekinjena. — Drugo kolo se igra drevi.

1 M. Kravca igralska skupina vprizori v petek, 12. t. m. v Narodnem gledališču najnovejšo delo dramatika Iv. Mraka, ki bo igral sam vlogi Groharja in nadvetnika Vrba. Poleg njega nastopajo še: V. Kosova kot učiteljica Smlednikova, V. Deželan kot Robert, M. Dolinar kot novinar in pisatelj dr. Dixi, F. Zalogar kot profesor Jensen in P. Dežman kot mecen dr. Krigler. Za predstavo vlada živahno zanimanje. Predprodaja pri gledališki blagajni.

1 Nagrade za najlepše izložbe. »Jadranska straža« v Mariboru je razpisala za svoj Maribor-teden» nagradno tekmovanje mariborskih trgov-

Celje

1 Ljubljanska drama uprizori drevi ob pol 8 v celjskem mestnem gledališču Shakespearovo tragedijo »Othello«. Predstava je zadnja v tej sezoni za abonma. Neabonenti dobe vstopnice v predprodaji v Slomškovi tiskovni zadrugi. Začetek točno ob pol 8.

1 Osebna vest. Za manipulanta IX. skupine na celjski pošti je napredoval g. Zabel Ivan. Upokojen je inšpektor V. skupine g. Gams Drago.

1 Okrajni odbor društva Rdečega križa v Celju je organiziral že več samarijanskih in bolničarskih tečajev, v katerih se je izvežbalo že precejšnje število samarijanov in prostovoljnih bolničarjev. Današnja doba pa nalaga našemu društvu še posebno skrb in pažnjo organiziranju teh tečajev; zato se bo v drugi polovici meseca maja pričel ponovno samarijanski tečaj. Prijave se sprejemajo še do 15. maja na mestnem fizikatu (soba št. 23). Predavanja bodo dvakrat tedensko ob večernih urah v Zdravstvenem domu.

1 Fotografije trojčkov, ki smo jo priobčili v včerajšnji številki, nam je dal na razpolago celjski fotograf g. Ivan Kvas, Dečkov trg, za kar se mu iskreno zahvaljujemo!

1 Mestna občina celjska razpisuje ofertalno dobavo sledečih količin kuriva za preračunsko leto 1939-40: 60 ton premoga kockovca za peči uradnih prostorov in šol, 140 ton premoga kockovca za mestno zavetišče in klavnico, 150 ton grahovca za mestno kopalnico, 150 ton koksa za centralne peči v osnovni šoli in uradnih prostorih. V kolikovníh ponudbah, ki jih je vložiti do vključno 10. junija do 12 ure, je navesti ceno za eno tona kuriva franko posamezna skladišča kuriva. V tej ponudbi je navesti tudi even. nižjo ceno za primer, da bi se med preračunskim letom, izkazala potreba povišane dobave kuriva preko razpisane množine. Ponudbe se morajo vložiti pri mestnem poglavarstvu v Celju v zaprtih ovojih z napisom »Ponudba za dobavo kurivac. Ponudniki morajo postaviti posebne ponudbe za dobavo premoga in za dobavo koksa. Ponudniki so na ponudbi vezani do 15. julija 1939 ter bodo do tega dne o eventualnem sprejemu obveščeni. Podrobnejši dobavni pogoji so na razpolago pri mestnem poglavarstvu, soba št. 47.

1 Celjski šahovski klub je igral v klubskih prostorih hotela Evropske izreden brzoturnir, katerega se je udeležil tudi predsednik Šahovske zveze g. Vidmar, ki je zasedel prvo mesto s 7 točkami od 8 možnih. G. Vidmar je daroval klubu 5 dragocenih knjig kot nagrado. Prvo nagrado je dobil Volkar, drugo Fajsi, tretjo Rupan.

1 Napadel ga je z nožem. V neki gostilni v Rogasški Slatini je V. P. iz Ratanske vasi z nožem napadel 23 letnega posestnikovega sina Sinko Alojzija iz Plata pri Rogasški Slatini. P. je Alojzija dvakrat zabodel z nožem v hrbet in mu prizadel hude poškodbe. Pripeljati so ga morali v celjsko bolnišnico.

— Pri lenivosti črev in slabem želodcu z nerazpoloženjem za jed vsled zapeke, naj se rabi že davno znana in učinkovita naravna »Franz-Josefova« grenka voda. Zelo pogosto se potrjuje, da je »Franz-Josefova« grenka voda prav posebno koristno domače sredstvo, kadar gre za to, da se zjutraj očisti prebavni kanal s salinskim sredstvom za odprtje.

Ogl. reg. S. br. 30474/35.

1 skih izložb. Tekmovanja so se udeležili številni trgovci ter smo videli izložbe krasno urejene v znamenju Mariborskega tedna. Razdeljenih je bilo pet nagrad in sicer je dobila prvo trdka Weixl (300 din), drugo Macun (200 din), tretjo Pregrač (200 din), četrto Weka (200 din), in peto Obnova (100 din). Priznalna pisma so dobile trdke: Jakob Lah, Kravos, Pinter & Lenard, Rožaj, Kovačič, Janko Preac, Majer, Dolček & Marini, Brisnik in Šraj.

1 m Letne maje in sandale pri Jakobu Lahu, Maribor.

1 m 10.000 ukradel in pobegnil. Mariborska policija je v nekem prenočišču na Koroški cesti izsledila na podlagi tiralice, izdane od zagrebške policije, 17 letnega mesarekega vajenca Kazimirja Gesslerja iz Zagreba, ki je ukradel svojemu moštru 10.000 din in nato pobegnil. Pri njem so našli še 4200 din in novo obleko, ki jo je imel na sebi. Gessler zanika tatvino in pravi, da si je denar zaslužil z žaganjem drv. Mariborska policija ga bo izročila zagrebški policiji.

1 m Zanimiv koncert bo v soboto v dvorani na Aleksandrovi cesti 6. Nastopila bodo namreč glasbena društva delavcev tovarne Thoma & Co. Delavci te tovarne imajo svoj tamburaški in pevski zbor. Na koncertu bo nastopil tudi virtuozi na harmoniko prof. Pilich.

1 m Truplo na železniški progi. Kakih 400 metrov od postaje Rače-Fram so našli delavci na železniški progi truplo z odrezano glavo. Ugotovilo se je, da je to 20 letni vrtnarski pomočnik Viktor Rupel, rodom iz Proseka pri Trstu, zaposlen pa v vrtnariji Antona Požarja na Pobrežju pri Mariboru. Rupel je bil prejšnjega dne na obisku pri svojem stricu v Račah. Zvečer se je poslovil ter se odpravil na postajo, da se odpelje v Maribor. Ni pa šel na kolodvor, temveč se je 400 metrov pred postajo vlegel na tračnice ter tamkaj pričakoval prihoda vlaka, ki mu je glavo gladko odrezal od trupa. V kovčku mladega samomorilca na njegovem stanovanju na Pobrežju so našli listek, na katerem je napisal, da ga spravlja v smrt slabo in bridko življenje ter žalost zaradi smrti matere, katero je zakrivil s tem, ker je pobegnil od doma.

1 m Vozove je kradel. Na Goriskem vrhu so prijeli orožniki Ivana Pečnika, ki se je specializiral na posebne vrste tatvine. Kradel je namreč vozove ter jih prodajal naprej. Tako je izmaknil posestniku Dominiku Kotniku v Dobrih 600 din vreden ročni voziček ter ga je potem prodal v sosednjo faro za 70 din. Posestniku Antonu Zdovcu pa je odpeljal 2000 din vreden voz ter ga je prodal naprej za 250 din.

1 m Zagonekto utopljena, katerega je naplavila Drava na Fali — kakor smo poročali v včerajšnjem »Slovenec«, ni mogla pojasniti niti sodnozdravniška obdukcija, ki se je izvršila v mrtvašnici seliškega pokopališča. Ugotovilo se je, da je mrtvec star okrog 50 let. Je majhne postave, oblečen v kmečko obleko ter po vsem videzu splavar. Hude poškodbe, ki jih je imelo truplo na glavi, pa je dobil utopljenec v vodi od kamenja, v katerega ga je valovje butalo. Najbrž je padel v vodo po nesreči, ali pa je izvršil samomor.

1 m Poleno mu je razbilo lohanje. V mariborsko bolnišnico so pripeljali iz Dravograda 57 letnega delavca Andreja Baherja, ki se je hudo ponesrečil na nenavaden način. Zagal je drva na cirkularki, od katere je odletelo poleno ter ga s tako močjo zadelo v glavo, da mu je počila lohanja.

Gledališče

Četrtek, 11. maja, ob 20: »Hollywood«. Red A. Premiera.

Št. Vid nad Ljubljano

1 Akademija šentiviške drž. meščanske šole, v nedeljo zadnjega aprila, je bila skrbno pripravljena in je odlično uspela. Vse pevske, telovadne in gimnastične točke so bile izvajane z veliko točnostjo, posebno pozornost pa so vzbudile ritmične vaje deklic in orodna telovadba dekčkov, katerih nekateri so pokazali veliko spretnost na bradljah. Največ odobravanja je zasluženo sledilo simboličnim vajam dekčkov: »Naprej zastave slave!«, katere so strumno izvajali deklič, in pa narodnim plesom, ki so jih ljubko in živahno izvajale gojenke meščanske šole; bile so oblečene v pester slovenske in jugoslovanske narodne noše. Najbolj so užgali slovenski narodni plesi, vprav gorejski »bolcar« pa je bil »krivd«, za točko: »Narodni plesit morale v celoti ponoviti. O petju bi morali podati besedo pravemu glasbenemu kritiku. Po vsemu le to, da takega mladinskega zbora ni kmalu najti, in prosimo g. pevovodjo, naj s svojimi malimi umetniki stopi pred mikrofonom naše radiopostaje, da bomo po dolgem času spet slišali mladinski zbor iz Št. Vida, ki je bil pred leti poznan in priznan od vseh radio-poslušalcev v naši domovini pa tudi izven njenih meja. Vse točke so bile na višini. V razliko s prejšnjimi akademijami mešč. šole moremo z ozirom na telovadbo pohvaliti telovadne, gimnastične in ritmične točke. Takih akademij si še želimo! — Dvorano Ljudskega doma, kjer se je akademija vršila, so napolnili stari, mladina in pa prijatelji naše mladine.

1 Gledališka sezona v Ljudskem domu gre h koncu. Predstavi bosta samo še dve. V nedeljo, 14. maja ob 8 zvečer bodo igrali tridejansko burko: »Brez županovega dovoljenja«, naslednjo nedeljo zvečer pa Schillerjevo dramo: »Kovarnstvo in ljubezen«. — Za burko obetajo mnogo smeha, vstopnice so pa že v predprodaji v trafiki Kautman nasproti cerkve v Št. Vidu.

Novo mesto

1 Dva avtomobila sta trčila. K notici pod tem naslovom smo prejeli naslednje pojasnilo: Kakor je uradno ugotovljeno, je tovrstni avto iz Ljubljane privozil čez most ter po državni cesti v smeri proti Zagrebu strogo desno in predpisano brzino nadaljeval svojo pot. Tovorni avto je bil že čez polovico cestnega križišča, ko je drvel avtobus »Jadrani Ekepres« v smeri proti Ljubljani, t. j. iz nasprotni strani, naravnost po levi strani ceste ob Vindikerjevem poslopju. Avtobus je bil v tem trenutku še 84 korakov oddaljen od tov. avtomobila in ni zavozil na desno stran ter celo s pospešeno brzino po levi strani ceste vozil proti tovrstnemu avtomobilu, ki je bil ta trenutek popolnoma pravilno na svoji desni strani, skoraj ob vogalu Vindikerjeve trgovine. Avtobus je tik pred tov. avtom zaokrenil še bolj na levo proti Trdinovi cesti in tako povzročil neizogibni karambol s tem, da je tovrstni avto od spredaj oplazil in ga vlekel nekaj metrov s seboj. Preden se je avtobus ustavil, je najmanj 20 metrov po levi strani državne ceste zavozil na banovinsko cesto proti Kandiji.

V mestu Atlanta (država Georgija) je Ku-Klux-Klan ob obletnici secesijske vojne l. 1865 priredil svoj obhod po mestu.

KULTURNI OBZORNIK

Jubilejni koncert Glasbene Matice v Mariboru

Mariborska Glasbena Matica slavi letos svoj lvaesetletni jubilej. Temu namenu je bil posvečen tudi vokalni koncert, ki so ga priredili v sredo, 3. maja v veliki unioński dvorani. Te dni se vršijo javni nastopi gojencev glasbene šole Glasbene Matice, v kratkem bomo pa slišali tudi instrumentalni koncert Glasbene Matice, ki ga študira voj. kap. g. Jiranek. Pevski zbor, ki je nastopil na omenjenem koncertu, je sedaj pod artističnim vodstvom g. Milana Pertola.

Številčno se je zbor dokaj razširil, saj je štel 30 ženskih in 31 moških članov. Glasovno zbor v tej grupaciji še ni izenačen; moški glasovi so za šibkejšo žensko glasovo, posebno še za soprane premočni. Basji so zvočni, zlasti v nižjih legah in v umirjenih pianih, manj polnopa je še njihova enotnost; tenorji so kot glasovna skupina ubra-nejši, precej enovito barvani; alti so pokazali veliko obsežnost in lepo barvo; soprani so bili manj enotni, manjka jim tudi polnosti in pro-dornosti. V splošnem je pa zbor od zadnjih na-stopov napredoval in podoba je, da je zastavil svoje sile na pravem koncu, in bi bilo samo želeti, da bi se mu sedaj razmere ustalile in da bi se na ta način mirno posvetil artističnemu delu ter sistematičnemu napredku. Spored naj bi pokazal nekakšen pregled slovenske vokalne glas-be, pri čemer je bil upoštevan iz starejše dobe Gallus-Petelin (Pater noster), nadalje so se pa vrstili Anton Foerster (Naše gore, Ljubica), Ant. Nedved (Nazaj v planinski raj), Pavlič-Adamič (Jezdec), Pavlič (Narodna napitnica), Janko Rav-nik (Poljska pesem), Anton Lajovic (Lan, Zeleni Jurij), Emil Adamič (Mlad junak, Prelepa je sel-ska dolina, Zanka mi v goste gre, Furmanska), Sl. Osterc (Magnificat) in Fr. Marolt (Kuharica).

Pogreb K. H. Macha v Pragi. — Kakor smo že poročali, se je v soboto in v nedeljo 6. in 7. maja vršil v Pragi slavnosten pogreb ostankov največjega češkega pesnika K. H. Macha, pesnika prelepega »Majac«, najlepše češke pesmi. V soboto je bila rakev z ostanki razstavljena v Panteonu Narodnega muzeja ter se je ostankom poklonil tudi državni predsednik dr. Hacha. Studenška garda je tvorila častno stražo. Pogrebni sprevod se je začel z narodno zastavo ter narodno gar-do na konjih. Rakev vso zasuto z majskim cvetjem, je vozilo šest belcev, na kar so sledila avta s potomci Machove rodbine, predstavniki mesta, narodne stranke in predstavniki javnosti, za njimi je šla množica pogrebcev. Praga je v času pogreba bila popolnoma tiha ter so meščani odkriti in molče tvorili špalir. Eno uro je trajal tihi sprevod. V nedeljo je bila na višehradskem svetlišču peta sveta maša v zaprti cerkvi v prisotnosti samo povabljenih. Pred pokopališčem pa je tisočglava množica prisostvovala molitvi za mrtvega pesnika. Mašo in pridigo je imel predsednik kulturnega odbora skupne narodne stranke msgr. Stašek, ki je v svojem govoru poudaril, da je Machova glavna pesnitev »Majac« zapeta v času največjega obupa ujetnikov, ki se pa skuša uravnovešiti samo v misli na posmrtnost in Boga, ter v ljubez-ni do zemlje, te zemlje rodne, ljubljene, domovine, zibelke in groba! Bog in Domovina! sta bili po-slednji njegovi misli v ječi in s temi besedami nam tudi danes govori pesnik »Majac«. Na teh dveh točkah moramo tudi mi postaviti svoj Ja-kobovo lestev, da bi po njej stopal k svobodi, slavi in sreči naš dragi narod! Nato je v cerkvi za-prisegel z besedami: »Pesnik Karel Hynek Macha: obljubljam ti, tukaj pred Bogom in pred svetimi češkimi patroni, da nikdar ne pozabimo tebe in tvoje delo ter da bomo branili vašo narodno opo-roko, da ne bomo izdali svojega naroda, svojega jezika, zemlje in domovine, da bomo narod češki pripeljali tja, kjer je bil v svoji veličini, tako nam Bog pomagaj!« Ob katefalki, ki je bil ves pokrit z rožami, so stali študenti z rapirji in belo oblečene deklice s cvetjem v rokah. Po sv. maši so cerkev zopet zaprli do popoldne, ure, ko se je začel pogreb na pokopališče ob njej, ki so se ga udeležili samo povabljeni, množica pa je molče »akala« pred vrati. Rakev so položili na katefalk pred »Slavine«, nakar je član gledališča recital vadnji spev »Majac«. Za njim je spregovoril ge-neraal pisatelj Rudolf Medek, ki je začel s pesni-kovimi besedami: »Tam na svoji poti pozdravite mi zemljo!« in navezal na to: »Pesnik, nimamo več druge domovine kot to domovino edino. In potem je govoril o lepoti maja, ki je na Češkem najlepši in vedno vsakega Čeha spominja na K. H. Macha. Zdaj se vrača kot princ, kot kra-ljevič v svoj rojstni kraj, kamor bodo romali vsi ljubitelji češke besede. Končal pa je s stavkom iz »Libuše«: »Moji dragi češki narod ne pogine!«

Nato so nesli rakev v grob češki pesniki, kri-tiki in pisatelji Hora, Knap, Seifert, Halas, Jansky, Lad, Novak, Sedalk, Sekanina, Tynecky in A. Ve-sely. Po molitvi je član gledališča E. Kohout re-cital nalašč za to priliko zloženo pesem J. Hore: »7. maj 1939«. Nato so praški učitelji zapeli him-no »Kje dom je moj?«, s čemer se je zaključil pokop. Vsi predstavniki so vrgli v grob cvetja, za njimi pa ljudstvo, ki je spremljalo pesnika »Majac« v grob in mu ga zasulo z rožami.

Tina Gorjup: Rišba dekleta. (Z razstave v Jako-pičevem paviljonu.)

Petje je bilo močno ubrano, zbor se je enotno podprejal svojemu pevovodji. Zato je tudi učinek izvajanja bil tolikšen, da so na pr. Adamičevega Mladega junaka in njegovo po idrijskem napevu prirejeno Zanka mi v gosti gre morali ponavljati. V pevski disciplini pa bi bilo treba še nekaj več sprostitve od čitanja not in prostejše pažnje na dirigenta, ker je le-tu samo tedaj možno ustvarjati ob izvedbi skladbe. Intonacija je bila z malenkostnimi izjemami dovršena in čista, iz-reka razločna in razumljiva — motilo je še iz-pušcanje končnih soglasnikov. Interpretacija je bila v Adamičevih skladbah posrečena in se je značaja avtorja najverneje približala, dočim na pr. Ravnikova Polje spi ni podala tiste nežne — bi rekel — eterične zvočnosti in sočnosti, ki je vprav zanj tako značilna v melodijah in harmo-niji. Pri Foersterju pa smo pogrešali nekaj več dramatične razgibanosti in nazorne plastike. Ma-roltova Kuharica bi menda bolj učinkovala v ži-vahnem tempu. Svojevvrsten užitek pa so nam nudili z Osterčevim Magnificat za mešan zbor s štiriročno klavirsko spremljavo, ki sta jo izvedla ga. dr. Klasinčeva in g. dr. Klasinc. Skladba je v polnosti zbora močno učinkovala in nas sezna-nila s skladateljem, ki je v Mariboru bolj poznan po svojem slovesu kot po skladbah.

Vse petje pa je pokazalo, da se zbor posveča pevski umetnosti z gojitvijo njenih pravih estet-skih vrednot brez raznih manir, ki se sicer v zadnji dobi zelo rade vihotapljaajo v naše zборе. Udeležba na koncertu je bila srednja, spričo sicer slabih obiskov pa kar dobra. V prednjih vrstah je bilo videti naše vodilne osebnosti vseh stanov.

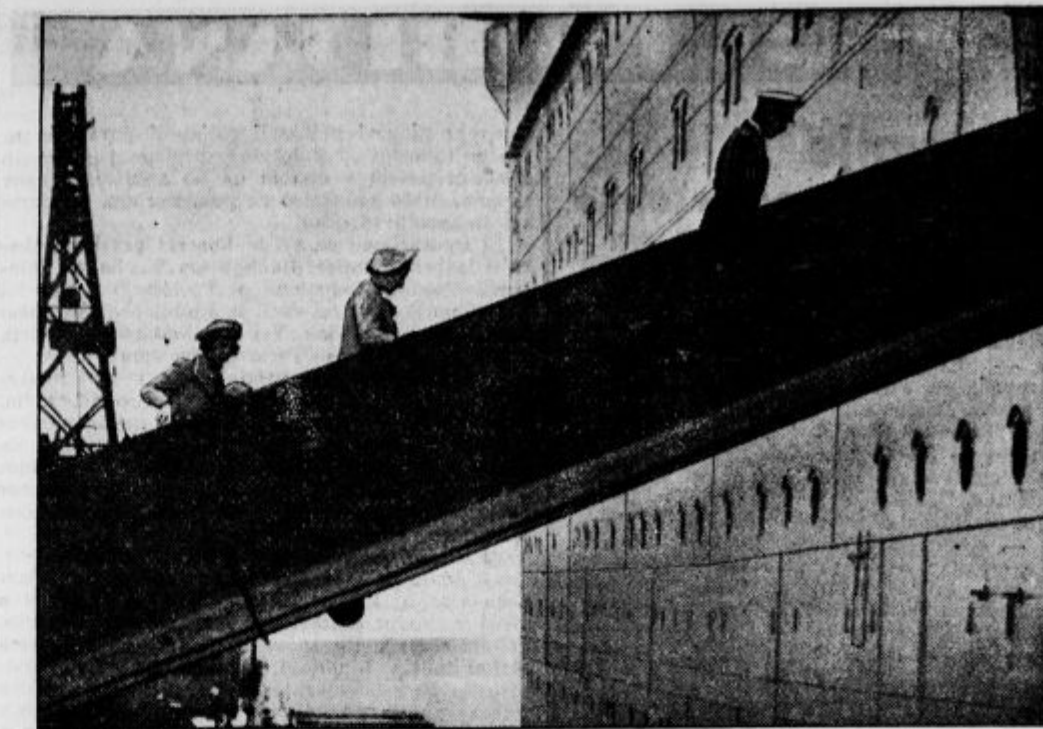
Bb.

Društvo Slovenska knjiga — stalna potujoča razstava. Kakor je naše časopisje že poročalo, se je v Ljubljani ustanovilo društvo »Slovenska knji-ga«, ki mu je namen propagirati našo knjigo doma in v tujini. Najodličnejši zastopniki naših kulturnih in družabnih krogov so se zbrali v tem nadstrankarskem društvu in zastavili svoje sile, da se najprej omogoči stalno razstavljanje naših knjig v slovenskih krajih in v širši domovini, pa tudi — in zlasti — v inozemstvu. Odbor, ki mu predseduje g. dr. Fran Novak, minister v p., je v ta namen poveril tehničnemu odboru, čigar vodstvo ima g. Mile Klopčič, nalogo, da izdela strokovnjaški načrt prenosljivega razstavnega ogrođa, ki naj bi tvorilo stalno osnovo za pri-rejanje vsakovrstnih knjižnih razstav v večjem ali manjšem obsegu. G. arh. Miro Kos je izdelal na pobudo tehničnega odbora načrt za opremo po-tujoče razstave slovenske knjige. Oprema obstoji iz manjših elementov, ki se dajo sestavljati v po-ljubnem obsegu in velikosti, kakršna je pač raz-stava dvorana oziroma namen razstave. V bistvu so ti posamezni elementi 120x250 cm velike le-sene plošče, nanje se na poljubnih mestih pri-trdijo knjižne police. Vsekakor predstavlja za-misel g. arh. Kosa lep in izvirnen način razstav-ljanja knjige, je praktičen in ekonomičen, v le-potnem oziru pa izredno posrečen. Zdaj mora društvo pristopiti k realizaciji načrta, da bodo čim prej mogoče razstave naše knjige v obmejnih krajih — kar je velikega narodno obrambnega pomena — a tudi drugod. Pri izvršitvi tega načrta seveda društvo ne more apelirati na posameznike za denarno podporo, ker je stvar obče narodna; zato se bo obrnilo na splošno javnost oziroma na oblast, in ne dvomimo, da bo tu našlo potrebno razumevanje in zadostna sredstva za izvedbo na-črta.

Glasbena Matica v Ptuj je priredila dne 6. maja s sodelovanjem mariborskega mladinskega kvinteta g. Fr. Serajnika v dvorani Glasbene Ma-tice v Ptuju godalni komorni večer s prav iz-branim sporedom. Program je obsegal v prvem delu sledeče avtorje: Saša Santel: Andante in Allegretto iz A-dur kvarteta; Dvorak: Romanca Es-dur; Jiranekovo Al. Impromptu Polka, in Vieu-stemps H. Fantazija Appassionato za gosli in klavir ter Bernard F. Scherzo. V drugem delu pa Bruckner Ant. Intermezzo; Mendelsohn F. 1. in drugi stavek iz B-dur kvinteta, ter Mozart W. A. Allegro iz G-mol kvinteta. — Ta komorni večer, ki so ga izvajali za glasbo nadarjeni dijaki, ki poleg svojega študija žrtvujejo ves prosti čas še za študij komorne glasbe, da s tem pomorejo še revnejšemu dijaštvu, ker je bil čisti dobiček tega večera namenjen dijaški kuhinji v Ptuj, nas je Ptujčane nad vse presenetil, saj je bil ves spo-red izvajen naravnost dovršeno. vsi izvajalci so bili na svojem mestu, osobito pa je pokazal prvi violinist g. Devide v Vieuxtempsovi Fantaziji ve-liko razumevanje za klasično glasbo, on obvlada tehnično plat igre, gre skladbam do dna in jih doživlja tako, kakor si jih zamišlja avtor sam. Na klavirju ga je spremljala učiteljica gđ. M. Kabajeva. Ostale skladbe: Brucknerjev Intermez-zo, Mendelsohnova dva odstavka iz B-dur kvinte-ta ter Mozartov Allegro so bile skrbno pripravljene ter so bile podane z velikim muzikalnim razumevanjem in v dinamiki ter so se kvarteti kakor kvinteti harmonično strnili v zboru v lepo zaokroženo enoto.

Ta komorni večer je nudil obilo umetniškega užitka in bi bilo želeti, da bi bil še boljše obiskan kot je bil. G. Serajniku, kot priznanemu glasbe-niku ki je nastop pripravil, čestitamo in želimo, da pripelje te mlade za godbo tako nadarjene dija-ke, še do višje umetniške višine. Fras.

Inž. arch. Dušana Šantel-Kanoni: Kako opre-mimo stanovanje. — Po knjigi arch. Mesarja, ki je v Kozmosu pri Jugoslovanski knjigarni izdal lepo opremljeno knjigo o opremitvi stanovanj, je zdaj ga. inž. arch. Dušana Šantel-Kanoni napisala in pri založbi »Zena in dom« izdala poljudno napisano knjižico na naslov: Kakako opremiti stanovanje? Knjiga (str. 96) noče biti — kakor pravi v uvodu — znanstvena razprava o slogih v stanovanju, niti o uporabi lesa, temveč praktičen pripomoček in iskren vodnik vsem, ki si žele smotrno urejenega in prikupnega doma, toda v stanovih, ki si ne morejo sicer privoščiti raz-košnih stanovanj, pač pa udobnih in skromno lepih, tako pri uradnikih, delavcih itd. V prvem poglavju govori o preteklih stanovanjih ter ne-upravičenosti restavrirati starih slogov, ko je upravičen samo slog časa, in to pristen slog, ki je danes realističen, in se ogiba vsega, kar je preveč. Tako preide pisateljica na sodobno sta-novanje ter na posamezne kose pohištva, dele stanovanja, spalnice, kuhinje, otroške »stajice« itd. itd., kar vse nazorno pokaže na že realizi-ranih načrtih. Prav te ilustracije poživljajo knjigo in ji dajejo praktično vrednost.

Kralj in kraljica odhajata na ladjo »Empress of Australia«. Za njima gre po mostiču princezinja Elizabeta, ki je svoje starše spremljala na krov.

Vzor zavoženega občinskega gospodarstva

Podzemna železnica, ki ni nikoli stekla, veljala pa je 19 milijonov dolarjev

Tudi v drugih delih sveta se včasih občinskim možem primeri, da občinsko gospodarstvo teme-ljito zavozijo. Boljšega zgleda za to pač ni kot približno 26 km dolga podzemna železnica v me-stu Cincinnati v Ameriki (država Ohio), ki ni nikoli stekla in nikdar prepeljala niti enega človeka. Kadarkoli se v Ameriki sproži kako ko-lljivo vprašanje o občinskem gospodarstvu, je vedno na vrsti ta železnica, v kateri je ošabna tehnika požrla 19 milijonov dolarjev občinskega denarja.

L. 1885, ko je bila podzemna železnica še nekaj fantastičnega in velikanskega, se je rodila ta nesrečna ideja, ki je nakopala mestu toliko dol-gov, da bodo plačani šele l. 1967. Misel je obenem zgled, kakšno moč ima časopis. Načrt je namreč predložil dnevnik »Cincinnati Graphie« in sicer naj bi se izvedel tako, da se struga suhe reke, ki se je vlekla skozi mesto, poglubi in pripravi za podzemsko železnico, ki da jo bo prej ali slej zaradi naraščajočega prometa itak treba zgraditi. Vsi razlogi so govorili za načrt: hitra in nemotena zveza s predmestji, varen promet, razbremenitev prometa na ulicah itd., itd. Vse je govorilo za to, da se podzemna železnica čim prej zgradi, zlasti ker so se vsa ameriška mesta naravnost skušala, katero bo zgradilo kaj izrednega, da bo potem vsa Amerika govorila o njem.

Toda kljub predlogu omenjenega dnevnika še dolgo ni prišlo do uresničitve. Precej vode je steklo po Ohio, končala se je že svetovna vojna

in takrat se je vzbudila zamornja podjetnost. Amerika je bila na prvi videz pred zlato dobo procvita in mesto Cincinnati je hitro zbralo po-treben kapital. Sedem let so z vso gorečnostjo gradili podzemsko železnico, iz arhivov so pri-veleli vse stare načrte in jih primerjali z novimi in nove popravljali, armada delavcev je vrtila pod mestom in uresničevala starodavne sanje Cin-cinatija. Ko je bila proga pod mestom že popol-noma izvrtna in tlakovana, položiti bi bilo še treba tračnice in naročiti vozove, so pa naenkrat prišli na to, da Cincinnati s 400.000 prebivalci pod-zemske železnice sploh ne potrebuje in da bi vozila tako malo zasedena, da konec koncev ne bi bilo z njo drugega kot — zguba. Izkazalo se je, da avtobusne zveze prometnim potrebam po-polnoma zadostujejo in da je treba modernizirati le nekaj ulic za avtobusni promet. L. 1925 so dela v podzemski železnici ustavili z grenkim spozna-njem, da so vse milijone takorekoč vrgli skozi okno — ali dobesedno: pokopali v tla. Tako so podzemsko železnico, ki je bila sprožena že l. 1885, začeli graditi zelo pozno, pa še vedno prezgodaj. Vsa Amerika se v hudomušnih trenutkih zabava nad tem zgledom kratkovidnega občinskega go-spodarstva, mestni očetje Cincinnatija pa hrepeneče pričakujejo, kdaj bo mesto le toliko veliko, da bo potrebovalo in rentiralo podzemsko železnico. Se-veda žele, da bi se to zgodilo vsaj pred letom 1967, ko bo dolg za to železnico že itak izplačan z občinskimi davčninami.

ŠPORT

Belgrad : Dublin 3:1

V Belgradu gostujejo irski teniški igralci, ki zastopajo Dublin v tekmi z Belgradom. Včeraj je Irec Ryan premagal Belgrajčana Berto s 6:2, 4:6 in 6:4. Mitič je odpravil Irec Egana z 11:9 in 6:3. Punčec pa je zmagal nad Rogersom z 8:6 in 6:3. Naša dva mušketirja sta zvečer odpoto-vala v Budimpešto, kjer se bo v petek pričela tekma za Davisov pokal (Jugoslavija:Madžarska). Danes popoldne so bile v Belgradu odigrane ostale tekme v teniškem boju med Dublinom in Belgradom. Na sporedu so bila sledeča srečanja: Pallada-Rogers, Ljubljantčan Smerdu Boris-Egan, Ryan-Braouvič ter igra v dvojce Ryan-Egan : La-sio-Smerdu. Rezultate priobčimo na drugem mestu.

Nemčija : Švica 5:0

Tudi zadnji dve posamični partiji v prvi run-di tekmovalja za Davisov pokal sta prinesli Nem-cem v boju s Švico zmago. V treh četrtih ure je Heuner Henkel premagal švicarskega Bolgara Bo-risa Manefa z rezultatom 6:2, 6:1, 6:2. Roderich Menzel pa je odpravil J. Spitzerja, ki je bil vsko-iči namesto Fischerja, prav tako v treh setih, popolnoma zanesljivo z 8:6, 6:4 in 6:3. V drugi rundi konec tedna se bo Nemčija pomerila v tem plemenitem, nekravrem boju s Poljsko, ki je bila v prvem kolu s 4:1 premagala Holandijo. Favo-riti v tem kolu so seveda Nemci.

Dunaj je zmagal v vseh disciplinah

Še bolj prepričevalno kakor lansko leto je Dunaj letos v povratnem boju zmagal nad Bre-slauom. Reprezentanci mesta Dunaja in mesta Breslaua sta se sestali na Dunaju. V telovadbi je zmagal Dunaj s 634.1 točke proti 630.3 točke, v kajalskih tekmah s 24.5 proti 17.5. V hokeyyu pa je v zadnji minuti Dunaj z učinkitim golom od-ločil tekmo v svoj prid. V rokometu so Dunajčani Breslavce premagal z 11:7, v nogometu pa s 7:2. Za srečanje med Breslauom in Dunajem je vla-dalo veliko zanimanje, tako da je glavni pri-re-ditvi na stadionu WAC-a prisostvovalo več kakor 10.000 gledalcev.

800 metrov je Lanzi pretekel v 1,50,7 min.

Italijanski lahkoatleti so že prav pridno pri delu. V Milanu je znani tekač Mario Lanzi pre-tekel progo 800 metrov v sijajnem času 1,50,7 min. Na 200 m je zmagal Gonelli za dolžino prsi pred Marianijem v času 21.4 sekund. V Parmi je Bevil-aqua pretekel 500 m v času 15,11,2 min. Talbana je skočil 7,04 m. V Torinu je skakalec Bologna do-segel isto daljino. V Rimu pa je za tek na 400 m čez zapreke Rousso porabil 56,6 sek.

Sevilla : Lissabon 5:1

Mestna nogometna reprezentanca Sevilla je imela v gosteh reprezentanco Lissabona. Tekmi je prisostvoval general Queipo de Llano. Sevilla je zmagala nepričakovano in povrh še visoko z re-zultatom 5:1. Izid predstavlja resnično presene-čenje, saj je bila mestna reprezentanca Lissabona

enaka portugalski državni reprezentanci — in ka-kor je znano, so Portugalci dobri nogometaši.

Henry Jonsson je zmagal že petič

V nedeljo so Švedi v okolici Stockholma pri-redili špet vsakoletno tekmo za švedsko prvenstvo v teku čez drn in strn. Tudi letos je — že petič zaporedoma — zmagal Henry Jonsson, ki je na-pravil s tem dejanjem kakor ga je bil pred njim v dvaintridesetletni zgodovini tega teka napravil le še njegov slavni rojak Edwin Wide. Jonsson je za progo, ki je bila dolga 6 km porabil čas 28,38 minut. Ob koncu se je moral že pošteno boriti to-krat z nevarnim Torejem Tillmanom, ki je za-ostal komaj za tri sekunde in postal drugi.

Češko-moravski protektorat : Nemčija

Nogometna reprezentanca češko-moravskega protektorata bo v mesecu maju odigrala z nem-ško državno reprezentanco štiri tekme. Češko-moravski protektorat bo postavil moštvo, ki je identično z nekdanjo češkoslovaško nogometno re-prezentanco. Mnenja smo, da je ta reprezentanca tako močna — zlasti če zaigra s polnim elanom, in to zna, kadar je treba — da lahko porazi vsa-kega, tudi najmočnejšega nasprotnika na konti-nentu. Dne 14. maja bo v berlinskem olimpijskem stadionu prva tekma. Nemci so že imenovali svojo postavo: Jakob (Jahn — Regensburg), Streitle (Bayern — München), Kubus (V. R. Gleiwitz), Rohde (Eimshofen), Herrmann (S. V. Waldhof), Mner (Hannover 96), Lehner (Schwaben — Augs-burg), Stroh (Austria), Hänel (B. C. Hertha), Gel-lesch (Schalke), Urban (Schalke). Nemci hočejo na tej tekmi preskusiti nekaj svojih mlajših, nadar-jenih nogometašev.

Nekaj kratkih novic

V Nemčiji bo gostoval italijanski prvak V. C. Bologna, ki bo 11. t. m. igral z F. C. Nürn-bergom, 14. t. m. z Eintracht-Frankfurt, 17. t. m. pa v Hamburgu z Hamburger S. V.

Puricelli in Boffi sta z 18 goli na čelu letoš-nje italijanske »strelske« tabele. Piola je tretji 14 goli.

Tekmovanje za jugoslovansko teniško prven-stvo bo letos prišlo na vrsto šele zadnjega av-gusta. Od 31. avgusta do 3. septembra bo trajalo. Potekalo bo v Belgradu.

Razpis

medklubskega propagandnega atletskega mitinga za juniorje, omladince in seniorje, ki ga bo priredil SK Celje v nedeljo 21. maja t. l. ob 9.30 na Glazilji:

Vrstni red tekmovalja:
100 m, juniorji B in C. — Met diska, omladinci in seniorji. — 200 m, omladinci in seniorji. — Daljina, juniorji B in C. — Troškok, omladinci in seniorji. — 1000 m, juniorji C. — Višina, omladinci in seniorji. — 1500 m, omladinci, seniorji. — Kroglja, juniorji B, C. — Kопje, omladinci, seniorji. — 4x100 m.
Tekmovanje se vrši na tekalšču, dolgem 300 m, ki ima štiri nedvignjene zavoje ter je krito z ugaski. Tekmuje se po pravilih in pravilnikih JAS, ter imajo pravice nastopa vsi verificirani in neverificirani člani klubov članov JAS. Pri najmanj 3 tekmovalcih v vsaki disciplini prejmejo prvi trije priznanice, ako je manj tekmovalcev pa samo prva dva. — Prijavnina znaša 2 din za atleta. Prijave je poslati na naslov: SK Celje, Gosposka ul. 20, najkasneje do 20. maja 1939.

Vodovod Preddvor-Kranj so začeli graditi

Kranj, 9. maja.

Težko bi bilo popisati, koliko težav je priza-dejalo v zadnjih desetih letih kranjskim gospodi-njam pomanjkanje vode. V zadnjih letih, posebno pa še lani, so bile gospodinje skoraj vse poletje brez vode, edino v poznih ponočnih urah je tekla voda, da so si jo zajele za najnujnejše potrebe. Kadar vode tudi ponoči ni bilo, so bile ves pri-hodnji dan v nemajhni zadregi, saj potrebujejo vodo skoraj pri vsakem gospodinskem delu. Pitne vode v Kranju sploh ni bilo mogoče dobiti, zaradi tega v zadnjih letih ni bilo pri nas živahnega tuj-skega prometa.

Hvala Bogu pa je vodovodna kriza dosegla lani svoj višek in tudi konec. Vodilni kranjski čini-teljji so v lanskem letu s številnimi posredovanji dosegli obljubo gradbenega ministra, da se bo že letos gradil vodovod Preddvor-Kranj. Poročali smo že, da se je v gradnjo vodovoda Preddvor-Tupaliče-Luče že začelo in bo ta gradnja že v nekaj tednih končana. Z dovršitvijo tega vodovoda bo razbremenjen vodovod, ki napaja Kranj in je torej upravičeno upanje, da letos ne bo v Kranju žeje. Pred dnevi pa je padla tudi zadnja ovira za gradnjo glavnega vodovoda Preddvor-Kranj. Gradbeni minister g. dr. Miha Krek je potrdil

licitacijo za polaganje cevi in armatur za II. etapo vodovoda Preddvor-Kranj-Stražišče. Delo je pre-zvela tverka Pičman iz Ljubljane za 240.027 din. V torek, 2. maja, pa so že zapele lopate v Pred-dvoru in začele izkopavati jarko za polaganje cevi. Delo bo končano v letošnji jeseni in takrat bo pri nas končno rešeno vodovodno vprašanje.

Vodovodna proga, ki bo tekla mimo gradu Brda proti Kranju in odtod pozneje v Stražišče proti Stari Loki, bo pritegnila tudi vasi, ki do-selej sploh niso imele vodovoda, t. j. Predoslje, Suha Kokrica, Bobovk, Mlaka, Srakovlje, Spodnja, Srednja in Zgornja Bela. Z vodovodom se bo po-spešila tudi granja novih hiš v Kokriškem pred-mestju v Kranju, prav tako tudi ob cesti na Ko-krico, kjer so prav lepe stavbne parcele, a so ostale zaradi pomanjkanja vode ne izrabljene. Ob državni cesti od tovarne Prešern proti Naklemu bodo po zgraditvi vodovoda gotovo zrastle lepe stanovanjske hiše in vile z lepimi vrtovi. Nape-ljava vodovoda na Zlato polje bo dala obema le-pima krajema možnost večjega tujškega prometa.

Z gradnjo novega mostu čez Kokro, ki je bila dovršena lani, je dana možnost razširitve mesta na širo in lepo hujansko ravan, z dograditvijo vodovoda pa se bodo odprli lepi prostori za raz-širitev Kranja v gornjem delu mesta.

Iz Julijske Krajine

Smrt podjetnega trgovca. Umrli je trgovec iz Kobarida g. Albin Perinčič v krepki moški dobi 40 let. Bolehal je že dlje časa, a vedno upal, da bo bolezen premagal. Ker se mu pa stanje ni hotelo izboljšati, se je končno odločil za opera-cijo. Odsel je v Trst in bil tam operiran. Toda tudi operacija ga ni rešila: 28. aprila je umrl. V soboto, 29. aprila so ga pripeljali v Kobarid, kjer je bil v nedeljo 30. aprila popoldne pogreb. Ka-ko je njegova smrt pretresla vse, ki so ga po-znali, in kako je bil priljubljen in spoštovan, je izpričal njegov pogreb: nepregledna množica ga je spremljala na zadnji poti. Bil je pogreb, ka-kršnih naš trg malo pomni. Rajniki je bil tih, mi-ren, zaveden mož, dober družinski oče in podje-ten, delaven trgovec. Zapušča ženo in tri neda-rasle otroke. Naj mu sveti večna luč, žalujočim naše sožalje!

Ribnik v Kobaridu. Ob cesti, ki pelje iz Ko-barida proti Staremu selu, so začeli graditi ribnik z vališčem. Naprava bo precej obsežna in upamo, da bo vsaj deloma zavarovala v naši Soči ribji lov, ki močno trpi zaradi gradbe električnih cen-tral. Ribnik dela podjetje, ki zida elektrarne v odškodnino za ribolovske pravice, ki jih ima dr-žava v tukajšnjem predelu Soče.

Sužid. Po kratki, hudi pljučnici je izdihnil 39letni fant Ivan Stres, po domače Policev. Bil je zaveden, značajan našinec. N. p. v m.

Staro selo. Pred dnevi se je z motornim ko-lesom hudo ponesrečil tukajšnji kmet in lesni tr-govec g. Ivan Benko, star 31 let. V bližini Robiča je prišlo do nezgode. Nesrečni vozač je zdrknil v jarek in tam nezavesten obležal. Ker se je pri-gletilo to v pozni noči, so ga našli ljudje šele

proti jutru. Odpeljali so ga v bolnišnico v Čedad. Zelimu mu čimprejnjega okrevanja.

Asfaltiranje državne ceste po Zg. Soški do-lini. Pred meseci smo pisali, da je bila lanske jesen državna cesta po Soški dolini do Kobarida razširjena, modernizirana in asfaltirana. Sedaj se dela nadaljuje. Ker predpriprave za kobarisko električno centralo, ki naj bi bila sosedna onima pod Doblarjem in pri Plavah, še niso dokončane, se je asfaltiranje začelo šele dober kilometer za Kobaridom. Tam so že znižali znani »Trnovski klanec« in z asfaltom tlakovali okrog 2 km ceste, sedaj širijo in tlakujejo naprej v smeri proti Bovcu. Onega dela tik za Kobaridom se še nočejo lotiti, ker ne vedo, kje točno bo jez in kako vi-soko bo segla zajeta Soča, po katere strugi še vedno vrtajo in iščejo trdnih temeljev ter zato ne vedo, kam in kako visoko bo treba cesto preložiti.

Ali ste že naročili letošnje Mohorjeve knjige?

Toča v okolici Gradca

V torek okrog 1 popoldne je nad okolico Gradca nastala velika nevihta, ki se je kmalu razlila v močen naliv. Vseula pa se je tudi kot vrtna jagoda debela toča, ki je v nekaj minutah pokrila poto in travnike z belo odejo. Naliv toče, ki je trajal nekako 7 minut, je po sadovnjakih in vrtovih napravil veliko škodo. Zlasti pa je uničil pomladansko cvetje. Na drevju je toča oklestila vse mlade sadeže, kakor česplje, marelice, čreš-nje, hruške, ki so že obetale tako lep pridelek. Še debelejša toča je padala v okolici St. Got-harda. Tudi tam so sadovnjaki vsi okleščeni.

Danski kralj Kristijan X. je praznoval 50 letnico, odkar je stopil v dansko vojsko. V Rosenborgu je bila ob tej priloiki velika vojaška parada. Na sliki kralj in kraljica Alexandrina, ko pozdravljata častnike kraljeve garde.

Aleksij Pelipenko;

Ukrajina joka...

Muke so bile za častnika neznosne. Telo mu je večkrat vstrepetal, sililo se je medlo stokanje, nato mu je klonila glava na prsa in padel je v omedlevice.

Župnik Nikander je misli, da je častnik mrtev in je pričel moliti za pokoj njegovi duši. Čekisti so častnika odvezali od kola in ga položili na tla. Potem so ga polivali z vedri mrzle vode in mu odmašili usta.

Skoro dve uri je ostal nezavesten, potem se je začel gibati in je strašno zakričal. Zopet so mu zamašili usta, privezali so ga na kol in so ga dalje mesarili.

»Pokažite mu, kako so častniki izbijali vojakom zobe!« je ukazal sodnik.

Eden je šel po klešče in je nesrečniku pulil zobe. Tudi lase so mu potrgali in trpel je grozne muke, dokler ga ni zopet omedlevice rešila bolečina.

Tudi tedaj ga niso pustili umreti, temveč so ga zopet polivali z vodo, da je prišel k zavesti. Potem so ga tretjič privezali h kolu. Med velikim trpljenjem je častnik odprl oči in pogledal okoli. Nedaleč je videl župnika Nikandra in ujela sta se z očmi. V tem pogledu je bila prošnja, ki je do srca spekla župnika Nikandra: »Moli za mojo dušo!« Župnik Ni-kander se je pokrižal, sklenil je roke in molil.

Častnik je to videl, pokimal je z glavo in zaprl je oči. Toda eden izmed čekistov je to zapazil:

»Kaj?« je zakričal. »Vidva nam hočeta menda tu na dvo-rišču igrati burko? Vama bom že pomagal!«

Potegnil je svoj nož in iztaknil častniku obe očesi.

Tega pa župnik Nikander ni mogel več prenesti in padel je nezavesten na tla.

21

Zvečer se je Nikander zavedel, ogledoval si je okoli sebe in spoznal, da je v svoji celici. V prvem trenutku ni vedel, ali so bile le strašne sanje, ali je v resnici gledal mučenje človeka. Vendar je spoznal, da je bilo vse res, ker je videl poleg sebe le še dva častnika.

Častnika sta bila sklonjena nad župnikom Nikandrom. V njunih očeh je bral skrit strah. Nekaj časa sta molčala, potem pa je eden od njiju dejal:

»Očka, kje ste bili ves dan? Kaj so delali z vami, da so vas nezvestnega prinesli? Ko vas ni bilo, so odpeljali tudi najinega tovariša. Ali kaj veste o njem? Ali so ga ustrelili? Ali ste ga videli? Ali bodo tudi naju ustrelili?«

Ko je župnik Nikander zapazil, da nista še zvedela o usodi njegune tovariša, je hitro preudrnil, ali jima naj pove, ali ne. Ne, ničesar jima ne bo povedal. Zato jima je kratko odgovoril:

»Draga tovariša v usodi, truden sem do smrti. Ne morem govoriti. Mnogo vama itak ne vem povedati. Le to vem, da je sodnik vajinega tovariša toliko časa zasliševal, da je padel v nezavest.«

Vse drugo je zamolčal. Takoj nato je prebledel in se začel tresti. Pred njim je bila nesrečnikova podoba, ki je moral toliko trpeti. Prekrižal se je in je tiho dejal:

»Večno živi v nebesih, ubogi mučenik!«

Zadnji dogodki so vzeli častnikom mir. Vso noč nista zaspala. Tudi župnik Nikander ni mogel zaspati. Mučila ga je misel, kaj je z mučenim nesrečnikom, ali je že umrl, ali se še sedaj muči. Take misli so ga potrle in ga preganjale kot še nikdar. Lasje, ki so bili do tedaj pol črni, pol sivi, so mu v tej noči popolnoma posiveli. Tudi z obraza sta morala častnika razbrati, da je doživel grozno žaloigro.

Naslednje dopoldne so ga zopet poklicali v pisarno pre-iskovalnega sodnika. Le s težavo se je vlekel po dolgih hod-nikih in večkrat se je moral odpočiti, da ne bi omahnil.

Izdatno
milo –
poceni pranje

Res, s Schichtovim terpentinovim milom perete poceni. Njegova mehka, bujna pena ima tako veliko čistilno moč, da je dolgo muncanje nepotrebno. Zato se mila le malo porabi – perilo pa se varuje. Dobro milo je vedno najcenejše.

Schicht
terpentin milo

SCHICHTOVO
TERPENTINOVNO MILO

Darovi za kongres Kristusa Kralja v Ljubljani

Za KKK so v zadnjem času darovali sledeči:

Občina Ruše 250 din; Ljublan. bogoslovci 230 din; Predstojništvo uršulinske cerkve v Ljubljani 250 din; po 200 din: Župni urad Zellog, p. Železniki, Zore-Bergant, Spod. Stranje, Gabrijelčič Mar., Brezje, Župni urad sv. Marijete v Rimskih Toplicah; Župni urad Za-gradec na Dol. 238 din; Bajce Filomena, vd. šol. upr., Vičmarje 200 din; Nvak Ant., vd. šol. upr., Vičmarje 300 din; Župni urad v Kokri pri Kranju 200 din; Župni urad sv. Katarine pri Medvodah 200 din; Župni urad Duplje 218 din; Župni urad Naklo 235,50 din; po 200 din: Župni urad Kopanj, Župni urad Skaručna; po 200 din: Martinčič Andrej, župnik, Unec, Občina Ljubno, Župni urad sv. Lenart n. Šk. Loko, Župni urad Smartno v Tuhinju, Župni urad Grabovo, Župni urad Brez-nica, Župni urad Radovica, Župni urad Stara Oselica, Župni urad Nova Stitfa, Župni urad Sv. Trije kralji 275 din; Župni urad Stari trg ob Kolpi 231 din; Župni urad Zg. Tuhiň 280 din; Župni urad Zapozge 215 din; Župni urad Prežganje 263 din; Župni urad Hraslje pri Kranju 201,75 din; inš. Milavec Franc, Ljubljana 100 din; Stela Franc, univ. prof. v Ljubljani 100 din; Zbir-ka dekl. Mar. družbe Poljana n. Šk. Loko 125 din; Župni urad Podlipa pri Vrhniki 163 din; Župni urad Sv. Lambert, p. Sava 120 din; inš. Ruech Franc, Ljub-ljana 150 din; Merhar Cecilija, Ljubljana 100 din; dr. Bajec Anton, direktor, Ljubljana 100 din; Resman Fr., župan v Radovljici 100 din; Planinšek Karel, trgovec v Ljubljani 100 din; Sem Jakob, trgovec v Ljubnem 100 din; Pekolj Mar., Vrbovec 2 150 din; Župni urad Spitalč, p. Motnik 100 din; Župni urad Studence pri Sevnici 115 din; Pfillogl Anton, trgovec v Ljubljani 150 din; dr. Puher, Ljubljana 100 din; dr. Al. Ostrc, kanonik v Mariboru 100 din; dr. E. Bassin, zdravnik v Ljubljani 100 din; Župni urad Trzin 100 din; Žup-ni ura Hudnik 12 din; Župni urad Lucine 100 din; Žup-ni urad Zasip 151 din; Kapela sv. Vito, v Zeleni jami 150 din; Župni urad Unec pri Raketu 133,50 din; Župni urad St. Ilj pri Velenju 152 din; Župni urad Vavta vas 151,50 din; Župni urad sv. Martina, Smartno ob Dravi 330 dinarjev.

Vsem darovalcem se pripravljalni odbor za KKK toplo zahvaljuje. — Bog plačaj stotero.

Prosimo pa, da bi se prošnjam za kritje ve-likih stroškov, ki jih bo zahteval veličastni med-narodni kongres KKK, odzvalo še mnogo veliko-dušnih darovalcev.

Prispevke za kongres lahko pošljete po ča-kovni položnici Naslov čekovnega računa je:

**Pripravljalni odbor
za kongres Kristusa Kralja, Ljubljana**
Številka čekovnega računa je 11.711.

Voda pri gašenju požara zavrela

V veliki tržnici v Leipzigu, kjer so velike kleti za živežne potreščine, je izbruhnil požar, ki se je po natrpanih skladiščih silno hitro širil. Požar se je tako razvel, da so se mu gasilci mogli približati le v najboljši opremi zoper ogenj in dim. Vročina je bila tako huda, da se je vodni curek iz brizgalne nekako odbijal od plamenov in padal nazaj na gasilce v obliki kapljic vrele vode. Tu in tam so se dogajale tudi eksplozije, po katerih je ogenj prišel do novega neli-va. Ker velikih zalog v skladiščih sploh ni bilo mogoče rešiti, so se gasilci omejili samo, da so ogenj zadrže-vali v kletih. Gašenje je trajalo ves dan.

Skok z motornim kolesom, za katerega je že treba nekaj poguma.

V sobi so sedele iste tri zverine v človeški podobi kot dan prej. Kadili so in se zabavali. Potem se je obrnil sodnik proti župniku Nikandru. Glas mu je zvenel tako mirno, kakor da bi imel najčistejšo vest na vsem svetu.

»No, tovariš duhovnik, sedaj si menda videl, kaj se pravi biti v mojih rokah. Ali boš sedaj povedal, kje so stvari?«

Župnik ni odgovoril.

»Torej ne?« je zakričal sodnik. »Dobro, še enkrat ti bom pokazal, kaj znam.«

Zopet so peljali čekisti župnika Nikandra na dvorišče in doživel je isti prizor z drugim častnikom, kot dan prej s prvim.

Toda za to žrtev je bilo preveč trpljenja. Ko je častnik med mučenjem padel v nezavest so ga zaman polivali z mrzlo vodo, ni se več zavedel. Čekist mu je položil roko na prsa in glasno oznanil:

»Ne živi več!«

»Poklicani zdravnik je ugotovil smrt. Župniku Nikandru je bilo lažje pri srcu. Tiho je govoril:

»Živi večno v spomin potomcev; mučenik!«

Župnik Nikander ni vedel kako je prišel v celico. V njej je bil še en častnik. Zopet je razmišljal, ali naj mu pove, ali ne.

»Če mu ničesar ne povem o usodi njegovih tovarišev,« je preudarjal, »bo bolj mirno pričakoval jutrišnjega dne. Ali ne bi bilo bole, da mu vse razodenem? Morda bo umrl od strahu, ne da bi mu bilo treba pretrpeti mučenje. Da, to bi bilo dobro! Toda potem bi bil kriv njegove smrti. Morda ga bodo vendar pomilostili?«

Hipoma se mu je porodila misel: Ali ne bi mogel rešiti zadnjega častnika iz krvniških rok za ceno, ki so jo rdeči hoteli? Ali naj izroči cerkvene posode pod pogojem, da bodo častnika izpustili?

Otroški kotiček.

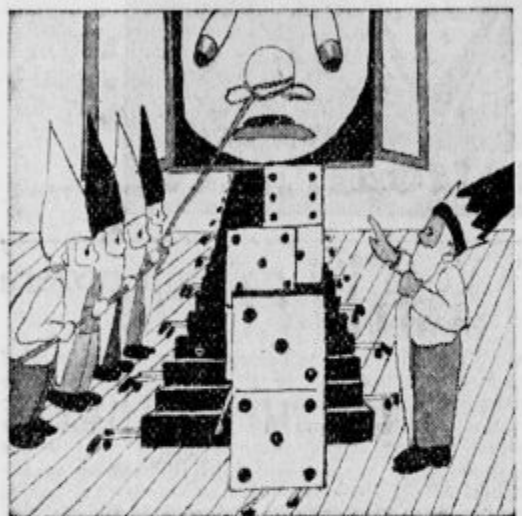
40

Konči Ahačiči

Nosan in Zalika

Cirečare zadovoljno pokima, stopi k škattli, v kateri spe domine, odrine pokrov, položi na domine svojo vsemogočno brado in govori: »Vstanite, vstanite domine! Domine brez glav! Pod okno se razvrstite, do Lune most zgradite, most trden in močan, da bo jezdit po njem Krasan!« In kaj v škattli zagomazi in domina za domino prihiti.

Cap-ca-cap-cap, cepetajo drobcene dominke nožice, ek — skočijo v zrak in čaf — pade cela vrsta domin na tla, druga poleg druge. Prihodnja vrsta pade — ek-čaf — na prvo, tretja vrsta — ek-čaf — na drugo, in tako naprej in naprej, dokler je še domin kej. In že je most zgrajen od tal do Lune, most, da mu ga ni para na celem svetu.

IZOLACIJE

proti vlagi in vročini, ploščice za oblaganje sten, mavec, šamot in ves ostali

gradbeni material

dobite pri

MATERIAL

LJUBLJANA, Tyrševa c. 36 a
Telef. 27-16 Brzjavi: Material

Natečaj

Komanda vojnega zrakoplovstva sprejme v pogodbeno službo 16 diplomiranih inženirjev strojne stroke z nagrado od 38.000 do 48.000 din, in 15 diplomiranih tehnikov (12 strojne, 3 elektrotehnične stroke) z nagrado 24.000 do 38.000 din na leto.

Kandidati morajo imeti vsaj tri leta prakse. Pogoji objavljenega natečaja se lahko vidijo v tekoči številki »Službenih novih« in »Službenega vojnega lista«, zainteresiranci pa iste lahko dobe brezplačno v osebno uporabo, če zanje prosijo po pošti.

Skraini rok za prijavo 1. junij 1939.

Pisarna vojnega zrakoplovstva generalštaba v Zemunu. V. Dž. št. 9576, 1. maja 1939.

Umrta nam je naša ljubljena soproga in teta, gospa

Ana Cuzak

Pogreb drage pokojnice bo v četrtek, dne 11. maja ob 4 popoldne izpred mrliške veže splošne bolnišnice na pokopališče k Sv. Križu.

Ljubljana, dne 10. maja 1939.

Ivan Cuzak, soproj — in ostalo sorodstvo.

Mestni pogrebni zavod v Ljubljani.

Visokovredni beli cement »LILJAN«

proizvod tovarne »DALMACIJA«
Kaštel Sućurac pri Splitu, za
fasade, stopnice, teraco,
umetni kamen,
cementne izdelke i.t.d.

Zastopstvo: **GREGOVIČ & Co.**

Ljubljana, Celovška cesta št. 37 - Telefon št. 39-48

MALI OGLASI

V malih oglaših velja vsaka beseda 1 din; žentlovanjski oglaš 2 din. Debelo tiskane naslovne besede se računajo dvojno. Najmanjši znesek za mali oglaš 15 din. — Mali oglaš se plačujejo takoj pri naročilu. — Pri oglaših reklamnega značaja se računa enokolonska, 3 mm visoka petlinna vrstica po 3 din. — Za pismene odgovore glede malih oglasov treba priložiti znamko.

Službe iščejo

Kuharica

išče službo v župnišču.
Naslov v upravi »Slov.«
pod št. 7214. (a)

Krojaška pomočnica

Izvežbana v damski in
moški stroki, išče službo.
Cesen Cirila, Tacen 39,
št. Vid nad Ljubljano.

Fant s trgovsko šolo

vojaščin prost, želi pri-
merno službo. Naslov v
upravi »Slovenca« pod
št. 7245. (a)

Pek - poslovođa

išče službo pomočnika
ali vzame v najem peka-
rijo. Volkar Milan, Zg.
Tuhinj pri Kamniku. (a)

Tkalski mojster

Jugoslovanski državljani,
išče službo. Nastop takoj.
Naslov v upravi »Slovenca«
pod št. 726/7275. (b)

Odlična pisarniška moč

sprejme vsako službo.
Priporočilo župnega ura-
da. Naslov v upravi »Slo-
venca« pod št. 7215. (a)

Manufakturnist

verziran v konfekciji in
galanteriji, želi preme-
stitev. Dopise v upravo
»Slov.« pod »Večletna
praksa« št. 7117. (a)

Pomočnik

mesarski in prekaževal-
ski, vojaščin prost, išče
službo kjerkoli. Naslov
v upravi »Slovenca« pod
št. 7177. (a)

Denar

Hranilne knjižice
3% obveznice

in druge vrednostne
papirje kupuje in plača
najbolje

BANČNO, KOM. ZAVOD
Maribor, Aleksandrova 40

Kupimo

Vsakovrstno

zlato kupuje

po najvišjih cenah
CERNE, juvelir, Ljubljana
Wolfova ulica št. 3

Birmanska darila

po nizkih cenah pri

J. VILHAR, urar
Ljubljana, Sv. Petra cesta 36.

Službodobe

Izurjeno krojiljo

za triko perilo sprejme
Lana, Gregorčičeva 5.

Služkinja

vajena vseh kmečkih del
se sprejme. Plača po do-
govoru. Gostilna in me-
sarija Milinarič, Brezje,
Gorenjsko. (b)

Pekovskega pomočnika

mladega, poštenega, ki bi
raznašal kruh, in pekov-
skega vajenca, močnega,
poštenega, takoj sprej-
mem. Škrinjar, pekarna,
Slov. Javornik 28. (b)

Hišnik za tovarno

priden in sposoben iz-
vrševati razna dela za
vzdrževanje poslopij, do-
bi v večjem kraju blizu
Ljubljane stanovanje in
nekaj mesečne plače, in

hišnik za vilo

v Ljubljani, ki se razu-
me na vrtnarstvo, dobi
brezplačno moderno eno-
sobno stanovanje. Upo-
kojenec naj pošljejo po-
nudbe upravi »Slovenca«
pod »Skrben« 7421. (b)

Obrt

Sliskarstvo — pleskarstvo
V. Zveglj, Cojzova c. 1,
Novi vzorci! Cene vsem
dostopne. (t)

Posredstva

Dvostanovanjsko hišo
na Glinah, Cesta V, št.
16 — prodam. (p)

Hišo v Ljubljani

do 200.000 din kupim. —
Ponudbe upravi »Slov.«
pod št. 7504. (p)

Kunaver Ludvik

gradbeno - strokovno na-
obraženi posredovalec —
Cesta 29. oktobra št. 6,
telefon 37-33, ima napro-
daj večje število parcel,
kompleksov, posestev, go-
zdov, trgovskih in stano-
vanjskih hiš in vil. — Po-
oblaščen graditelj in sod-
ni cenilec za nasvete brez-
plačno na razpolago.

Stanovanja

ODDAJO:

Dvosobno stanovanje
manjše, oddam. Mošker-
čeva 18, Zelena jama. č

ISČEJO:

Stanovanje

majhno, kompletno, isčem
Vselitev 1. avgusta ali
preje. Ponudbe v upravo
»Slovenca« pod »Učitel-
jica« 7494. (c)

SOBE

Sobo

z dvema posteljama, ev.
tudi s hrano, s posebnim
vhodom — takoj oddam.
Bohoričeva ulica 9. (s)

Prodamo

Najugodnejši nakup

moških oblek nudi
Prešker, Sv. Petra c. 14,
Ljubljana. (t)

Šivalna stroja

in žensko kolo zaradi
bolezni prodam. — Zorc,
Marenčičeva ulica 3. (t)

Prave bergamaške osle

dobite najceneje v želez-
nini Fr. Stupica, Ljub-
ljana, Gosposvetska c. 1.

Najceneje
kupite prvovrstno

kolo

ali

šivalni stroj

v trgovini
Splošna trgovska
družba
v St. Vidu nad Ljublja-
no (v hiši g. Peršina).
Istotam najcenejša po-
pravila rabljenih koles.
Dajemo na ugodne me-
sečne obroke.

Moške srajce

že od 14 din. I. Tomšič,
Sv. Petra c. 38. (t)

Cepljeno trsje

na raznih podlogah nudi
Ziher Franjo, Zamušani,
Sv. Anton, Moškancji. —
Zahtevajte cenik! (t)

»Presto«
kolesa

večletna tovarniška ga-
rancijska. — Na ugodne ob-
roke. — Na zalogi tudi ko-
lesa drugih znamk.
Rabljen kolesa vzamemo
v račun.

Nova trgovina

Tyrševa cesta 36
(Nasproti Gospodarske
zveze).

Rabljen embalažo
tehnične, peč itd., prodaj
Gospodarska zveza, Tyr-
ševa cesta, Ljubljana.

Za birmance in birmanke
priporočam ročne torbice,
denarnice, aktovke, no-
gometne žoge, nahrbtnike
itd. Ivan Kravos, Maribor,
Aleksandrova c. 13.

Večji štedilnik

voz zapravljivcev, pisalno
mizo, klavir (štetfligel)
prodaj Marinko, Prečna
ulica 6. (t)

Vnajem

Tovarniške prostore
v Ljubljani, primerne za
vsako industrijo, oddamo
s 1. junijem. Naslov v
upravi »Slov.« pod 7149.

LUSKE v slojih
lahko jih je strgal

**zdaj
rešen!**

(Čitajte spodaj pismo Mr. Hibberda)

Luske in prhut — to je začetek vseh neprijetnosti z lasmi. To je gotovo znamenje, da lasje umirajo zaradi pomanjkanja naravnih hran. Umiranje pa slej ali prej znači — plešavost. Če se v Vaših lasih pokaže tudi najmanjši znak luske ali prhuta, začnite jih hraniti — in sicer takoj z njihovo naravno hrano — s Silvikirom.

Od česa živijo lasje?

Slavni biokemik Dr. Weidner si je postavil nalogo, da najde, kaj je prav za prav vzrok, da lasje rastejo — od česa živijo. Utrdil je, da je za to potrebno nič manj kot štirinajst raznih elementov, izmed katerih so nekateri zelo redki ter je njihova priveditev zelo draga. Ko je tako našel, kaj je naravna hrana las, se je odločil proizvajati jo in jo prinesiti odjemalcem v taki obliki, da bi jo lasna korenina mogla lahko absorbirati. Rezultat teh let preiskavanja je — Silvikiro.

Oduševljenje zdravniških krogov

Silvikrin ni noben tajni prepat. Njegov recept je bil predan na mišljenje zdravnikom in klinikam. Povsod so ga spre-

Korenino je treba hraniti. Kako Silvikiro hrani la se. Črna glavica — skorinica — lahko izpade — prava korenina je vlaknasta izrastlina pod njo. In ravno njo hrani Silvikiro.

jeli z nepopisnim oduševljenjem profesor Polland, slavni dermatolog na univerzi v Grazu, je dosegel s Silvikirom tako sijajne rezultate, da je bilo njegovo izvešje prepolno hvale o njem. Njegove besede so dobesedno citirane v prospektu, ki je priložen vsaki steklenici Silvikiroma.

Silvikrin je ozdravil ta-le kronični slučaj luske. S kakšno lahkoto bo šele ozdravil lažje slučaje — ki pa na koncu lahko postanejo ravno tako nevarni, ker prhut vodi do plešavosti.

Čitajte pismo Mr. Hibberda:

Mr. Hibberd, 20, St. Paul Hill, Winchester, piše: »Dokler nisem poskusil z Vašim Silvikirom, sem bil ves obupan zaradi trdovratnega luskavega stanja moje glave. Luske so bile kronične ter so pokrivale mojo glavo v celih slojih, da sem jih lahko strgal. Zdaj sem rešen tega strašnega, ogabnega stanja nečiste glave.«

KAJ VAM JE POTREBNO: Proti prhutu — ka-

dar lasje začno izpadati. Da bi kožo glave ohranili zdravo, da pojačate lase in da pride do izraza njihova naravna lepota —

Zahtevajte LOTION SILVIKRIN

Proti trdovratnemu prhutu, močnemu izpada-

nju las, kadar se že pokažejo pleše — da bi obnovili rast las, uporabljajte koncentrirano naravno organsko hrano za lase —

Zahtevajte NEO-SILVIKRIN

Silvikrin

poživlja rast las

Y-33-K

HOTEL

Učka

na obali morja v omišalskem zalivu.

Hotel ima 80 lepo urejenih sob. Popolna oskrba s sobo dnevno din 60— za osebo. 10% popusta za pred in po sezoni. Za obilen obisk se priporočata lastnika hotela Albanež - Antončič

LJUDSKA POSOJILNICA V LJUBLJANI

za d. z. neom. jam. Ljubljana, Miklošičeva cesta 6 v lastni palači

obrestuje hranilne vloge
najugodnejše.

Nove in stare vloge ki so

v celoti vsak čas izplačljive

obrestuje po 4%, proti odpovedi pa po 5%

Zahvala. Ob smrti naše dobre, nepozabne mame, stare

mame itd., gospe

Neže Tome

se za vsa sočustva in sožalja ter za spremstvo na zadnji poti vsem najiskrenejše zahvaljujemo.

Sv. Jurij ob Taboru, dne 11. maja 1939.

Zalujoči rodbini Bianchi in Kovačič.

Umrta nam je naša srčno ljubljena mama, stara mama, sestra, svakinja in tašča, gospa

Gisy Kleinschrodt
pl. Frankheimb

vdova po generalmajorju

Pogreb drage pokojnice bo v petek, dne 12. maja ob 5 popoldne izpred mrliške veže splošne bolnišnice na pokopališče k Sv. Križu.

Ljubljana, Maribor, Štore, Mozirje, Wien, Graz, 10. maja 1939.

Hansi, sin; Vera, sinaha; Ilse, vnukinja
in ostalo sorodstvo.

Mestni pogrebni zavod v Ljubljani.

LJUBLJANA

Akademija

Ijubljanske srednješolske mladine v pripravo na kongres Kristusa Kralja

Prof. Tome: Kristus Kralj. Zbor zavoda sv. Stanislava. — Slavnostni govor. Dijak III. real. gimn. — Klemenčič: Majniška pesem Jezusu. Zbor zavoda sv. Stanislava. — M. Elizabeta: Našemu Kralju. Dijakinja II. real. gimn. — Gloria iz II. koralne maše: Fons Bonitatis. Gojenke uršulinskih šol. — Suhadolnik: Oče naš. Dijaki zavoda sv. Stanislava. — L. J. Zabkar: Mi mladi Kristusu Kralju. Dijaki I. realne gimnazije. — Haydn: Arija iz oratorija Stvarjenje. Dijakinja II. real. gimn. — Reger: Uspavanka. Dijakinja II. real. gimn. — Schubert: Vsemogočnost. Dijakinja II. real. gimn. Pri klavirju g. J. Osana. — Žitnik: Prošnja pesem. Dijak učiteljske šole. — Dr. Dolinar: O lepa Rožica Marija. Dijakinja mestne ženske gimnazije. — Dr. Dolinar: Moja luč. Dijakinja mestne ženske gimn. — J. Š.: Kristus, naš vodnik. Dijaki klas. gimn. — Dr. Kimovec: Hvalite Gospoda. Zbor salezijanskih gojencev. — Dr. Grzinič: Aklamacije. Zbor salezijanskih gojencev. Prireditelj bo v veliki dvorani hotela »Union« 14. maja 1939. — Pričetek ob pol 11 dopoldne. Vstopnice se dobijo pri Pax et bonum. Sedeži po 12, 10, 8 in 6 din, stojišča 2 din. Za dijaške balkonske sedeže po 4 in 3 din če kupijo vstopnice do sobote zvečer.

OB 50-LETNICI USTANOVITVE

ZA BIRMO

URE IN ZLATNINE PO NAJNIZJIH CENAH

LUD. ČERNE

Ljubljana, Wolfova ulica 3

1 Umetniška razstava Lavrinova-Remčeva-Gorjup v Jakopičevem paviljonu je dnevno odprta od 9 zjutraj do 19 zvečer.

1 Rešimo mladino pred alkoholizmom. Liga proti alkoholizmu je na podlagi svojega dosedanjega dela smatrala za potrebno, da posveti več pozornosti vprašanju zaštite mladine pred alkoholom. Zato je za letošnji treznotni teden določila geslo: »Rešimo mladino pred alkoholizmom«. V zvezi s tem sklicuje zborovanje za soboto 13. t. m. s sledečim dnevnim redom: 1. Otvoritev tedna. 2. Vpliv alkohola na dedno snov (predava dr. Božo Škerlj). 3. Prehrana otrok in alkohol (predava dr. I. Pirč). 4. Alkoholizem in vzgoja mladine (predava dr. Stanko Gogala). 5. Zaščita mladine pred alkoholizmom e pravnega stališča (predava univ. prof. A. Maklešov). 6. Organizacija za obrambo mladine pred alkoholizmom (strok. učitelj Vojko Jagodič). Po predavanjih je na programu razgovor in končno sprejetje predlogov, odn. resolucije v smislu gornjega gesla. Namen zborovanja je predvsem ta, da vsestransko osvetli vprašanje alkoholizma med slovensko mladino in določi smernice za nadaljnje delo v tem pogledu. Zborovanje bo v soboto 13. t. m. ob 9 dopoldne v magistratni sejni dvorani. (Iz pisarne Lige proti alkoholizmu na Gosposvetski c. 2/II.)

Botrice - botri!

Birmanska darila najceneje v veliki izbiri pri stari trdki

Jos. EBERLE

(švicarske ure, zlatnina, srebrnina itd.)
Ljubljana, Tyrševa 2 (palača hotela »Slon«)

1 Frančiškanska prosveta M. O. v Ljubljani priredi 21. t. m. svoj društveni izlet na Zaplaz pri Catežu. Odhod iz Ljubljane z osebnim vlakom ob 8.05 zjutraj do postaje Velike Loke. Po prihodu na Zaplaz okoli 11 bo skupna sv. maša z ljudskim petjem, nato skupno kosilo. Popoldne piknik s prosto zabavo. Popoldne ob 4 šmarcnice z ljudskim petjem in nato povratek v Ljubljano, kamor dospemo ob 20.30. Stroški za vožnjo in prehrano bodo znašali okoli 35 din. Obvezne prijave za izlet sprejema pisarna Pax et bonum v frančiškanskem prehodu najpozneje do 18. t. m. Vsi člani in prijatelji naše prosvete vljudno vabljeni!

1 Idrijski običaj 14. maja Zaplaz na Dolenjskem. Odhod iz Ljubljane ob 7.48, prihod v Veliko Loko ob 9.30. Odhod iz Velike Loke ob 19, prihod v Ljubljano ob 20.38. Od postaje do Zaplaza je dobro uro hoda. Nedeljska povratna vozovnica 21 din. — V Zaplazu je komponiral, ko je iskal tam v zadnjih letih mir in zdravje, pokojni naš Zorko. Marsikatera njegovih skladb, ki se že poje in ki se bo pela, je bila tam porojena. Veselilo nas bo, če se nam pridružijo na tem

romanju njegovi nekdanji prijatelji pevci, da se zlijeta radostni krik letošnje prelepe pomladi in Zorkova pesem v eno in da bo počaščen njegov spomin. Mašo zadržimo za pok. Zorkom bo daroval duhovnik Idričan.

1 Opozorjamo na veliki koncert pevskega zbora Glasbene Matice ljubljanske, ki bo na binkoštno nedeljo popoldne v Postojnski jami. Na binkoštno nedeljo bo vozil iz Ljubljane v Postojno in nazaj posebni vlak. Vsi stroški s potnim listom vred znašajo 75 din. Prijave sprejema Putnik.

1 Javno cepljenje proti kozam v vsej mestni občini ljubljanski se prične v torek 16. t. m. Cepljenje bo v posameznih oddelkih mesta po programu, kakor je razvidno iz lepakov, nabitih na vseh javnih razglasnih deskah, prav tako pa tudi na cerkvah, šolah itd. Starše ponovno opozarjamo, da je cepljenje obvezno in da je vsak neopravičen zaostanek po zakonu strogo kazniv.

1 Srajce, kravate, karničnik, Nebotičnik. 1 Džim iz džungle, legendarna figura slavne risarja Aleksa Reymonda, ki je ustvaril s svojimi čudovito fantastično enega najbolj senzacionalnih risanih romanov, bo tokrat na filmskem platnu tudi v Ljubljani. Mladina, kakor tudi odrasli so ga nešteto krat z zanimanjem in velikim pričakovanjem gledali v vseh mogočih svetovnih časniki ter je nedvomno, da bo vzbudil tudi pri nas vsestransko zanimanje. Režiserja Ford Beebe in Clifford Smith sta napravila iz tega romana enega najmonumentalnejših pustolovskih džunglovskih filmov v dveh ogromnih delih. Na sporedu ima film kino Sloga od petka dalje. I. del tega filma do vključno ponedeljka 15. t. m., drugi del pa prihodnji teden od točka 16. t. m. do vključno petka 19. t. m. Ogleđ filma prav toplo priporočamo.

1 Stenice, molje in drug mrčes uničuje s edino učinkovitim sredstvom le mestni desinfekcijski zavod. Informacije daje mestni fizikat.

1 Nemogoč prehod. Prebivalci Florijanske ulice in Karloške ceste so upali, da bodo mogli ob delih pri obnovitvi tramvaja na Starem in Mestnem trgu hoditi vsaj po Grudnovem nabrežju in da jim ne bo treba delati velikega ovinka čez Sv. Jakoba most na Breg. Res je težaven prehod čez Stari in Mestni trg, toda na Grudnovem nabrežju pa bi morali imeti delavci nekoliko obzira do občinstva, ki hiti v sredino mesta po opravkih. Blatna ilovica ne sme ljudem padati na obleko! Na nabrežju je dovolj prostora, da bi mogli vozniški gradiva nekoliko priznati občinstvu, kar jim ne bi prizadevalo nobenih težav!

Jesenice

Lepa godovna in poročna darila ima na izbiri trgovina Krekov dom.

MARIBOR

Sezonski delavci gredo v Francijo

Naval pri včerašnjem sprejemu - Če ne bi bilo poljske in španske konkurence ...

Maribor, 10. maja.

Danes so se sprejemali na mariborski Borzi dela sezonski delavci za Francijo. Sprejemal jih je delegat združne organizacije »Femec iz Pariza. Omenjena organizacija je nekaj podobnega kakor naša Zadruga zveza ter ima tudi poseben odsek za posredovanje sezonskih delavcev za svoje združne člane. Delegat je sprejel nekaj sto delavcev, vendar ni mogel vsem ustreči. Bil je namreč strahovit naval ter je bilo več prosilcev kakor pa prostih mest. To bo sedaj že drugi transport sezonskih delavcev za Francijo. S prvim transportom, ki je bil pred nekaj dnevi, so šli večinoma Prekmurci, s področja mariborske borze dela pa se jim je pridružilo kakih 80 delavcev. Mariborska borza dela bi rada poslala na sezonsko delo kakih 800 delavcev, ker bi se tako izpraznil presežek, ki sedaj prikaže delovni trg. So to sami kmečki sinovi in poljedelski delavci, vajeni poljskega dela. Vsi delavci morajo biti tudi zdravniško pregledani. Za ta transport, ki ga je delegat danes zbiral, bo pregled v Ljubljani, potoval pa bo preko Jesenic. V Franciji ostanejo sezonski delavci do meseca decembra. Že pri sprejemu se razdele delavci na skupine, določene za posamezna posestva. Sku-

m Velik koncert Akademskega pevskega zbora iz Ljubljane bo v soboto, 13. t. m. ob 8 zvečer v dvorani Uniona. Na sporedu je 17 pesmi teho skladateljev: Blaža Potočnika, Jurija Fleishmana, Gregorja Riharja, Kamila Maška, Antona Hajdriha, Antona Nedveda, Fr. S. Vilharja in Davrina Jenka. — Vstopnice so v predprodaji v biljetarnici »Putnika«.

m Pogreb Amalije Pečovnikove. »Slovenec« je že poročal o nenadni smrti gospe Amalije Pe-

Zdravici v Rimu

Na gala večerji, ki jo je na Kvirinalu priredila italijanska kraljeva dvojica v čast knezu Pavlu in kneginji Olgi

Rim, 10. maja. AA. (Stefani.) Nocoj je bila v Kvirinalu gala večerja v čast jugoslovanskima gostoma Nj. kr. Vis. knezu namestniku Pavlu in Nj. Vis. kneginji Olgi, h kateri so bili povabljeni najuglednejši gostje. Nj. Vel. kralj in cesar Italije je na svoji desni imel Nj. Vis. kneginjo Olgo, princa Hessenskega, go. Hrističevo, ženo jugoslovanskega poslanika, ter grofa Ciana, na levi strani vladarja je sedela Nj. Vel. kraljica in cesarica, Nj. kr. Vis. knez namestnik Pavle, princa Mafalda Hessenska in duce Mussolini. Med večerjo se je dvignil kralj in cesar Italije, ki je izrekel naslednjo zdravico:

Zdravica italijanskega vladarja

»Vaše kraljevsko Visočanstvo! Z največjo iskrenostjo vas pozdravljam kot našega gosta, katerega je sprejel Rim s spontanimi simpatijami, srečen, ker je mogel manifestirati čustva prijateljstva italijanskega naroda do vaše osebe in vaše države. Zveze, ki združujejo Jugoslavijo in Italijo, so solidne v srečih obeh narodov, zvezanih po bitnih skupnih interesih in po odločni volji za slovo in se bile utrjene z belgrajskim paktom, s katerim imajo za podlago trajen mir in složno sodelovanje. Naši dve vladi izvajata to sodelovanje z najsrečnejšimi uspehi. V zvezi s tem trajnim delom nam je v največjo zadovoljnost mogoče ugotoviti, s kako odločnostjo in s kakim zupanjem delata, da bi odnose med našima narodoma napravili še bolj pristne in bolj globoke. Združeni v skupnem prizadevanju, da ohranimo red in stabilnost, kar je neobhodno potrebno za naša dva naroda, si Jugoslavija in Italija prizadevata ne le za blagostanje svojih narodov, marveč v tem namenu krepijo tudi svoje odnose s sosednjimi prijateljskimi državami ter tako v najširšem obsegu doprinesejo k miru in pomirjenosti Evrope. Upamo, da bo Vaše kraljevsko Visočanstvo poleg drugih spominov na ta obisk odneslo s seboj tudi žive vtise svobodne pristrčnosti, s katero italijanski narod spremlja delotvorno aktivnost in trajni vzpon plemenitega in prijateljskega jugoslovanskega naroda, kateremu pošiljamo naše najtoplejše želje. Izrekajoč te želje, dvigam čašo na zdravje Nj. kr. Velikostanstva kralja Petra II., v osebno zdravje Vašega kr. Visočanstva ter na zdravje kraljevske Visokosti kneginje Ol-

ge in na zdravje kraljevskega namestništva ter za napredek in veličino jugoslovanskega naroda!»

Nato se je dvignil Nj. kr. Vis. knez namestnik Pavle, ki je izrekel to-le zdravico:

Zdravica kneza namestnika Pavla

Sire! Zelo so me ganile besede Vašega kraljevskega in cesarskega Velikostanstva, katere ste blagovolili nasloviti Nj. kr. Vis. kneginji in meni, kakor me je tudi ganil sprejem, katerega mi je blagovolilo prirediti Vaše kraljevsko Visočanstvo ob mojem obisku v Italiji. Moja prva misel velja Vašemu Velikostanstvu izreči najglobokejšo zahvalo. V simpatijah, katere nama je Vaše kraljevsko in cesarsko Velikostanstvo izkazalo, vidim visoki izraz naklonjenosti Nj. kr. Vel. kralju Petru II., Jugoslaviji in vsemu jugoslov. narodu. Manifestacije toplih simpatij italijanskega naroda so me globoko ganile. Znaki svobodne pristrčnosti, katero sem ugotovil ob svojem srečanju z vodilnimi italijanskimi državniki, a v prvi vrsti ob svojem srečanju s šefom italijanske vlade, Nj. Ekscelencio Mussolinijem, so me napolnili s posebno zadovoljnostjo. Morem zagotoviti Vaše kr. Velikostanstvo, da bodo ti izrazi simpatij do Jugoslavije in jugoslov. ljudstva imeli globok odmev na drugi strani Jadrana, kjer se goje splošne simpatije za plemeniti italijanski narod in slavno Savojsko hišo. Ta čustva vzajemnih simpatij in spoštovanja so najboljše jamstvo solidarnosti sporazuma, s katerim je zapečateno prijateljstvo med Italijo in Jugoslavijo. Naši dve vladi sodelujeta v popolni harmoniji v tem koristnem in trajnem delu, navdahnjeni s idejami reda in stabilnosti. V tej aktivnosti imata vedno pred očmi poglobitev dobrih odnosov s sosednjimi in prijateljskimi državami kakor tudi utrditev miru v Evropi. Kneginja in jaz bova trajno ohranila v spominu bivanje v Italiji. Lepote in nedosežni čari vaše divne zemlje kakor tudi močni vtisi o ogromnem napredku, ki jih nosiva iz Italije, bodo doprinesli, da bo ta spomin še bolj živ. S temi mislimi dvigam svojo čašo na zdravje Vašega kraljevskega in cesarskega Velikostanstva, na zdravje Nj. Vel. kraljice in cesarice in vse Savojske hiše, izražajoč najtoplejše želje za srečo in veličino italijanskega naroda!»

Drobne novice

Stockholm, 10. maja. AA. (Pat.) Svedskemu ministrskemu predsedniku se je pripetila avtomobilska nesreča. Pri tem pa ni dobil nobenih poškodb, le avtomobil se je precej razbil.

Manilla, 10. maja. AA. (Reuter.) Angleški parnik »Lindenbank« je zadel v bližini Manille v podmorsko pečino ter sporečil, da se potaplja. Prosil je nujne pomoči.

Pri tenivosti črev in slabem želodcu z nerazpoloženjem za jed vsled zapeke, naj se rabi že davno znana in učinkovita naravna »Franz-Josefova« grenka voda. Zelo pogosto se potrjuje, da je »Franz-Josefova« grenka voda prav posebno koristno domače sredstvo, kadar gre za to, da se zjutraj očisti prebavni kanal s salinskim sredstvom za odprti.

Ogl. reg. S. br. 30474/35.

Št. Vid nad Ljubljano

Akademija šentiviške drž. meščanske šole, v nedeljo zadnjega aprila, je bila skrbno pripravljena in je odlično uspela. Vse pevске, telovadne in gimnastične točke so bile izvajane z veliko točnostjo, posebno pozornost pa so vzbudile ritmične vaje deklic in orodna telovadba dekčev, katerih nekateri so pokazali veliko spretnost na bradlji. Največ odobravanja je zaslužen sledilo simboličnim vajam dekčev: »Naprej zastave slave!«, katere so strumno izvajali deklici, in pa narodnim plesom, ki so jih ljubko in živahno izvajale gojenke meščanske šole; bile so oblečene v pestre slovenske in jugoslovanske narodne noše. Najbolj so užgali slovenski narodni plesi, vprav gorenski »bolcar« pa je bil »kriv«, da so točko: »Narodni plesi« morale v celoti ponoviti. O petju bi morali podati besedo pravemu glasbenemu kritiku. Povezimo le to, da takega mladinskega zbora ni kmalu najti, in prosimo g. pevovodjo, naj s svojimi malimi umetniki stopi pred mikrofonske naše radiopostaje, da bomo po dolgem času spet slišali mladinski zbor iz Št. Vida, ki je bil pred leti poznan in priznan od vseh radio-poslušalcev v naši domovini pa tudi izven njenih meja. Vse točke so bile na višini. V razliko s prejšnjimi akademijami mešč. šole moremo z ozirom na telovadbo pohvaliti telovadne, gimnastične in ritmične točke. Takih akademij si še želimo! — Dvorano Ljudske doma, kjer se je akademija vršila, so napolnili stariši, mladina in prijatelji naše mladine.

Gledališka sezona v Ljudskem domu gre h koncu. Predstavi bosta samo še dve. V nedeljo, 14. maja ob 8 zvečer bodo igrali tridejansko burko: »Brez županovega dovoljenja«, naslednjo nedeljo zvečer pa Schillerjevo dramo: »Kovarnost in ljubezen«. — Za burko obetajo mnogo smeha, vstopnice so pa že v predprodaji v trafikah Kautman nasproti cerkve v Št. Vidu.

Novo mesto

Dva avtomobila sta trčila. K novice pod tem naslovom smo prejeli naslednje pojasnilo: Kakor je uradno ugotovljeno, je tovorni avto iz Ljubljane privozič čez most ter po državni cesti v smeri proti Zagrebu strogo desno in predpisano brzino nadaljeval svojo pot. Tovorni avto je bil že čez polovico cestnega križišča, ko je drvel avto »Jadransko Ekspres« v smeri proti Ljubljani, t. j. iz nasprotni strani, naravnost po levi strani ceste ob Vindischerjevem poslopju. Avto »Jadransko Ekspres« je bil v tem trenutku še 84 korakov oddaljen od t. j. avtomobila in ni zavozil na desno stran ter celo s pospešeno brzino po levi strani ceste vozil proti tovornemu avtomobilu, ki je bil ta trenutek popolnoma pravilno na svoji desni strani, skoraj kot vogalu Vindischerjeve trgovine. Avto »Jadransko Ekspres« je bil pred tem, kot zavozil, še bolj na levo proti Trdinavi cesti in tako povzročil neizogibni karambol s tem, da je tovorni avto od predaj oplazil in ga vlekel nekaj metrov s seboj. Preden se je avtomobil ustavil, je najmanj 20 metrov po levi strani državne ceste zavozil na banovinsko cesto proti Kandiji.

V mestu Atlanta (država Georgija) je Ku-Klux-Klan ob obletnici secesijske vojne l. 1865 priredil svoj obhod po mestu.

KULTURNI OBZORNIK

Jubilejni koncert Glasbene Matice v Mariboru

Mariborska Glasbena Matica slavi letos svoj dvajsetletni jubilej. Temu namenu je bil posvečen tudi vokalni koncert, ki so ga priredili v sredo, 3. maja v veliki uniojski dvorani. Te dni se vršijo javni nastopi gojencev glasbene šole Glasbene Matice, v kratkem bomo pa slišali tudi instrumentalni koncert Glasbene Matice, ki ga študira voj. kap. g. Jiranek. Pevski zbor, ki je nastopil na omenjenem koncertu, je sedaj pod artističnim vodstvom g. Milana Pertota.

Številčno se je zbor dokaj razširil, saj je štel 30 ženskih in 31 moških članov. Glasovno zbor v tej grupaciji še ni izenačen: moški glasovi so za šibkejšje ženske glasove, posebno še za soprane premočni. Basi so zvočni, zlasti v nižjih legah in v umirjenih pianih, manj popolna je še njihova enotnost; tenorji so kot glasovna skupina ubrannejši, precej enovito barvani; altji so pokazali veliko obsežnost in lepo barvo; soprani so bili manj enotni, manjka jim tudi polnosti in prodornosti. V splošnem je pa zbor od zadnjih nastopov napredoval in podobno je, da je zastavil svoje sile na pravem koncu, in bi bilo samo želeli, da bi se mu sedaj razmere ustale in da bi se na ta način mirno posvetil artističnemu delu ter sistematičnemu napredku. Spored naj bi pokazal nekakšen pregled slovenske vokalne glasbe, pri čemer je bil upoštevan iz starejše dobe Gallus-Petelin (Pater noster), nadalje so se pa vrstili Anton Foerster (Naše gore, Ljubica), Ant. Nedved (Najaz v planinski raj), Pavčič-Adamič (Jezdec), Pavčič (Narodna napitnica), Janko Ravnik (Poljska pesem), Anton Lajovic (Lan, Zeleni Jurij), Emil Adamič (Mlad junak, Prelepa je selška dolina, Zenka mi v goste gre, Furmanska), St. Osterc (Magnificat) in Fr. Marolt (Kuharica).

Petje je bilo močno ubrano, zbor se je enotno podrejal svojemu pevovodji. Zato je tudi učinek izvajanja bil tolikšen, da so na pr. Adamičevega Mladega junaka in njegovo po idrijskem napevu prirejeno Zenka mi v goste gre morali ponavljati. V pevski disciplini pa bi bilo treba še nekaj več sprostitev od čitanja not in prostostje paznje na dirigenta, ker je le-temu samo tedaj možno ustvarjati ob izvedbi skladbe. Intonacija je bila z malenkostnimi izjemami dovršena in čista, izreka razločna in razumljiva — motilo je še izpuščanje končnih soglasnikov. Interpretacija je bila v Adamičevih skladbah posrečena in se je značaja avtorja najverneje približala, dočim na pr. Ravnikova Polje spi ni podala tiste nežne — bi rekel — eterične zvočnosti in sočnosti, ki je vprav zanj tako značilna v melodijah in harmoniji. Pri Foersterju pa smo pogrešali nekaj več dramatične razgibanosti in nazorne plastike. Maroltova Kuharica bi menda bolj učinkovala v živahnem tempu. Svojevrsen užitek pa so nam nudili z Osterčevim Magnificat za mešan zbor s štiroročno klavirsko spremljavo, ki sta jo izvedla ga. dr. Klasičeva in g. dr. Klasič. Skladba je v polnosti zbora močno učinkovala in nas seznanila s skladateljem, ki je v Mariboru bolj poznan po svojem slovesu kot po skladbah.

Vse petje pa je pokazalo, da se zbor posveča pevski umetnosti z gojitvijo njenih pravih estetskih vrednot brez raznih manir, ki se sicer v zadnji dobi zelo rade vtihotapljuje v naše zборе. Udeležba na koncertu je bila srednja, spričo sicer slabih obiskov pa kar dobra. V prednjih vrstah je bilo videti naše vodilne osebnosti vseh stanov.

Bb.

Pogreb K. H. Macha v Pragi. — Kakor smo že poročali, se je v soboto in v nedeljo 6. in 7. maja vršil v Pragi slavnosten pogreb ostankov največjega češkega pesnika K. H. Macha, pesnika prelepega »Majac«, najlepše češke pesmi. V soboto je bila rakev z ostanki razstavljena v Panteonu Narodnega muzeja ter se je ostankom poklonil tudi državni predsednik dr. Hacha. Studenška garda je tvorila častno stražo. Pogrebni sprevod se je začel z narodno zastavo ter narodno gardo na konjih. Rakev — vso zasuto z majskim cvetjem, je vozilo šest belcev, na kar so sledila avta s potomci Machove rodbine, predstavniki mesta, narodne stranke in predstavniki javnosti, za njimi je šla množica pogrebcev. Praga je v času pogreba bila popolnoma tiha ter so meščani odkriti in molče tvorili špalir. Eno uro je trajal tihi sprevod. V nedeljo je bila na višehradskem svetišču peta sveta maša v zaprti cerkvi v prisotnosti samo povabljenih. Pred pokopališčem pa je tisočglava množica prisostvovala molitvi za mrtvega pesnika. Mašo in pridigo je imel predsednik kulturnega odbora skupne narodne stranke msgr. Stašek, ki je v svojem govoru poudaril, da je Machova glavna pesnitev »Majac« zapeta v času največjega obupa ujetnikov, ki se pa skuša uravnovešiti samo v misli na posmrtnost in Boga, ter v ljubezni do zemlje, te zemlje rodne, ljubljene, domovine, zibelke in groba! Bog in Domovina! sta bili poslednji njegovi misli v ječi in s temi besedami nam tudi danes govori pesnik »Majac«. Na teh dveh točkah moramo tudi mi postaviti svojo Jakobovo lestev, da bi po njej stopal k svobodi, slavi in sreči naš dragi narod! Nato je v cerkvi zapregel z besedami: »Pesnik Karel Hynek Macha: objavljam ti, tukaj pred Bogom in pred svetimi češkimi patroni, da nikdar ne pozabimo tebe in tvoje delo ter da bomo branili tvojo narodno oporoko, da ne bomo izdali svojega naroda, svojega jezika, zemlje in domovine, da bomo narod češki pripeljali tja, kjer je bil v svoji veličini, tako nam Bog pomagaj!« Ob katafalki, ki je bil ves pokrit z rožami, so stali študenti z rapirji in belo oblečene deklice s cvetjem v rokah. Po sv. maši so cerkev zopet zaprli do popoldne, ure, ko se je začel pogreb na pokopališče ob njej, ki so se udeležili samo povabljeni, množica pa je molče čakala pred vrati. Rakev so položili na katafalk pred »Slavino«, naka je član gledališča recital zadnji spev »Majac«. Za njim je spregovoril general pisatelj Rudolf Medek, ki je začel s pesniškimi besedami: »Tam na svoji poti pozdravite mi zemljo!« in navezal na to: »Pesnik, nimamo več druge domovine kot to domovino edino. In potem je govoril o lepoti maja, ki je na Češkem najlepši in vedno vsakega Čeha spominja na K. H. Macha. Zda se vrača kot princ, kot kraljevič v svoj rojstni kraj, kamor bodo romali vsi ljubitelji češke besede. Končal pa je s stavkom iz »Libuše«: »Moj dragi češki narod ne pogine!«

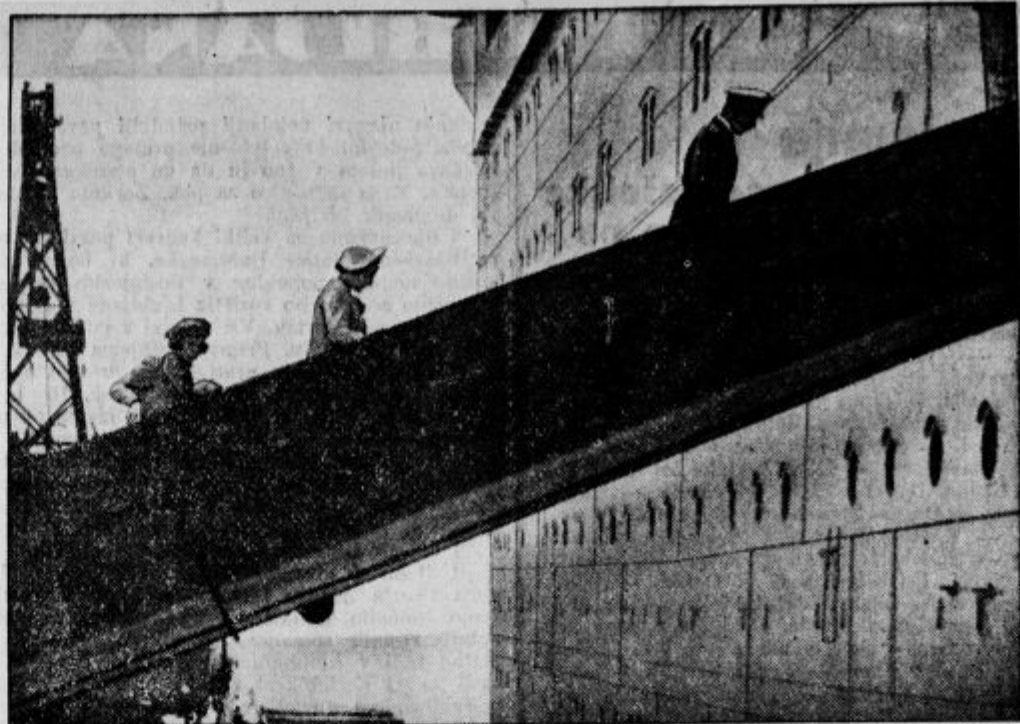
Nato so nesli rakev v grob češki pesniki, kritiki in pisatelji Hora, Knap, Seifert, Halas, Jansky, Lad, Novak, Sedalk, Sekanina, Tynecy in A. Vesely. Po molitvi je član gledališča E. Kohout recital nalašč za to priliko zloženo pesem J. Hore: »7. maj 1939«. Nato so praški učitelji zapeli himno »Kje dom je moj?«, s čemer se je zaključil pokop. Vsi predstavniki so vrgli v grob cvetja, za njimi pa ljudstvo, ki je spremljalo pesnika »Majac« v grob in mu ga zasulo z rožami.

Društvo Slovenska knjiga — stalna potujoča razstava. Kakor je naše časopisje že poročalo, se je v Ljubljani ustanovilo društvo »Slovenska knjiga«, ki mu je namen propagirati našo knjigo doma in v tujini. Najodličnejši zastopniki naših kulturnih in družabnih krogov so se zbrali v tem nadstrankarskem društvu in zastavili svoje sile, da se najprej omogoči stalno razstavljanje naših knjig v slovenskih krajih in v širši domovini, pa tudi — in zlasti — v inozemstvu. Odbor, ki mu predseduje g. dr. Fran Novak, minister v p., je v ta namen poveril tehničnemu odboru, čigar vodstvo ima g. Mile Klopčič, nalogo, da izdela strokovnjski načrt prenosljivega razstavnega ogródja, ki naj bi tvorilo stalno osnovo za prirejanje vsakovrstnih knjižnih razstav v večjem ali manjšem obsegu. G. arh. Miro Kos je izdelal na pobudo tehničnega odbora načrt za opremo potujoče razstave slovenske knjige. Oprema obstoji iz manjših elementov, ki se dajo sestavljati v poljubnem obsegu in velikosti, kakršna je pač razstavna dvorana oziroma namen razstave. V bistvu so ti posamezni elementi 120x250 cm velike lesene plošče, nanje se na poljubnih mestih pritrdijo knjižne police. Vsekakor predstavlja zamisel g. arh. Kosa lep in izviran način razstavljanja knjige, je praktičen in ekonomičen, v lepotnem oziru pa izredno posrečen. Zda mora društvo pristopiti k realizaciji načrta, da bodo čim prej mogoče razstave naše knjige v obsejnih krajih — kar je velikega narodno obrambnega pomena — a tudi drugod. Pri izvršitvi tega načrta seveda društvo ne more apelirati na posameznike za denarno podporo, ker je stvar obče narodna; zato se bo obrnilo na splošno javnost oziroma na oblast, in ne dvomimo, da bo tu našlo potrebno razumevanje in zadostna sredstva za izvedbo načrta.

Glasbena Matica v Ptuj je priredila dne 6. maja s sodelovanjem mariborskega mladinskega kvinteta g. Fr. Serajnika v dvorani Glasbene Matice v Ptuj godalni komorni večer s prav izbranim sporedom. Program je obsegal v prvem delu sledeče avtorje: Saša Santel: Andante in Allegretto iz A-dur kvinteta; Dvorak: Romanca Es-dur; Jiranekovo Al. Impromptu Polka, in Viustemps H. Fantazija Appassionato za gosli in klavir ter Bernard F. Scherzo. V drugem delu pa Bruckner Ant. Intermezzo; Mendelsohn F. 1. in drugi stavek iz B-dur kvinteta, ter Mozart W. A. Allegro iz G-mol kvinteta. — Ta komorni večer, ki so ga izvajali za glasbo nadarjeni dijaki, ki poleg svojega študija žrtvujejo vse prosti čas še za študij komorne glasbe, da s tem pomorejo še revnejšemu dijaštvu, ker je bil čisti dobiček tega večera namenjen dijaški kuhinji v Ptuj, nas je Ptujčan nad vse presenetil, saj je bil ves spored izvajen naravnost dovršeno. vsi izvajalci so bili na svojem mestu, osobito pa je pokazal prvi violinist g. Devide v Viueuxtempsovi Fantaziji veliko razumevanje za klasično glasbo, on obvlada tehnično plat igre, gre skladbam do dna in jih doživlja tako, kakor si jih zamišlja avtor sam. Na klavirju ga je spremljala učiteljica gđe. M. Kabajeva. Ostale skladbe: Brucknerjev Intermezzo, Mendelsohnova dva odstavka iz B-dur kvinteta ter Mozartovo Allegro so bile skrbno pripravljene ter so bile podane z velikim muzikalnim razumevanjem in v dinamiki ter so se kvarteti kakor kvinteti harmonično strnili v zboru in lepo zaokroženo enoto.

Ta komorni večer je nudil obilo umetniškega užitka in bi bilo želeli, da bi bil še boljše obiskan kot je bil. G. Serajniku, kot priznanemu glasbeniku ki je nastop pripravil, čestitamo in želimo, da pripelje te mlade za godbo tako nadarjene dijaške, še do višje umetniške višine. Fras.

Inž. arch. Dušana Santel-Kanoni: Kako opremimo stanovanje. — Po knjigi arh. Mesarja, ki je v Kozmosu pri Jugoslovanski knjigarni izdal lepo opremljeno knjigo o opremitvi stanovanj, je zda g. inž. arch. Dušana Santel-Kanoni napisala in pri založbi »Žena in dom« izdala poljudno napisano knjižico na naslov: Kakako opremiti stanovanje? Knjiga (str. 96) noče biti — kakor pravi v uvodu — znanstvena razprava o slogih v stanovanju, niti o uporabi lesa, temveč praktičen pripomoček in iskren vodnik vsem, ki si žele smotrno urejati in prikupega doma, toda v stanovih, ki si ne morejo sicer privoščiti razkošnih stanovanj, pač pa udobnih in skromnih lepih, tako pri uradnih, delavskih itd. V prvem poglavju govori o preteklih stanovanjih ter neupravičenosti rastlavitati starih slogov, ko je upravičen samo slog časa, in to pristen slog, ki je danes realističen, in se ogiba vsega, kar je preveč. Tako preide pisateljica na sodobno stanovanje ter na posamezne kose pohištva, dele stanovanja, spalnice, kuhinje, otroške »stajice« itd. itd., kar vse nazorno pokaže na že realiziranih načrtih. Prav te ilustracije poživljajo knjigo in ji dajejo praktično vrednost.

Kralj in kraljica odhajata na ladjo »Empress of Australia«. Za njima gre po mostiču princezinja Elizabeta, ki je svoje starše spremljala na krov.

Vzor zavoženega občinskega gospodarstva

Podzemna železnica, ki ni nikoli stekla, veljala pa je 19 milijonov dolarjev

Tudi v drugih delih sveta se včasih občinskim močem primeri, da občinsko gospodarstvo temeljito zavozijo. Boljšega zgleda za to pač ni kot približno 26 km dolga podzemna železnica v mestu Cincinnati v Ameriki (država Ohio), ki ni nikoli stekla in nikdar prepeljala niti enega človeka. Kadarkoli se v Ameriki sproži kako kočljivo vprašanje o občinskem gospodarstvu, je vedno na vrsti ta železnica, v kateri je ošabna tehnika požrla 19 milijonov dolarjev občinskega denarja.

L. 1885, ko je bila podzemna železnica še nekaj fantastičnega in velikanskega, se je rodila ta nesrečna ideja, ki je nakopala mestu toliko dolgova, da bodo plačani šele l. 1967. Misel je obenem zgled, kakšno moč ima časopis. Načrt je namreč predložil dnevnik »Cincinnati Graphic« in sicer naj bi se izvedel tako, da se struga suhe reke, ki se je vlekla skozi mesto, poglobi in pripravi za podzemsko železnico, ki da jo bo prej ali slej zaradi naraščajočega prometa itak treba zgraditi. Vsi razlogi so govorili za načrt: hitra in nemotena zveza s predmestji, varen promet, razbremenitev prometa na ulicah itd., itd. Vse je govorilo za to, da se podzemna železnica čim prej zgradi, zlasti ker so se vsa ameriška mesta naravnost skušala, katero bo zgradilo kaj izrednega, da bo potem vsa Amerika govorila o njem.

Toda kljub predlogu omenjenega dnevnika še dolgo ni prišlo do ureščitve. Precej vođe je steklo po Ohio, končala se je že svetovna vojna

in takrat se je vzbudila zamorjena podjetnost. Amerika je bila na prvi videz pred zlato dobo procvita in mesto Cincinnati je hitro zbralo potreben kapital. Sedem let so z vso gorečnostjo gradili podzemsko železnico, iz arhivov so privlekli vse stare načrte in jih primerjali z novimi in nove popravljali, armada delavcev je vrtila pod mestom in uresničevala starodavne sanje Cincinnatija. Ko je bila proga pod mestom že popolnoma izvrhana in tlakovana, položiti bi bilo šlo treba tračnice in naračiti vozove, so pa naenkrat prišli na to, da Cincinnati s 400.000 prebivalci podzemsko železnico sploh ne potrebuje in da bi vozila tako malo zasledena, da konec koncev ne bi bilo z njo drugega kot — zguba. Izkazalo se je, da avtobusne zveze prometnim potrebam popolnoma zadostujejo in da je treba modernizirati le nekaj ulic za avtobusni promet. L. 1925 so dela v podzemski železnici ustavili z grenkim spoznanjem, da so vse milijone takorekoč vrgli skozi okno — ali dobesedno: pokopali v tla. Tako so podzemsko železnico, ki je bila sprožena že l. 1885, začeli graditi zelo pozno, pa še vedno prezgodaj. Vsa Amerika se v hudomušnih trenutkih zabava nad tem zgledom kratkovidnega občinskega gospodarstva, mestni očetje Cincinnatija pa hrepenijo pričakujejo, kdaj bo mesto le toliko veliko, da bo potrebovalo in rentiralo podzemsko železnico. Seveda žele, da bi se to zgodilo vsaj pred letom 1967, ko bo dolg za to železnico že itak izplačan z občinskimi davčninami.

ŠPORT

Belgrad : Dublin 3:1

V Belgradu gostujejo irski teniški igralci, ki zastopajo Dublin v tekmi z Belgradom. Včeraj je Irec Ryan premagal Belgrajčana Berto s 6:2, 4:6 in 6:4. Mitlić je odpravil Irec Egana z 11:9 in 6:3. Punčec pa je zmagal nad Rogersom z 8:6 in 6:3. Naša dva mušketirja sta zvečer odpotovala v Budimpešto, kjer se bo v petek pričela tekma za Davisov pokal (Jugoslavija:Madžarska). Danes popoldne so bile v Belgradu odigrane ostale tekme v teniškem boju med Dublinom in Belgradom. Na sporedu so bila sledeča srečanja: Pallada-Rogers, Ljubljancan Smerdu Boris-Egan, Ryan-Branović ter igra v dvojce Ryan-Egan: Lasio-Smerdu. Rezultate priobčimo na drugem mestu.

Nemčija : Švica 5:0

Tudi zadnji dve posamični partiji v prvi rundi tekmovalja za Davisov pokal sta prinesli Nemcem v boju s Švico zmago. V treh četrtih ure je Heuner Henkel premagal švicarskega Bolgara Bogisa Maneffa z rezultatom 6:2, 6:1, 6:2. Roderich Menzel pa je odpravil J. Spitzerja, ki je bil vsokoli namesto Fischerja, prav tako v treh setih, popolnoma zanesljivo z 8:6, 6:4 in 6:3. V drugi rundi konec tedna se bo Nemčija pomerila v tem plemenitem, nekrvavem boju s Poljsko, ki je bila v prvem kolu s 4:1 premagala Holandijo. Favoriti v tem kolu so seveda Nemci.

Dunaj je zmagal v vseh disciplinah

Še bolj prepričevalno kakor lansko leto je Dunaj letos v povratnem boju zmagal nad Breslauom. Reprezentanci mesta Dunaja in mesta Breslaua sta se sestali na Dunaju. V telovadbi je zmagal Dunaj s 634.1 točke proti 630.3 točke, v kajaških tekмах s 24.5 proti 17.5, v hokeju pa je v zadnji minuti Dunaj z učinkitim golom odločil tekmo v svoj prid. V rokometu so Dunajčani Breslavce premagali z 11:7, v nogometu pa s 7:2. Za srečanje med Breslauom in Dunajem je vladalo veliko zanimanje, tako da je glavni prireditelj na stadionu WAC-a prisostvovalo več kakor 10.000 gledalcev.

800 metrov je Lanzi pretekel v 1,50,7 min.

Italijanski lahkoatleti so že prav pridno pri delu. V Milanu je znani tekač Mario Lanzi pretekel progo 800 metrov v sijajnem času 1,50,7 min. Na 200 m je zmagal Gonelli za dolžino prsi pred Marianijem v času 21,4 sekund. V Parini je Bevilacqua pretekel 500 m v času 15,11,2 min. Talbana je skočil 7,04 m. V Torinu je skakalec Bologna dosegel isto daljino. V Rimu pa je za tek na 400 m čez zapreke Rousso porabil 56,6 sek.

Sevilla : Lissabon 5:1

Mestna nogometna reprezentanca Sevilla je imela v gosteh reprezentanco Lissabona. Tekmi je prisostvoval general Queipo de Llano. Sevilla je zmagala nepričakovano in povrh še visoko z rezultatom 5:1. Izid predstavlja resnično presenečenje, saj je bila mestna reprezentanca Lissabona

enaka portugalski državni reprezentanci — in kakor je znano, so Portugalci dobri nogometaši.

Henry Jonsson je zmagal že petič

V nedeljo so Švedi v okolici Stockholm priredili spet vsakoletno tekmo za švedsko prvenstvo v teku čez drn in strn. Tudi letos je — že petič zaporedoma — zmagal Henry Jonsson, ki je napravil s tem dejanje kakor ga je bil pred njim v dvaintridesletni zgodovini tega teka napravil le še njegov slavn rojak Edwin Wide. Jonsson je za progo, ki je bila dolga 6 km porabil čas 28,33 minut. Ob koncu se je moral že pošteno boriti tokrat z nevarnim Torejem Tillmanom, ki je zaostal komaj za tri sekunde in postal drugi.

Češko-moravski protektorat : Nemčija

Nogometna reprezentanca češko-moravskega protektorata bo v mesecu maju odigrala z nemško državno reprezentanco štiri tekme. Češko-moravski protektorat bo postavil možstvo, ki je identično z nekdanjo češkoslovaško nogometno reprezentanco. Mnenja smo, da je ta reprezentanca tako močna — zlasti če zaigra s polnim elanom, in to zna, kadar je treba — da lahko porazi vsakega, tudi najmočnejšega nasprotnika na kontinentu. Dne 14. maja bo v berlinskem olimpijskem stadionu prva tekma. Nemci so že imenovali svojo postavbo: Jakob (Jahn — Regensburg), Streitle (Bayern — München), Kubus (S. R. Gleiwitz), Rohde (Eimsbüttel), Herrmann (S. V. Waldhof), Mnner (Hannover 96), Lehner (Schwaben — Augsburg), Stroh (Austria), Hänel (B. C. Hertha), Gellesch (Schalke), Urban (Schalke). Nemci hočejo na tej tekmi preskusiti nekaj svojih mlajših, nadarjenih nogometašev.

Nekaj kratkih novic

V Nemčiji bo gostoval italijanski prvak F. C. Bologna, ki bo 11. t. m. igral z F. C. Nürnbergom, 14. t. m. z Eintracht-Frankfurt, 17. t. m. pa v Hamburgu z Hamburger S. V.

Purielli in Bolli sta z 18 goli na čelu letošnje italijanske »strelske« tabele. Piola je tretji 14 goli.

Tekmovanje za jugoslovansko teniško prvenstvo bo letos prišlo na vrsto šele zadnjega avgusta. Od 31. avgusta do 3. septembra bo trajalo. Potekalo bo v Belgradu.

Razpis

medklubskega propagandnega atletskega mitinga za juniorje, omladince in seniorje, ki ga bo priredil SK Celje v nedeljo 21. maja t. l. ob 9.30 na Glazilji:

Vrstni red tekmovalja:
100 m, juniorji B in C. — Met diska, omladince in seniorji. — 200 m, omladince in seniorji. — Daljina, juniorji B in C. — Troškok, omladince in seniorji. — 1000 m, juniorji C. — Višina, omladince in seniorji. — 1500 m, omladince, seniorji. — Kroglja, juniorji B, C. — Koplje, omladince, seniorji. — 4x100 m.

Tekmovanje se vsi na tekalšču, dolgem 300 m, ki ima štiri nedvigljene zavoje, ter je krivo z uganki. Tekmuje se po pravilih in pravilnikih JAS, ter imajo pravico nastopa vsi verificirani in neverificirani člani klubov članov JAS. Pri najmanj 3 tekmovalcih v vsaki disciplini prejmejo prvi trije priznanje, ako je manj tekmovalcev pa samo prva dva. — Prijavnina znaša 2 din za atleta. Prijave je poslati na naslov: SK Celje, Gosposka ul. 20, najkasneje do 20. maja 1939.

Tine Gorjup: Risba dekleta. (Z razstave v Jakopičevem paviljonu.)